

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om genomförande av de rättsakter som bildar EU:s migrations- och asylpakt

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om genomförande av de rättsakter som bildar EU:s migrations- och asylpakt (RP 52/2026 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet och lagutskottet för utlåtande.

Utlåtanden

Utlåtande har lämnats av

- grundlagsutskottet GrUU 30/2026 rd
- lagutskottet LaUU 4/2026 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Sanna Montin, inrikesministeriet
- specialsakkunnig Tiina Järvinen, inrikesministeriet
- gränsbevakningsöverinspektör Jouni Pulkkinen, staben för Gränsbevakningsväsendet
- regeringsråd Kirta Heine, justitieministeriet
- lagstiftningsråd Corinna Tammenmaa, justitieministeriet
- specialsakkunnig Silja Kantonen, justitieministeriet
- regeringsråd Timo Meling, arbets- och näringsministeriet
- ledande sakkunnig Anna Aaltonen, arbets- och näringsministeriet
- specialsakkunnig Anna Kettunen, arbets- och näringsministeriet
- regeringsråd Merituuli Mähkä, social- och hälsovårdsministeriet
- konsultativ tjänsteman Mira Saloheimo, social- och hälsovårdsministeriet
- polisinspektör Janne Lepsu, Polisstyrelsen
- forskare Juho Partanen, centralkriminalpolisen
- överinspektör Emmi Äijälä, skyddspolisen
- biträdande avdelningschef, överste Jarkko Alén, Gränsbevakningsväsendet
- kommissarie Mikko Sivola, polisinspektionen i Helsingfors
- chef för enheten för mottagande Elina Nurmi, Migrationsverket
- direktör Johanna Waal, Migrationsverket
- specialsakkunnig Kiia Laine, Migrationsverket

Betänkande FvUB 8/2026 rd

- specialsakkunnig Ella Rautiola, Migrationsverket
- specialsakkunnig Fanny Söderman, Migrationsverket
- överinspektör Sanna Töykkälä, Migrationsverket
- direktör Jari Kähkönen, förlagningen i Joutseno
- socialarbetare Hanna Myllykangas, mottagningscentralen i Uleåborg
- förvaltningsrättsdomare Klaus Järvinen, Helsingfors förvaltningsdomstol
- specialplanerare Minna Mattila, Livskraftscentralen i Nyland
- jurist Sonja Vahtera, barnombudsmannens byrå
- jurist Niina Kolju, Valfärdsområdesbolaget Hyvil Ab
- migrations- och integrationsspecialist Maija Lehtimaa, Finlands Kommunförbund
- ordförande Jukka Kursula, ETU – edustajat turvapaikanhakijalapsille ry
- föreningens sekreterare Ulla-Riitta Mikkonen, ETU – edustajat turvapaikanhakijalapsille ry
- styrelseledamot Annika Vistbacka, ETU – edustajat turvapaikanhakijalapsille ry
- chefsjurist Marjaana Laine, Flyktingrådgivningen rf
- advokat Matti Rautakorpi, Finlands Advokater
- expert Alekski Seilonen, Finlands Röda Kors.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Människorättscentret
- utrikesministeriet
- finansministeriet
- Helsingfors tingsrätt
- högsta förvaltningsdomstolen
- Östra Finlands förvaltningsdomstol
- Åklagarmyndigheten
- Rättstjänstverket
- Rättsregistercentralen
- Brottspåföljdsmyndigheten
- diskrimineringsombudsmannens byrå
- polisinsättningen i Sydöstra Finland
- förlagningen i Åbo
- Institutet för hälsa och välfärd (THL)
- Helsingfors stad
- Amnesty International Finländska sektionen rf
- professor Jussi P. Laine.

Inget yttrande av

- Tullen.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i utlänningslagen, lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel, lagen om behandling av personuppgifter i migrationsförvaltningen, lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet, lagen om behandling av personuppgifter vid

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Gränsbevakningsväsendet, lagen om främjande av integration, hälso- och sjukvårdslagen, lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning, lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete, straffregisterlagen, lagen om Migrationsverket, lagen om säkerhetsskydd i Migrationsverket, lagen om privata säkerhetstjänster, barnskyddslagen, lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn, lagen om förvaltningsdomstolarna, lagen om högsta förvaltningsdomstolen, lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen, lagen om ordnande av arbetskraftsservice och lagen om allmänt stöd.

Syftet med propositionen är att i den nationella lagstiftningen införa de ändringar som förutsätts i rättsakterna i EU:s nya migrations- och asylpakt. Eftersom en stor del av rättsakterna är direkt tillämpliga förordningar, föreslås det att överlappande nationell lagstiftning upphävs. I fråga om bestämmelser som innehåller nationellt handlingsutrymme föreslås både ny nationell lagstiftning och ändring av den gällande lagstiftningen. Handlingsutrymme ingår i synnerhet i fråga om behöriga myndigheter, prövning av ansökningar om internationellt skydd, rättshjälp, sökande av ändring och mottagningstjänster. Största delen av de föreslagna lagändringarna gäller utlänningslagen och lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel.

Enligt propositionen är Gränsbevakningsväsendet, polisen, Tullen och skyddspolisen sådana screeningmyndigheter som avses i den så kallade screeningförordningen. I propositionen föreslås det att Migrationsverket får nya uppgifter när en sökande lämnar in en ansökan om internationellt skydd till Migrationsverket, som före inlämnandet också ska ge sökanden kostnadsfri rättslig rådgivning. I fråga om ändringssökandet hänför sig de huvudsakliga ändringarna till att besvärstiderna för vissa beslut om internationellt skydd förkortas och att det föreskrivs om förvaltningsdomstolarnas behandlingstider. Ändringarna i fråga om mottagandet hänför sig till avgränsning, begränsning och indragning av mottagningstjänster samt identifiering av mottagningstjänsternas klienter och begränsning av deras rörelsefrihet. Enligt förslaget revideras också systemet med företrädare för minderåriga sökande utan vårdnadshavare.

Genomförandet samordnas med målen i regeringsprogrammet för regeringen Orpo. Det föreslås att det nationella handlingsutrymmet allmänt används i enlighet med målet i regeringsprogrammet så att missbruk av asylsystemet förebyggs och asylpolitiken skärps, vilket också inbegriper att de som fått avslag på sin ansökan ska avlägsna sig ur landet eller avlägsnas ur landet mer effektivt. Dessutom fullföljs också föresatsen i regeringsprogrammet om att Finlands system för att söka asyl effektiviseras och dess kvalitet utvecklas. Genom propositionen genomförs dessutom regeringsprogrammets mål i fråga om mottagningsverksamheten.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 12 juni 2026.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Reformen av EU:s migrations- och asylopolitik (EU:s nya migrations- och asylopakt), som består av sammanlagt tio rättsakter, godkändes 2024 efter långvariga förhandlingar. En del av förslagen till rättsakter hade lagts fram redan 2016. Migrations- och asylopakten (nedan även pakten) förser EU med en rättslig ram och rättsliga verktyg för att ytterligare förbättra den effektiva hanteringen av unionens yttre gränser, för att inrätta effektiva och rättvisa förfaranden för asyl och återvändande som förhindrar missbruk samt för att grunda ett system för solidaritet för att gemensamt hantera migration, där ingen medlemsstat lämnas ensam under migrationstryck. Två år har reserverats för genomförandet av rättsakterna och de ska i huvudsak tillämpas från och med den 12 juni 2026.

Totalreformen omfattar reformen av det gemensamma europeiska asylsystemet, partnerskap med tredjeländer, effektivare återsändande och främjande av lagliga vägar. De flesta rättsakterna är direkt tillämpliga förordningar i medlemsstaterna och de gäller bland annat screening¹, Eurodacdatabasen², asyl- och migrationshantering (förordningen om asyl- och migrationshantering³), asylförfarandet (förordningen om asylförfaranden⁴) samt åtgärder i kris- och force majeure-situationer (krisförordningen⁵). Pakten omfattar också vidarebosättningsförordningen⁶, skyddsgrundsförordningen⁷ och mottagandedirektivet⁸. I mars 2025 lade kommissionen dessutom fram ett förslag till återvändandeförordning⁹ som syftar till att effektivisera återvändandeprocessen (FvUU 12/2025 rd).

- 1 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1356 om införande av screening av tredjelandssmedborgare vid de yttre gränserna och om ändring av förordningarna (EG) nr 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/81.
- 2 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1358 om inrättande av Eurodac för jämförelse av biometriska uppgifter för att effektivt tillämpa Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2024/1351 och (EU) 2024/1350 och rådets direktiv 2001/55/EG, och identifiera tredjelandssmedborgare och statslösa personer som vistas olagligt och om framställningar från medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och Europol om jämförelse med Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/818 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013.
- 3 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1351 om asyl- och migrationshantering, om ändring av förordningarna (EU) 2021/1147 och (EU) 2021/1060 och om upphävande av förordning (EU) nr 604/2013.
- 4 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348 om upprättande av ett gemensamt förfarande för internationellt skydd i unionen och om upphävande av direktiv 2013/32/EU.
- 5 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1359 om hantering av kris- och force majeure-situationer på migrations- och asylområdet och om ändring av förordning (EU) 2021/1147.
- 6 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1350 om inrättande av en unionsram för vidarebosättning och inresa av humanitära skäl samt om ändring av förordning (EU) 2021/1147.
- 7 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 om normer för när tredjelandssmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU.
- 8 Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1346 om normer för mottagande av personer som ansöker om internationellt skydd.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Förvaltningsutskottet har redan länge betonat att ett effektivt system för återvändande är en central del i fungerande asylsystem och migrationshantering. Utskottet betonar att målen för EU:s migrations- och asylreform, det vill säga en smidig process från gränspassage till asylförfarande och vid behov till återresa, inte kan nås om återvändandet inte effektiviseras avsevärt. Också reformens centrala mål att förhindra sekundära förflyttningar kräver ett fungerande återvändandesystem. Det finns ett klart behov av att se över regleringen om återvändande, eftersom endast cirka 20 procent av de tredjelandsmedborgare som får beslut om återvändande de facto lämnar EU-området.

Regeringen föreslår att de ändringar som rättsakterna i EU:s nya migrations- och asylpakt förutsätter förs in i den nationella lagstiftningen. Eftersom största delen av rättsakterna (nio av tio) är förordningar som är direkt tillämpliga i medlemsstaterna, upphävs de nationella bestämmelser som är överlappande med EU-lagstiftningen. Genom den föreslagna lagstiftningen genomförs nationellt också det nya mottagningsdirektivet, som är det enda direktivet i paktens. Också den proposition RP 51/2026 rd som samtidigt behandlas i utskottet hänför sig delvis till verkställigheten av paktens.

I paktens rättsakter ingår ett visst nationellt handlingsutrymme, och därför föreslås ny nationell lagstiftning och ändringar i den gällande lagstiftningen. Nationellt handlingsutrymme ingår i synnerhet i regleringen om behöriga myndigheter, prövning av asylansökningar, ändringssökande, och mottagningstjänster. Sammanlagt föreslås ändringar i 20 lagar. Största delen av ändringarna berör utlänningslagen (301/2004) och lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011, nedan mottagningslagen).

Av propositionsmotiven framgår att genomförandet av paktens samordnas med målen i regeringsprogrammet. Det nationella handlingsutrymmet ska användas så att missbruk av asyl- och mottagningssystemet förebyggs samt så att systemet effektiviseras och dess kvalitet utvecklas och asylpolitiken skärps. Eftersom syftet med paktens är att utveckla det gemensamma europeiska systemet, har man i användningen av det nationella handlingsutrymmet också beaktat paktens allmänna mål som gäller att effektivisera övervakningen av de yttre gränserna och förfarandena för internationellt skydd och att förhindra missbruk av hela systemet och irreguljär sekundär förflyttning från Finland till andra delar av Europa. Genom det nationella handlingsutrymmet strävar man också efter att stärka i synnerhet den inre säkerheten. Förvaltningsutskottet noterar att det under den pågående valperioden har gjorts ett flertal ändringar i utlänningslagen genom vilka man i enlighet med regeringsprogrammet har infört de skärpningar som EU:s direktiv om skyddsgrund, förfarandedirektivet och återvändandedirektiv möjliggör (t.ex. FvUB 2/2025 rd — RP 143/2024 rd, FvUB 17/2024 rd — RP 29/2024 rd och FvUB 10/2024 rd — RP 30/2024 rd). Utlännings- och medborgarskapslagstiftningen har också i övrigt skärpts.

9 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av ett gemensamt system för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i unionen och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG, rådets direktiv 2001/40/EG och rådets beslut 2004/191/EG (COM (2025) 101 final).

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Förvaltningsutskottet har fått grundlagsutskottets (GrUU 30/2026 rd) och lagutskottets (LaUU 4/2026 rd) utlåtande i ärendet. Enligt grundlagsutskottets utlåtande kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Lagutskottet fokuserar i sitt utlåtande i enlighet med sitt ansvarsområde på frågor som gäller rättshjälp och ändringssökande.

Förvaltningsutskottet konstaterar att propositionen är anmärkningsvärt omfattande och instämmer i grundlagsutskottets syn på att propositionen sammantaget har beretts tämligen väl. Utskottet noterar dock liksom grundlagsutskottet att propositionen lämnades till riksdagen den 16 april 2026 och att de lagar som föreslås i den avses träda i kraft den 12 juni 2026. Den tid som återstår för riksdagsbehandlingen av propositionen är därmed anmärkningsvärt knapp med hänsyn till propositionens omfattning. Förvaltningsutskottet anser trots det att det är viktigt att den föreslagna lagstiftningen träder i kraft senast den 12 juni 2026, då tillämpningen av rättsakterna i pakten inleds.

Förvaltningsutskottet har i olika skeden av processen lämnat ett flertal utlåtanden om förslagen till rättsakter som ingår i pakten (FvUU 4/2022 rd, FvUU 6/2021 rd, FvUU 9/2021 rd och FvUU 27/2020 rd). Utskottet har i sina utlåtanden ansett det nödvändigt att EU:s medlemsstater antligen får till stånd en gemensam migrations- och asylpolitik med gemensamma regler som också tillämpas på ett enhetligt sätt i medlemsstaterna. De rättsakter som gäller asylsystemet är sammankopplade och kan inte fungera effektivt var för sig. Tillsammans skapar paktens rättsakter ett integrerat system som återspeglar den övergripande och balanserade europeiska strategin för migration. Utskottet betonar att alla delområden som hänför sig till pakten måste vara under kontroll för att pakten och i synnerhet tillämpningen av den ska bli en balanserad och fungerande helhet.

Förvaltningsutskottet tillstyrker lagförslagen, men med de anmärkningar och ändringsförslag som framgår av betänkandet.

Allmänna mål för EU:s migrations- och asylpakt

Syftet är att effektivisera kontrollen av EU:s yttre gränser genom bestämmelserna i screeningförordningen, förordningen om asylförfaranden och förordningen om ett gränsförfarande för återvändande. Alla som saknar förutsättningar för inresa blir föremål för en screening av deras identitet, säkerhetsrisk, utsatthet och hälsa. Det gäller också personer som gripits inom EU och som inte ännu har genomgått någon screening eller in- och utresekontroll. Detsamma gäller personer som ansöker om internationellt skydd vid ett gränsövergångsställe. Utskottet noterar att ett framgångsrikt genomförande av de nya skyldigheterna kräver att screeningen och gränsförfarandena för asyl och återvändande fungerar tillsammans i en smidig process, vilket säkerställer ett effektivt, omsorgsfullt och rättvist beslutsfattande.

Mottagandedirektivet innehåller bestämmelser om miniminivån på mottagningsvillkoren, som syftar till att ge dem som ansöker om internationellt skydd en tillräcklig levnadsstandard och jämförbara levnadsvillkor i alla medlemsstater. Syftet med harmoniserade mottagningsvillkor är att minska antalet sökande som senare förflyttar sig till en annan medlemsstat till följd av skillnader i mottagningsvillkoren.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Snabbare och mer harmoniserade förfaranden är kritiska för att bibehålla integriteten i hela asylsystemet, samt för att minska sekundära förflyttningar och förhindra missbruk. Förordningen om asylförfaranden och skyddsgrundsförordningen strömlinjeformar och främjar konvergens i bedömnings- och beslutsprocessen för enskilda asylansökningar i hela EU. Samtidigt stärkts skyddsåtgärderna, rättigheterna och garantierna för sökande och personer som beviljats internationellt skydd. De ändringar som hänför sig till förfarandena ger en möjlighet för medlemsstaterna att bemöta aktuella utmaningar i samband med utdragna asylförfaranden och befintliga eftersläpningar.

Som utskottet konstaterar ovan är EU:s migrations- och asylpolitik fungerande endast om de som inte har rätt att stanna i EU verkligen återvänder till sina ursprungsländer. För att effektivisera återvändandet är målet i pakten att förplikta medlemsstaterna att se till alla som fått ett avslag på ansökan om internationellt skydd också får ett beslut om återvändande samtidigt eller kort därefter.

En av de viktigaste prioriteringarna i pakten är att inrätta en effektiv och stabil ansvarsfördelning i hela unionen och minska incitament till sekundära förflyttningar. Genom förordningen om asyl- och migrationshantering införs rättvisare och effektivare ansvarsregler än i nuläget. Förfarandena görs effektivare genom att förkorta tidsfrister och genom att omvandla förfarandet för återtagande till en avisering. Det finns också nya skyldigheter för sökande för att minska missbruket av systemet. Som motvikt till ansvarsreglerna inför unionen för första gången en permanent och juridiskt bindande men flexibel solidaritetsmekanism.

Rättsakterna i pakten stärker och förtydligar ytterligare skyddsåtgärderna och garantierna för personer som söker internationellt skydd och för personer med särskilda behov, såsom minderåriga. Skyddsåtgärderna och garantierna innefattar bland annat stärkta informationsrättigheter för personer som ansöker om internationellt skydd, så att de sökande kan förstå sina rättigheter och skyldigheter och konsekvenserna av att skyldigheterna inte fullgörs inom utsatt tid. Dessutom föreskrivs det om en ny rätt till kostnadsfri rättslig rådgivning under den administrativa fasen av förfarandet och tidigare identifiering av sårbarheter och speciella förfarande- och mottagningsbehov samt en oberoende mekanism för övervakning av grundläggande rättigheter under screeningfasen och gränsförfarandet.

Screening

Syftet med screeningen är att stärka kontrollen av tredjelandsmedborgare som passerar de yttre gränserna, att identifiera alla tredjelandsmedborgare som genomgår screening och att utifrån relevanta databaser kontrollera om de personer som genomgår screening kan utgöra ett hot mot den inre säkerheten. Screening ska också inbegripa preliminära hälsokontroller och kontroller av sårbarhet för att identifiera personer som är i behov av hälso- och sjukvård och personer som kan utgöra ett hot mot folkhälsan samt för att identifiera personer som är i utsatt ställning. Kontrollerna ska enligt förordningen underlätta hänvisningen av dessa personer till det tillämpliga förfarandet. Efter screeningen hänvisas personen till följande förfarande, såsom registrering och inlämnande av ansökan om internationellt skydd eller avlägsnande ur landet.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Screening är ett helt nytt förfarande, som riktas till personer som inte uppfyller förutsättningarna för inresa eller som har sökt internationellt skydd. I propositionen bedöms det att cirka 500 personer vid den yttre gränsen och cirka 1 500 personer inom landet årligen ska genomgå screening i Finland. Enligt myndigheternas preliminära uppskattningar söker merparten av de personer som ska genomgå screening internationellt skydd.

Enligt screeningförordningen ska medlemsstaterna utse screeningmyndigheter och säkerställa att personalen som genomför screening har tillräckliga kunskaper och har fått den utbildning som krävs i enlighet med artikel 16 i kodexen om Schengengränserna. I Finland är de screeningmyndigheter som avses i den föreslagna regleringen Gränsbevakningsväsendet, polisen, Tullen och skyddspolisen. Gränsbevakningsväsendet och Tullen utför screening vid den yttre gränsen medan polisen utför screening i inlandet och i samband med in- och utresekontroller. I praktiken fördelas screeninguppgifterna vid den yttre gränsen utifrån ansvaret för in- och utresekontroller. Skyddspolisens uppgifter vid screeningen begränsar sig till säkerhetskontroll, och dessutom kan skyddspolisen delta i kontroll av identiteten. Screeningförfarandet förbättrar myndigheternas möjligheter att identifiera tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i eller försöker ta sig in i landet och gör det lättare att upptäcka utlänningar som utgör ett hot mot den allmänna ordningen och säkerheten.

Utskottet konstaterar att Finland redan tidigare har infört ett gränsförfarande enligt EU:s asylprocedurdirektiv¹⁰, som i och med den förordning om asylförfaranden som ingår i pakten blir obligatoriskt för alla medlemsstater när vissa grunder föreligger (FvUB 10/2024 rd — RP 30/2024 rd). Bestämmelser om gränsförfarande, begränsning av rörelsefriheten vid gränsförfarande och upphörande av gränsförfarande finns i 104 a—104 c § i den gällande utlänningslagen.

Det föreslås att också den som genomgår screening är skyldig att vistas på den screeningplats och det screeninginkvarteringsställe som screeningmyndigheten anvisat honom eller henne. Det är möjligt att med hinder, såsom stängsel och låsta portar, säkerställa att de som genomgår screening stannar kvar på screeninginkvarteringsstället. Rörelsefriheten begränsas på samma sätt som vid gränsförfarande. Den som genomgår screening har enligt den föreslagna regleringen inte rätt att avlägsna sig från den screeningplats och det screeninginkvarteringsställe som anvisats honom eller henne, utom för att få brådskande hälso- och sjukvård. Screeningmyndigheten kan övervaka screeninginkvarteringsställets område med hjälp av teknisk övervakning.

Screening vid den yttre gränsen ska slutföras inom sju dagar och screening inom finskt territorium inom tre dagar, medan gränsförfarandet, inklusive sökandet av ändring, sammanlagt kan pågå i upp till tolv veckor. Screeningförfarandet är alltså kortare än gränsförfarandet. Enligt screeningförordningen får personer som passerat den yttre gränsen och som ska genomgå screening inte beviljas tillstånd att resa in på medlemsstatens territorium. Även om personerna som ska genomgå screening redan vistas i Finland förpliktar förordningen medlemsstaterna att säkerställa att personerna i fråga hålls tillgängliga för screeningmyndigheterna under den tid som screeningen pågår.

¹⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd (omarbetning).

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Pakten förutsätter att medlemsstaterna föreskriver om en mekanism för övervakning av de grundläggande fri- och rättigheterna i screening- och gränsförfarandet. Diskrimineringsombudsmannen ska enligt den föreslagna regleringen övervaka att unionsrätten och folkrätten iaktas i förfarandena. Till diskrimineringsombudsmannens uppgifter hör redan nu bland annat att övervaka verkställigheten av avlägsnanden ur landet. I den föreslagna 16 j § i utlänningslagen föreskrivs det om diskrimineringsombudsmannens rätt att få uppgifter, utföra inspektioner, förelägga vite och ge årliga rekommendationer. Avsikten är att behandlingen av motiverade anklagelser enligt screeningförordningen ska behandlas som ett klagomål hos den myndighet som klagomålet gäller.

Vid utskottets sakkunnigutfrågning har det framförts att diskrimineringsombudsmannen behöver resurser för den uppföljningsuppgift som följer av den beroende övervakningsmekanismen för de grundläggande rättigheterna. Diskrimineringsombudsmannen bedömer själv att uppföljningsuppgiften till en början kan utföras med resurser motsvarande två årsverken, men att uppgiften i fortsättningen kräver resurser på fem årsverken. Enligt erhållen utredning kan övervakningen enligt övervakningsmekanismen för de grundläggande rättigheterna till exempel tillämpas punktvis. I EU-rättsakterna förutsätts inte att varje fall övervakas separat. Enligt propositionsmotiven kan de permanenta kostnaderna och behoven bedömas närmare efter att verksamheten inom ramen för övervakningsmekanismen för de grundläggande rättigheterna har inletts. Det är möjligt att ansöka om och få finansiering EU-finansiering för övervakningsmekanismen.

Organisationer och personer som tillhandahåller rådgivning ska enligt screeningförordningen ha faktiskt tillträde till tredjelandsmedborgarna under pågående screening. Denna rätt kan dock begränsas till exempel med hänsyn till den allmänna ordningen. I propositionen föreslås det att det nationella handlingsutrymme som screeningförordningen tillåter ska utnyttjas genom att tillträdet begränsas i vissa situationer. I första skedet av screeningen begränsas rådgivningsorganisationernas och -personernas fysiska närvaro på screeningplatsen i lokaler som reserverats för skötseln av screeningmyndigheternas uppgifter. Syftet med förslaget är att säkerställa förvaltningen av den screeningplats som screeningmyndigheten inrättat samt en säker hantering av sekretessbelagda uppgifter och uppgifter om andra personer som uträttar ärenden i lokalerna. Behov av begränsning kan uppstå exempelvis vid massinvandring eller instrumentalisering av migranter eller i en pandemisituation.

Utskottet konstaterar att ovan nämnda rådgivning inte är detsamma som anlitande av biträde. De föreslagna bestämmelserna tillåter inte att närvaron av ett biträde enligt 8 § i utlänningslagen begränsas under screeningförfarandet. Bestämmelserna begränsar inte heller tillsynsorganens rättigheter enligt annan lagstiftning. Vidare begränsar de föreslagna bestämmelserna inte heller möjligheten för organisationer som tillhandahåller rådgivning att ge rådgivning per telefon eller med hjälp av meddelandeapplikationer. Dessutom är det möjligt att ge information kan till exempel genom broschyrer som tillhandahålls på screeningplatsen eller som finns tillgängliga elektroniskt utan att företrädare för rådgivningsorganisationer eller andra personer som erbjuder rådgivning är närvarande på screeningplatsen.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Rättshjälp och rättslig rådgivning vid förvaltningsförfarande

Förordningen om asyl- och migrationshantering och förordningen om asylförfaranden förpliktar inte till att tillhandahålla kostnadsfri rättslig rådgivning under det administrativa skedet av förfarandet, men kräver att kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde tillhandahålls vid överklagande. Medlemsstaterna har således handlingsutrymme när det gäller att tillhandahålla kostnadsfri rättshjälp under förvaltningsförfarandet. I propositionen föreslås ändringar i den nationella lagstiftningen.

Enligt 9 § 1 mom. i den gällande utlänningslagen finns bestämmelser om utlänningars rätt till rättshjälp i rättshjälplagen (257/2002). Utlänningars rätt till rättshjälp avviker således för närvarande i princip inte från andra situationer. Det föreslås att 9 § i utlänningslagen kompletteras med ett nytt 2 mom. med bestämmelser om åtgärder som ingår i rättshjälp i förvaltningsförfarandet för beviljande av internationellt skydd i enlighet med förordningen om asylförfaranden och i förvaltningsförfarandet för att fastställa den ansvariga medlemsstaten i enlighet med förordningen om asyl- och migrationshantering. Enligt de föreslagna bestämmelserna omfattar rättshjälpen i nämnda förvaltningsförfaranden sådana åtgärder av ett rättsbiträde som är nödvändiga i ärendet.

Förvaltningsutskottet påpekar att rättshjälpen begränsades år 2016 i fråga om det administrativa skedet i asylförfarandet så att rättshjälpen inte omfattade närvaro av ett biträde vid asylintervjun, såvida inte närvaron av ett biträde var nödvändig av särskilt vägande skäl (FvUU 13/2016 rd — RP 32/2016 rd). Regleringen upphävdes genom den gällande reglering som trädde i kraft 2021 och genom vilken rättshjälpen enligt utlänningslagen förenhetligades med andra ärendegrupper (FvUU 19/2021 rd — RP 247/2020 rd). Syftet med ändringen var att bidra till en effektivare process för alla inblandade.

Grundlagsutskottet anser i sitt utlåtande att den nu föreslagna regleringen, som begränsar rättshjälpen till åtgärder som är nödvändiga i förvaltningsförfarandet, inte är problematisk med avseende på 21 § i grundlagen. Enligt grundlagsutskottet vore det dock med tanke på barnens rättigheter ett bättre alternativ att helt undanta barn från den begränsning som gäller nödvändigheten av rättshjälp. Enligt grundlagsutskottet är det motiverat att förvaltningsutskottet ändrar regleringen i detta avseende. Lagutskottet påpekar i sitt utlåtande att det är viktigt att följa vilka konsekvenser ändringen i rättshjälpen har bland annat för förfarandets längd.

Sökanden har rätt att under förvaltningsförfarandet i enlighet med förordningen om asylförfaranden och förordningen om asyl- och migrationshantering begära kostnadsfri rättslig rådgivning. Myndigheterna ska ordna rådgivningen senast efter att ansökan registrerats och innan ansökan lämnas in. Enligt erhållen utredning är syftet med förslaget att begränsa rättshjälpen till endast nödvändiga åtgärder i förvaltningsförfarandet att undvika överlappning med den förpliktande reglering om kostnadsfri rättslig rådgivning som ingår i migrationspakten. En del av den rättsliga rådgivningen är sådan som sökanden i nuläget får av sitt rättsliga biträde. Också minderåriga sökande utan vårdnadshavare har rätt till rättslig rådgivning, som enligt förslaget ska ges av Migrationsverket.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Enligt förslaget kräver genomförandet av åtgärder som ingår i rättshjälp en prövning av nödvändigheten i fråga om varje enskild åtgärd, även när det gäller minderåriga. Till skillnad från den begränsning som tidigare föreskrivits i utlänningslagen föreslås det nu inte att en viss åtgärd nästan kategoriskt utesluts från rättshjälpen. Rättsbiträdet ska vid prövningen bedöma om åtgärden är nödvändig för att trygga sökandens rättssäkerhet. Redan nu överväger rättsbiträdena noggrant och omsorgsfullt behovet av alla åtgärder också i fråga om minderåriga, och därför deltar ett rättsbiträde inte automatiskt alltid till exempel i intervjuer med minderåriga. Som det konstateras i specialmotiveringen i propositionen ska ärendets art och betydelse samt omständigheterna som helhet beaktas vid bedömningen av om åtgärderna är nödvändiga. Omständigheterna kan i synnerhet påverkas av sökandens förmåga att förstå syftet med förfarandet och sitt eget ansvar för utredningen av ärendet samt förmåga att tillräckligt tydligt redogöra för grunderna för sin ansökan om internationellt skydd. Utskottet anser inte att det är nödvändigt att kategoriskt utesluta minderåriga från nödvändighetsbedömningen.

Migrationspakten innehåller såsom nämns ovan en skyldighet att tillhandahålla kostnadsfri rättslig rådgivning. Till denna del föreslås det att Migrationsverket ger sökandena kostnadsfri rättslig rådgivning som kan ges som grupprådgivning till flera sökande samtidigt och som ger sökandena information om förfarandet för beviljande av internationellt skydd, om anvisningarna för tillämpningen av grunderna och förfarandena för att fastställa den ansvariga medlemsstaten och om sökandens rättigheter och skyldigheter i förfarandena. Förvaltningsutskottet anser liksom lagutskottet att den kostnadsfria rättsliga rådgivningen är motiverad och viktig, men betonar att den inte ersätter den rättshjälp som avses i rättshjälplagen.

Besvärstider och överklagande

Förordningen om asylförfaranden innehåller bestämmelser om överklagande av beslut som fattas i de förfaranden för beviljande och återkallande av internationellt skydd som föreskrivs i förordningen. Förordningen om asylförfaranden är förpliktande för medlemsstaterna vid överklagande i första instans. Enligt förordningen om asylförfaranden ska medlemsstaterna i sin nationella rätt ange tidsfrister för överklagande inom ramen för de tidsfrister som fastställts i förordningen.

Bestämmelser om allmänt tillämpliga besvärstider finns för närvarande nationellt i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). Besvärstiden är enligt den allmänna lagen 30 dagar från delfäendet av beslutet. Den besvärstiden tillämpas också på beslut om internationellt skydd.

I enlighet med vad som förutsätts i förordningen om asylförfaranden föreslås det i propositionen att det i utlänningslagen tas in särskilda bestämmelser om besvärstiderna för beslut om internationellt skydd. Enligt den föreslagna regleringen ska besvär anföras inom tio dagar från delfäendet av beslutet i snabba förfaranden där sökanden inte har någon automatisk rätt att stanna kvar på medlemsstatens territorium för överklagandet. Enligt förordningen om asylförfaranden ska tidsfristen vara minst fem dagar och högst tio dagar, så i propositionen föreslås den maximitid som förordningen möjliggör.

Vidare föreslås det i propositionen att besvärstiden i andra förfaranden som gäller internationellt skydd är 30 dagar. Enligt förordningen om asylförfaranden ska besvärstiden vara mellan 14 och

Betänkande FvUB 8/2026 rd

30 dagar, alltså är den i propositionen föreslagna besvärstiden den längsta möjliga enligt förordningen. Eftersom besvärstiden bestäms enligt den gällande allmänna lagstiftningen, föreslås det inga särskilda bestämmelser om besvärstiden i utlänningslagen.

I fråga om förfarandena för fastställandet av ansvar i förordningen om asyl- och migrationshantering föreslås en besvärstid på två veckor för beslut om överföring. För närvarande tillämpas den allmänna besvärstiden på 30 dagar, men förordningen om asyl- och migrationshantering förutsätter en besvärstid på minst en och högst tre veckor, vilket innebär att besvärstiden måste förkortas. Den tidsfrist som föreslås i propositionen motiveras med att beslut om överföring i huvudsak handlar om att överföra sökanden till den europeiska stat som har ansvaret för prövningen av ansökan. Ansökan har således i detta skede ännu inte utretts materiellt, utan beslutet gäller vilken EU-medlemsstat eller europeisk stat, som tillämpar ansvarsbestämning enligt förordningen om asyl- och migrationshantering, som ska ansvara för prövningen av ansökan.

Vidare ska en ansökan som gäller både verkställigheten av ett beslut om överföring och att stanna kvar på finskt territorium under den tid ändringssökandet pågår göras till förvaltningsdomstolen inom sju dagar från det att beslutet delgavs. Tidsfristen omfattar fem vardagar. De föreslagna tiderna motsvarar det som föreskrivs om ansökan som avser verkställighet i den gällande 198 b § i utlänningslagen. De uppfyller också kraven i både förordningen om asylförfaranden och förordningen om asyl- och migrationshantering, eftersom tidsfristen enligt förordningen om asylförfaranden ska vara minst fem dagar och tidsfristen enligt förordningen om asyl- och migrationshantering inte får vara längre än den tidsfrist som föreskrivs för anförande av besvär.

Förvaltningsutskottet påpekar att man med undantag av besvärstiden för beslut om överföring enligt förordningen om asyl- och migrationshantering i propositionen har strävat efter att så långt som möjligt hålla sig till gällande besvärstider och de längsta besvärstiderna som förordningarna tillåter. Utskottet anser att lösningen är motiverad både med tanke på sökandens rättsskydd och med tanke på tryggheten av ett ändamålsenligt och effektivt domstolsförfarande. Sättet att beräkna besvärstiderna baserar sig i sin tur på de direkt tillämpliga förordningarna om asylförfaranden respektive asyl- och migrationshantering, vilket innebär att bestämmelser om dem inte kan utfärdas nationellt.

Förordningen om asylförfaranden förutsätter att medlemsstaterna i sin nationella lagstiftning fastställer tidsfrister inom vilka domstolen ska behandla besvär. Detta ska göras utan att det begränsar en adekvat och grundlig utredning av ändringssökandet. I propositionen föreslås en tidsfrist på tre månader för förvaltningsdomstolen att pröva besvären, om det är fråga om ett sådant beslut enligt vilket sökanden inte automatiskt har rätt att stanna på medlemsstatens territorium under tiden för ändringssökandet och om han eller hon inte har beviljats en sådan rätt på ansökan. I övriga fall föreslås behandlingstiden vara sex månader. Utöver dessa tidsfrister föreslås ännu en separat tidsfrist för behandling av besvär i gränsförfarande. Gränsförfarandet omfattas av kravet på en total tidsfrist på tolv veckor enligt förordningen om asylförfaranden, som ska fördelas mellan det administrativa skedet och ändringssökandet.

För att säkerställa ändringssökandens rättssäkerhet föreslås det i propositionen bestämmelser om behandlingstider så att förvaltningsdomstolen ska sträva efter att behandla besväret inom de

Betänkande FvUB 8/2026 rd

föreskrivna tidsfristerna. Den tid som fastställts som mål anknyter enligt motiven förutom till sökandens rättsskydd även till domstolens oberoende. Om det till exempel är fråga om ett rättsligt ärende eller ett ärende som är komplext i fråga om fakta bör domstolen kunna överskrida den föreskrivna tidsfristen för att ärendet ska kunna avgöras på ett ändamålsenligt och tillräckligt grundligt sätt.

Grundlagsutskottet anser i sitt utlåtande att en reglering som den nu föreslagna, där det föreskrivs att förvaltningsdomstolarna ska sträva efter att behandla besvären inom föreskriven tid, men som inte medför någon absolut skyldighet att iaktta tidsfristerna i fråga, inte är konstitutionellt problematisk.

Lagutskottet betonar i sitt utlåtande vikten av tillräckliga resurser för domstolarna. Annars finns det risk för att handläggningstiderna för andra ärendegrupper än de som gäller internationellt skydd förlängs. Det skulle i sin tur ha negativa konsekvenser för individer och företag samt för samhället i övrigt. Med stöd av det som sägs ovan och med beaktande av att medlemsstaterna har prövningsrätt i fråga om behandlingstidernas längd, anser lagutskottet det vara viktigt att följa hur de föreslagna handläggningstiderna fungerar och vilka konsekvenser de har och att korrigerande åtgärder vidtas om det visar sig vara befogat. Utöver det som sägs ovan anser förvaltningsutskottet att det också är viktigt att aktivt utreda möjligheterna att minska antalet ärenden som behandlas i förvaltningsdomstolarna.

Genomförande av mottagningsdirektivet

Genom den föreslagna lagstiftningen genomförs EU:s nya mottagningsdirektiv nationellt. De centrala ändringarna i fråga om mottagande gäller avgränsning, begränsning och indragning av mottagningstjänster samt identifiering av mottagningstjänsternas klienter och begränsning av deras rörelsefrihet. Också systemet med företrädare för minderåriga sökande utan vårdnadshavare reformeras. Utskottet anser de föreslagna bestämmelserna vara motiverade även till denna del.

Det föreslås att mottagningstjänster i fortsättningen tillhandahållas endast sådana personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd och som är tredjelandsmedborgare eller statslösa. EU-medborgare har alltså inte i fortsättningen rätt till mottagningstjänster. Mottagningstjänster tillhandahålls i fortsättningen inte heller den som gjort en efterföljande ansökan, det vill säga en ny ansökan, om han eller hon inte har rätt att stanna kvar i Finland under den tid som ansökan prövas.

Syftet med begränsningen av den tid som mottagningstjänster tillhandahålls är att främja dels avlägsnandet ur landet, dels en smidig flyttning till kommuner. Mottagningstjänsterna för den som fått ett avslagsbeslut upphör enligt den föreslagna regleringen senast 60 dagar efter att personen inte längre har rätt att stanna kvar på finskt territorium. För den som fått ett avslagsbeslut på en efterföljande ansökan upphör mottagningstjänsterna senast 14 dygn efter att personen inte längre har rätt att stanna kvar på finskt territorium. Utskottet anser det vara viktigt att de utlänningar som inte har rätt att vistas i Finland avlägsnar sig eller avlägsnas effektivt ur landet. Utskottet ser det också som viktigt att övergången till kommunerna för dem som beviljats uppehållstillstånd påskyndas.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Snabba förfaranden, kortare tidsfrister och begränsningar av mottagningstjänsterna säkerställer att tiden i mottagningssystemet blir så kort som möjligt. Det medför betydande besparingar i mottagningsutgifterna. De sammanlagda kalkylerade kostnadsbesparingarna av ändringarna som gäller mottagare av mottagningstjänster och den tid som mottagningstjänster tillhandahålls dem som fått avslagsbeslut beräknas på årsnivå uppgå till cirka 14 miljoner euro. Dessutom beräknas den snabbare övergången till kommunerna i fråga om personer som får tillfälligt skydd medföra kalkylerade besparingar på cirka 19,8 miljoner euro i mottagningsutgifterna.

Den som söker internationellt skydd eller tillfälligt skydd ska i fortsättningen regelbundet identifiera sig vid förläggningen för att få mottagningstjänster. Identifieringsskyldigheten gäller inte minderåriga eller förvärvsarbetande personer. Syftet med identifieringsskyldigheten är att säkerställa att mottagaren av mottagningstjänster är anträffbar för myndigheterna samt att förhindra sekundär förflyttning och missbruk av mottagningssystemet.

Mottagningspenningens och brukspenningens belopp har sänkts genom temporär lagstiftning (FvUB 12/2024 rd och FvUB 20/2025 rd). Det föreslås att de temporära bestämmelserna i mottagningslagen görs till en del av den permanenta lagstiftningen. Den temporära lagändringen har stiftats med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 25/2024 rd). Den nu föreslagna regleringen tillåter dessutom att grunddelen av den mottagningspenning som beviljas en mottagare av mottagningstjänster sänks med 20 procent om personen utan grundad anledning underlåter att iaktta de skyldigheter som personen ålagts, såsom skyldigheten att identifiera sig, delta i en för honom eller henne anvisad kurs eller skyldigheten att vistas inom ett visst geografiskt område eller kravet att bo på en viss förläggning.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande inte något att anmärka på den föreslagna regleringen, av vilken det på det sätt som utskottet förutsätter framgår att förutsättningarna för beviljande och beviljande är föremål för rättslig prövning. Utskottet anser inte heller att den möjlighet att sänka mottagningspenningens grunddel som ingår i regleringen är problematisk med avseende på rätten enligt 19 § 1 mom. i grundlagen med beaktande av att stödtagarna enligt grundlagsutskottet har kunnat åläggas skyldigheter utan hinder av grundlagen (GrUU 31/1997 rd, s. 4, GrUU 34/2010 rd, s. 2, GrUU 11/2023 rd, stycke 12 och GrUU 52/2025 rd, stycke 4).

Förvaltningsutskottet noterar att om mottagningssystemet skulle belastas av massinvandring eller någon annan störningssituation i anslutning till invandring föreslås det att den oundgängliga försörjningen för den som får mottagningstjänster ska kunna tryggas kortvarigt med nyttigheter, om inrikesministeriet tar i bruk en beredskapsplan enligt EU:s migrations- och asylpakt och underrättar kommissionen och EU:s asylbyrå om ibruktagandet. På detta sätt förbereder man sig för situationer där enskilda beslut om mottagningspenning inte kan fattas. Avgifter för mottagningstjänster kan i fortsättningen också tas ut retroaktivt, om det framgår att personen skulle ha haft tillräckliga inkomster eller tillgångar för att betala avgiften under den tid då mottagningstjänster har ordnats för honom eller henne. Det retroaktiva uttaget får emellertid inte leda till att mottagaren ska beviljas mottagningspenning. Syftet med ändringen är att förhindra missbruk av systemet.

För ensamkommande barn utses i fortsättningen en tillfällig företrädare innan den egentliga företrädaren förordnas. För förordnande av en egentlig företrädare fastställs en tidsfrist på 15

Betänkande FvUB 8/2026 rd

dagar. Dessutom preciseras bestämmelserna om företrädarens behörighetsvillkor och uppgifter, tillsynen över företrädarverksamheten samt om befriande av företrädare från sitt uppdrag och upphörande av företrädaruppdraget.

Migrationsverket kan enligt den föreslagna regleringen besluta om anvisande av personer som söker internationellt skydd till ett visst klart avgränsat geografiskt område, om det behövs för att styra förfarandet för internationellt skydd eller mottagningssystemet. Sökanden ska vistas på området under den tid som beslutet är i kraft. Med ett geografiskt område avses till exempel ett landskap, en kommun eller motsvarande område. Sökanden får mottagningstjänster från den förläggning som anvisats honom eller henne och anvisandet till ett visst geografiskt område inverkar inte på tillgången till tjänster eller tryggheten av sökandens privatliv. Syftet med ändringen är att säkerställa att myndigheterna kan behandla ansökningarna effektivt, placera de sökande som omfattas av mottagningstjänster jämnt inom landet och trygga att de tjänster som behövs är tillräckliga.

Enligt den föreslagna 50 § i mottagningslagen kan sökandens rörelsefrihet begränsas om det behövs av skäl som hänför sig till allmän ordning eller förfarandemässiga omständigheter, om en risk för avvikande föreligger. En risk för avvikande kan i synnerhet antas föreligga i fråga om en sökande som har fått ett beslut om överföring på grund av att han eller hon vistas i fel medlemsstat. Det är inte fråga om en sådan säkringsåtgärd enligt utlänningslagen som förutsätter individuell prövning och som i allmänhet grundar sig på personens eget beteende. Det föreslås att sökanden kan förordnas att bo på en bestämd förläggning samt att anmäla sig där regelbundet eller att vara närvarande vid vissa tidpunkter. Om sökanden inte iakttar kravet på att bo på en viss förläggning, kan mottagningspenningen sänkas eller, om de individuella förutsättningarna uppfylls, kan sökanden bli föremål för säkringsåtgärder. Syftet med begränsningen är att hantera överraskande migrationsituationer och säkerställa att sökanden vid behov kan nå av myndigheterna.

Om myndigheternas resurser

Regeringsprogrammet innehåller flera mål för att effektivisera Migrationsverkets tillståndssystem och förkorta handläggningstiderna för ansökningar samt ett betydande antal utvecklingsprojekt som syftar till att skärpa utlänningslagstiftningen jämfört med nuläget. Förvaltningsutskottet har redan behandlat en betydande del av dessa propositioner. Utskottet har konstaterat att de föreslagna lagändringarna inledningsvis medför ett ökat resursbehov för Migrationsverket i form av ökade uppgifter, men om målen för ändringarna uppnås, förväntas i synnerhet antalet asylansökningar minska på längre sikt. Också genomförandet av den aktuella migrations- och asylopakten är utmanande med avseende på Migrationsverkets resurser. De ytterligare besparingar som görs i ämbetsverkets budgetramar ökar naturligtvis dessa utmaningar. Lagändringarna och andra effektiviseringsåtgärder enligt regeringsprogrammet kräver tillräckliga resurser för Migrationsverket. Utskottet ser det som angeläget att de tillgängliga resurserna också fördelas ändamålsenligt inom verket.

Migrationsverket har under de senaste åren satsat kraftigt på att effektivisera tillståndssystemen och särskilt på utveckling av automation och informations- och kommunikationsteknik, med målet att bland annat förkorta handläggningstiderna och öka

Betänkande FvUB 8/2026 rd

kostnadseffektiviteten. Dessa utvecklingsåtgärder har redan börjat ge resultat. Utskottet anser det viktigt att Migrationsverket i sina olika processer utnyttjar automation och andra teknologiska lösningar så effektivt som möjligt inom ramen för lagstiftningen. Det är också värt att undersöka möjligheterna att utnyttja artificiell intelligens i större utsträckning än idag. Om anslaget för Migrationsverkets omkostnader sänks alltför mycket finns risken att de besparingar som eftersträvas genom automation och andra utvecklingsåtgärder inte uppnås enligt plan. Handläggningstiderna för ansökningarna hotar att förlängas om inte tillräckliga resurser anvisas för handläggningen.

Enligt utskottets uppgifter är utgångspunkten att kostnaderna för genomförandet av pakten finansieras inom ramen för den befintliga ramfinansieringen. Avsikten är att EU-finansieringen ska utnyttjas fullt ut. De nya uppgifter som följer av pakten och de föreskrivna handläggningstiderna förutsätter att myndigheterna och förvaltningsdomstolarna utvecklar och effektiviserar verksamheten och processerna. Enligt utskottets uppgifter kan EU-finansiering användas i synnerhet för sådana utvecklingsprojekt som syftar till att effektivisera förfarandena och för utveckling av informationssystem. För genomförandet av pakten kan beviljas EU-finansiering till ett sammanlagt belopp av över 50 miljoner euro under programperioden 2021–2027 (BMVI-fonden cirka 29 miljoner euro och AMIF-fonden cirka 25 miljoner euro). Utskottet konstaterar att antalet asylansökningar för närvarande är litet och fortsätter att minska i förhållande till tidigare år. Också antalet ansökningar som styrs till gränsförfarandet bedöms fortsätta vara litet i och med att Finlands östgräns är stängd. Utskottet betonar att utöver Migrationsverket måste också screeningmyndigheterna och förvaltningsdomstolarna tryggas tillräckliga resurser för att den reglering och de mål som ingår i pakten ska kunna genomföras på behörigt sätt.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om ändring av utlänningslagen

16 a §. Arbetsfördelning mellan screeningmyndigheterna. I paragrafen föreslås bestämmelser om arbetsfördelningen mellan screeningmyndigheterna. Enligt screeningförordningen ska tredjelandsmedborgare som genomgår screening genomgå en säkerhetskontroll för att verifiera om de skulle kunna utgöra ett hot mot den inre säkerheten. Utfrågade sakkunniga har ansett att det i lagförslaget inte föreskrivs tillräckligt noggrant om genomförandet av en hotbedömning i anslutning till screeningen och om upprättandet av ett säkerhetsutlåtande i anslutning till bedömningen. Uppgiften bör enligt erhållen utredning anvisas polisen, som har den bästa sakkunskapen för uppgiften. Förvaltningsutskottet föreslår utifrån erhållen utredning att det till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. enligt vilket polisen på begäran ger screeningmyndigheten en bedömning av om den person som genomgår screening utifrån en säkerhetskontroll som avses i screeningförordningen skulle kunna utgöra ett hot mot den inre säkerheten. Det innebär att de föreslagna 4—7 mom. blir 5—8 mom.

Den bedömning som avses ovan ska ges till exempel i situationer där det under en säkerhetskontroll som ingår i screeningförfarandet förekommer indikationer på att en person bör bli föremål för en sådan säkerhetsflagging som avses i Eurodacförordningen. Det är alltså fråga

Betänkande FvUB 8/2026 rd

om situationer där det finns indikationer på att den som genomgår screening är delaktig i terroristbrott eller annan allvarlig brottslighet. Uppgiften ska på det sätt som nämns ovan föreskrivas höra till polisen och avsikten är att den genom interna arrangemang ska koncentreras till centralkriminalpolisen. Enligt en bedömning som framfördes vid sakkunnigutfrågningen medför uppgiften ett behov av tilläggsresurser på två årsverken.

16 b §. Befogenheter vid screening hos tjänstemän som är screeningmyndigheter. En tjänsteman som representerar en screeningmyndighet har enligt den föreslagna 1 mom. 2 punkten rätt att genomföra sådan säkerhetskontroll genom sökningar i databaser som avses i artikel 15.2 i screeningförordningen. Förvaltningsutskottet föreslår ovan att 16 a § kompletteras med ett 4 mom. enligt vilket polisen på begäran ger screeningmyndigheten en bedömning av om den person som genomgår screening utifrån en säkerhetskontroll som avses i screeningförordningen skulle kunna utgöra ett hot mot den inre säkerheten. Utskottet föreslår således att 16 b § 1 mom. 2 punkten kompletteras med ett omnämnande av att en tjänsteman som representerar en screeningmyndighet har rätt att av polisen begära en bedömning enligt 16 a § 4 mom.

98 §. Undersökningsförfarandets längd när en domstol upphäver ett beslut om internationellt skydd och återsänder det till Migrationsverket för ny behandling. Utskottet gör en teknisk korrigerings i 1 punkten.

2. Lagen om ändring av lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel

23 a §. Anmälan av inkomster och tillgångar. I paragrafen föreslås bestämmelser om skyldigheten för klienter vid en förläggning att lämna uppgifter om sina inkomster och tillgångar till den förläggning där de är registrerade som klienter. Sakkunniga har påpekat att anmälningskyldigheten verkar omfatta transaktionsuppgifter, som enligt grundlagsutskottets utlåtandepraxis i konstitutionellt hänseende bedöms vara känsliga uppgifter. Den typen av uppgifter får behandlas bara om det är absolut nödvändigt och utifrån exakta och noggrant avgränsade bestämmelser. Förvaltningsutskottet föreslår utifrån erhållen utredning att bestämmelsen preciseras så att skyldigheten att lämna uppgifter om sina inkomster och tillgångar begränsas till uppgifter som är nödvändiga för beviljandet av mottagningspenning och brukspenning samt tillhandahållandet av andra mottagningstjänster. Utskottet påpekar att en person som har inkomster eller tillgångar i praktiken inte har rätt att få mottagningspenning eller brukspenning, utan i stället ska betala avgift för mottagningstjänsterna.

32 §. Avgifter för mottagningstjänster och retroaktivt uttag av avgifter. Av lagförslaget framgår att avsikten är att foga nya 4—6 mom. till paragrafen. Detta måste också beaktas i ingressen till lagförslaget. I 4 mom. föreskrivs det att avgiften tas ut till fullt belopp, om mottagaren av mottagningstjänster inte anmäler sina inkomster och tillgångar i enlighet med 23 a §. I 5 mom. anges det att avgiften kan tas ut retroaktivt och i 6 mom. bland annat att Migrationsverket beslutar om retroaktivt uttag av avgifter. Den föreslagna paragrafen innehåller alltså sex moment till skillnad från vad som nämns i specialmotiveringen.

63 a §. Förmedling av delgivning av beslut. I lagförslaget föreslås ett nytt 6 kap. med bestämmelser om begränsningar som gäller mottagningstjänster. Enligt artikel 18 i förordningen

Betänkande FvUB 8/2026 rd

om asyl- och migrationshantering ska sökanden inte vara berättigad till mottagningsvillkor enligt mottagandedirektivet från den tidpunkt då han eller hon har delgetts ett beslut om överföring till den ansvariga medlemsstaten. Beslut om överföring av sökanden och indragning av mottagningstjänster ska delges sökanden samtidigt. Enligt uppgifter till utskottet kan den i 63 a § föreslagna bestämmelsen om delgivning försvåra tillämpningen av lagen och bör därför preciseras.

I proposition RP 51/2026 rd, som behandlas i utskottet samtidigt med den aktuella propositionen, föreslås det att 205 § 4 mom. i utlänningslagen ändras så att delgivningen av ett beslut om att sökanden ska avlägsnas ur landet eller överföras verkställs av polisen eller gränskontrollmyndigheten, eller på någonderas begäran av Migrationsverket, om Migrationsverket kan sköta delgivningsuppdraget på ett ändamålsenligt sätt. För att ett beslut om indragning av tjänster ska kunna meddelas samtidigt som ett beslut om överföring föreslår utskottet att 63 a § i mottagningslagen kompletteras med ett nytt 2 mom. enligt vilket ett beslut enligt 48 § i mottagningslagen om indragning av mottagningstjänster för personer som fått beslut om överföring delges i samband med beslutet om överföring i enlighet med 205 § 4 mom. i utlänningslagen. Efter ändringen motsvarar paragrafrubriken inte längre innehållet, och därför föreslår utskottet också att rubriken ändras (Delgivning).

Dessutom är det enligt erhållen utredning ändamålsenligt att förläggningen delger mottagaren av mottagningstjänster ett beslut om retroaktivt uttag av avgift för mottagningstjänster på samma sätt som förläggningen delger andra beslut som Migrationsverket föreslås fatta om mottagningstjänster. Eftersom det i vissa situationer kan vara ändamålsenligt att också Migrationsverket delger sitt beslut, föreslår utskottet att paragrafen kompletteras med bestämmelser om detta.

4. Lagen om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet

18 §. Rätt att få uppgifter ur vissa europeiska informationssystem för förebyggande, avslöjande och utredning av terroristbrott och allvarliga brott. Paragrafrubriken har ändrats genom en tidigare godkänd ändring (RSv 48/2026 rd — RP 163/2025 rd) så att ordet terroristbrott har ersatts med uttrycket terroristiska brott. Utskottet har samordnat den tidigare ändringen med den ändring som nu föreslås. Ändringen inverkar också på ingressen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 3 och 5—20 i proposition RP 52/2026 rd utan ändringar.

*Riksdagen godkänner lagförslag 1, 2 och 4 i proposition RP 52/2026 rd med ändringar.
(Utskottets ändringsförslag)*

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i utlänningslagen (301/2004) 3 § 16 punkten, 87 a, 87 b, 88, 88 b–88 e, 89, 96, 96 a, 97, 97 b, 98 a, 99, 99 a, 104, 107, 108 och 133 § och 196 § 5 mom.,

sådana de lyder, 3 § 16 punkten och 97 och 98 a § i lag 501/2016, 87 a och 88 c § i lag 323/2009, 87 b, 88 d och 88 e § i lag 422/2014, 88 och 89 § i lag 666/2024, 88 b § i lagarna 323/2009 och 247/2025, 96 § i lagarna 973/2007, 501/2016 och 472/2024, 96 a, 97 b, 99 och 99 a § i lag 194/2015, 104 § i lag 426/2024, 107 § i lagarna 666/2024 och 247/2025, 108 § i lagarna 323/2009 och 666/2024, 133 § i lagarna 749/2011 och 816/2022 och 196 § 5 mom. i lag 1022/2018,

ändras 3 § 12 a och 27 punkten, 6 a och 6 b §, 35 § 2 och 3 mom., 39 § 1 mom., 40 § 4 mom., 52 c § 2 mom., 54 § 2 mom., 55 § 1 mom., 56 d § 2 och 3 mom., 57 § 4 mom., 58 § 4 och 8 mom., 60 d § 1 mom., 81 b § 2 mom., 81 c § 7 mom., 87 § och mellanrubriken före den, 94 § och mellanrubriken före den, 95, 95 a–95 c, 97 a, 98, 100–103, 104 a–104 c, 105 och 106 § och mellanrubriken före den, 110 § 3 mom., 112 § 1 mom. 3 punkten, 113 § 1 mom., 116 §, 116 a § 4 mom., 117 och 133 a §, 135 § 1 mom., 136 a § 1 mom., 147 a § 2 mom., 193 och 198 a §, 198 b § 1 mom., 199 och 200 a § och 208 § 1 mom.,

av dem 3 § 12 a punkten och 106 § sådana de lyder i lag 323/2009, 3 § 27 punkten och 58 § 8 mom. sådana de lyder i lag 147/2025, 6 a § sådan den lyder i lag 549/2010, 6 b § sådan den lyder i lagarna 549/2010, 501/2016 och 472/2024, 35 § 2 mom., 133 a § och 147 a § 2 mom. sådana de lyder i lag 472/2024, 35 § 3 mom. sådant det lyder i lag 64/2025, 39 § 1 mom. sådant det lyder i lag 302/2025, 40 § 4 mom., 136 a § 1 mom., 198 b § 1 mom. och 200 a § sådana de lyder i lag 247/2025, 52 c § 2 mom. sådant det lyder i lag 389/2015, 54 § 2 mom., 55 § 1 mom. och 87 § sådana de lyder i lag 666/2024, 56 d § 2 och 3 mom. sådana de lyder i lag 1408/2025, 57 § 4 mom. och 58 § 4 mom. sådana de lyder i lag 668/2013, 60 d § 1 mom. sådant det lyder i lag 121/2018, 81 b § 2 mom. sådant det lyder i lag 216/2023, 81 c § 7 mom. sådant det lyder i lag 255/2025, 95 § sådan den lyder i lagarna 194/2015, 437/2019 och 816/2022, 95 a § sådan den lyder i lagarna 194/2015 och 426/2024, 95 b § sådan den lyder i lagarna 432/2009 och 501/2016, 95 c och 198 a § sådana de lyder i lag 432/2009, 97 a § sådan den lyder i lagarna 194/2015, 426/2024 och 247/2025, 98 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 432/2009, 102 § sådan den lyder i lagarna 194/2015 och 437/2019, 103 § sådan den lyder i lag 437/2019, 101, 104 a–104 c och 105 § sådana de lyder i lag 426/2024, 113 § 1 mom. sådant det lyder i lag 332/2016, 116 och 117 § sådana de lyder i lag 501/2016, 116 a § 4 mom. sådant det lyder i lag 816/2022, 193 § sådan den lyder i lag 16/2017, 199 § sådan den lyder i lag 1022/2018 och 208 § 1 mom. sådant det lyder i lag 49/2017, samt

Betänkande FvUB 8/2026 rd

fogas till 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 619/2006, 358/2007, 323/2009, 631/2011, 1338/2011, 668/2013, 1218/2013, 332/2016, 501/2016, 121/2022, 216/2023, 389/2023 och 147/2025, nya 14 a, 14 b och 28–32 punkter, till 6 § ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., till lagen en ny 6 c §, till 9 § ett nytt 2 mom., i stället för det 2 mom. som upphävts genom lag 737/2021, till lagen en ny 16 §, i stället för den 16 § som upphävts genom lag 1214/2013, och en ny kapitelrubrik före den, till lagen nya 16 a—16 j §, till 39 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 302/2025, ett nytt 5 mom., till 40 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 449/2012, 121/2022, 487/2024, 147/2025 och 247/2025, ett nytt 5 mom., varvid det nuvarande 5 mom. blir 6 mom., till 53 §, sådan den lyder i lagarna 720/2018, 216/2023, 225/2024 och 666/2024, ett nytt 8 mom., i stället för det 8 mom. som upphävts genom lag 225/2024, till 81 b §, sådan den lyder i lagarna 216/2023 och 1410/2025, ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 och 4 mom. blir 4 och 5 mom., till 81 c §, sådan den lyder i lag 255/2025, ett nytt 8 mom., varvid det nuvarande 8 mom. blir 9 mom., en ny mellanrubrik före 90 §, till lagen nya 113 a, 116 b och 116 c § och en ny mellanrubrik före 116 c §, till 131 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 631/2011, 332/2016, 620/2020, 1251/2020 och 472/2024, ett nytt 6 mom., till 147 a §, sådan den lyder i lagarna 194/2015 och 472/2024, ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., till lagen nya 190 c och 190 d §, till 191 §, sådan den lyder i lagarna 1218/2013, 132/2016, 121/2022 och 216/2023, en ny 9 punkt i stället för den 9 punkt som upphävts genom lag 216/2023 och ett nytt 2 mom., till lagen nya 193 a, 193 b, 198 c och 200 b § och till 202 §, sådan den lyder i lagarna 1022/2018 och 247/2025, ett nytt 4 mom. som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

12 a) *status som alternativt skyddsbehövande* status som beviljas en utlänning som kan få sådant alternativt skydd som avses i artikel 3 led 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU, nedan *skyddsgrundsförordningen*,

14 a) *asylsökande* en person som har gjort en ansökan om internationellt skydd om vilken ett lagakraftvunnet beslut ännu inte har fattats,

14 b) *asylförfarande* det förfarande för beviljande av internationellt skydd som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348 om upprättande av ett gemensamt förfarande för internationellt skydd i unionen och om upphävande av direktiv 2013/32/EU, nedan *förordningen om asylförfaranden*,

27) *olaglig vistelse* vistelse i landet av en sådan tredjelandsmedborgare som inte uppfyller eller inte längre uppfyller villkoren för inresa enligt kodexen om Schengengränserna eller villkoren för inresa eller vistelse enligt denna lag,

Betänkande FvUB 8/2026 rd

28) *screeningförordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1356 om införande av screening av tredjelandsmedborgare vid de yttre gränserna och om ändring av förordningarna (EG) nr 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/817,

29) *person som genomgår screening* en tredjelandsmedborgare som omfattas av tillämpningsområdet för artikel 5 eller 7 i screeningförordningen,

30) *screeningplats* ett sådant gränsövergångsställe, polisens verksamhetsställe, Tullens verksamhetsställe eller en sådan av screeningmyndigheterna förvaltd lämplig plats av annat slag eller någon annan motsvarande plats som anvisats den som genomgår screening och där uppgifterna enligt screeningförfarandet utförs,

31) *screeninginkvarteringsställe* ett ställe som screeningmyndigheten anvisat den som genomgår screening och som lämpar sig för inkvartering,

32) *centraliserad screening* ett screeningförfarande där de uppgifter som ingår i screeningförfarandet genom beslut av screeningmyndigheterna utförs på en eller flera screeningplatser på grund av olaglig inresa, en i 3 § 7 punkten i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) avsedd exceptionell epidemi eller av någon annan motsvarande orsak.

6 §

Tillämpning av lagen på minderåriga

Bestämmelser om hörande av barn i fråga om internationellt skydd finns i artikel 22.3 i förordningen om asylförfaranden.

6 a §

Åldersbedömning

För bestämning av åldern hos den som ansöker om uppehållstillstånd i Finland eller hos anknytningspersonen kan det göras en åldersbedömning, om det råder misstanke om åldern. Bestämmelser om åldersbedömning av den som söker internationellt skydd finns i artikel 25 i förordningen om asylförfaranden.

Migrationsverket gör en bedömning av

1) åldern hos den som söker internationellt skydd efter att ha fått ett utlåtande om den multidisciplinära åldersbedömningen och vid behov om den rättsmedicinska åldersbedömningen, och

2) åldern hos den som ansöker om uppehållstillstånd eller hos anknytningspersonen efter att ha fått ett utlåtande om den rättsmedicinska åldersbedömningen.

6 b §

Multidisciplinär åldersbedömning

För den multidisciplinära åldersbedömning som avses i artikel 25 i förordningen om asylförfaranden begär Migrationsverket av förläggningen ett utlåtande om åldern hos den som

Betänkande FvUB 8/2026 rd

ansöker om internationellt skydd. Förlägningens yrkesutbildade personal inom social- och hälsovården utarbetar ett utlåtande genom multiprofessionellt samarbete.

Förlägningen kan vid behov begära det utlåtande som avses i 1 mom. också av en verksamhetsenhet inom den offentliga eller privata social- och hälsovården.

Vårdnadshavaren eller en i 39 § i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011) avsedd företrädare eller tillfällig företrädare eller någon annan laglig företrädare för den som söker internationellt skydd har rätt att närvara i situationer som hänför sig till utarbetandet av utlåtandet och som förutsätter att sökanden är personligen närvarande.

6 c §

Rättsmedicinsk åldersbedömning

En rättsmedicinsk undersökning för bestämning av åldern på en utlänning som ansöker om uppehållstillstånd i Finland eller på en anknytningsperson genomförs vid Institutet för hälsa och välfärd på begäran av Migrationsverket. Två sakkunniga ska ge ett gemensamt utlåtande om undersökningen. Av dem ska åtminstone den ena vara anställd vid Institutet för hälsa och välfärd. De sakkunniga ska vara legitimerade läkare eller tandläkare som har sådan behörighet som krävs för utförandet av undersökningen.

De åtgärder som undersökningen kräver kan på begäran av Institutet för hälsa och välfärd också utföras vid en verksamhetsenhet inom den offentliga eller privata hälso- och sjukvården. De åtgärder som undersökningen kräver ska utföras av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården. Vårdnadshavaren eller en i 39 § i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel avsedd företrädare eller tillfällig företrädare eller någon annan laglig företrädare för den som blir undersökt har rätt att närvara vid undersökningen.

Vad som i artikel 25.4—25.6 i förordningen om asylförfaranden föreskrivs om medicinska undersökningar tillämpas också på utlänningar som ansöker om uppehållstillstånd i Finland och på anknytningspersoner.

9 §

Rättshjälp

Med avvikelse från vad som föreskrivs i rättshjälplagen omfattar rättshjälp i ett sådant förvaltningsförfarande för beviljande av internationellt skydd som avses i förordningen om asylförfaranden och i ett sådant förvaltningsförfarande för fastställande av ansvar som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1351 om asyl- och migrationshantering, om ändring av förordningarna (EU) 2021/1147 och (EU) 2021/1060 och om upphävande av förordning (EU) N:o 604/2013, nedan *förordningen om asyl- och migrationshantering*, sådana åtgärder av ett rättsbiträde som är nödvändiga i ärendet med beaktande av ärendets natur och betydelse samt av omständigheterna som helhet.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

2 a kap.

Screening vid de yttre gränserna och inom Finlands territorium

16 §

Screeningmyndigheter

Gränsbevakningsväsendet, polisen, Tullen och skyddspolisen är sådana screeningmyndigheter som avses i artikel 2.10 i screeningförordningen.

16 a §

Arbetsfördelning mellan screeningmyndigheterna

Gränsbevakningsväsendet utför screening enligt artikel 5 i screeningförordningen. Tullen utför screening enligt artikel 5 när den genomför in- och utresekontroller med stöd av 31 § i tullagen (304/2016).

Polisen utför screening enligt artikel 7 och screening enligt artikel 5 i screeningförordningen när den genomför in- och utresekontroller med stöd av 2 kap. 21 § i polislagen.

Polisen ger screeningmyndigheterna i en annan medlemsstat i Europeiska unionen ett yttrande enligt artikel 7 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/816 om inrättande av ett centraliserat system för identifiering av medlemsstater som innehar uppgifter om fällande domar mot tredjelandsmedborgare och statslösa personer (Ecris-TCN) för att komplettera det europeiska informationssystemet för utbyte av uppgifter ur kriminalregister och om ändring av förordning (EU) 2018/1726.

Polisen ger på begäran screeningmyndigheten en bedömning av om den person som genomgår screening utifrån en säkerhetskontroll som avses i screeningförordningen skulle kunna utgöra ett hot mot den inre säkerheten. (Nytt 4 mom.)

Om gränskontrollen tillfälligt har återinförts vid de inre gränserna i enlighet med 15 § i gränsbevakningslagen, fördelas screeningmyndigheternas ansvar för screeningen enligt ansvaren för in- och utresekontroll. (4 mom. i RP)

Skyddspolisen deltar i utförandet av säkerhetskontroller enligt artikel 15.2 i screeningförordningen och kan delta i identifieringen av personer enligt artikel 14 i den förordningen. Skyddspolisen har rätt att vidta också andra åtgärder som är nödvändiga för utförande av säkerhetskontroller. (5 mom. i RP)

Inom landskapet Åland ansvarar Gränsbevakningsväsendet och Tullen för screeningen. I sina uppgifter i anslutning till screeningförfarandet kan Gränsbevakningsväsendet och Tullen samarbeta med Ålands polismyndighet. Det föreskrivs särskilt om samarbetet och respektive myndighets befogenheter i samarbetet. (6 mom. i RP)

Gränsbevakningsväsendet, polisen och Tullen kan komma överens om tillfälliga och kortvariga undantag från screeningansvaret. (7 mom. i RP)

Betänkande FvUB 8/2026 rd

16 b §

Befogenheter vid screening hos tjänstemän som är screeningmyndigheter

En tjänsteman som är screeningmyndighet har för genomförande av screeningen rätt att

- 1) genomföra sådan identifiering av den som genomgår screening som avses i artikel 14 i screeningförordningen,
- 2) genomföra sådan säkerhetskontroll genom sökningar i databaser som avses i artikel 15.2 i screeningförordningen **och av polisen begära en bedömning enligt 16 a § 4 mom.**,
- 3) registrera uppgifter som erhållits i samband med screeningförfarandet med iakttagande av vad som föreskrivs i lagen om behandling av personuppgifter i migrationsförvaltningen (615/2020).

Tjänstemän vid Gränsbevakningsväsendet, polisen och Tullen som utför screeninguppgifter har dessutom rätt att utan brottsmisstanke

- 1) förhindra att den person som ska screenas avlägsnar sig från screeningförfarandet,
- 2) tillfälligt omhändertaga handlingar, föremål och fordon samt inspektera och genomsöka dem,
- 3) företa kroppsvisitation för att söka efter föremål, egendom, handlingar, information eller omständigheter med iakttagande av 8 kap. 30 § 1 punkten och 33 § i tvångsmedelslagen (806/2011) samt 28 a § i gränsbevakningslagen, 2 kap. 21 § i polislagen och 31 § i tullagen.

Beslut om att under screeningförfarandet förhindra att en person avlägsnar sig enligt 2 mom. 1 punkten och tillfälligt omhändertaga föremål och fordon enligt 2 mom. 2 punkten fattas av den gränsbevakningsman som tjänstgör som chef vid gränsövergångsstället eller en gränsbevakningsman med minst löjtnants grad, en polisman som hör till befälet eller en tullman som tjänstgör som chef för tullkontoret eller en till uppgiften förordnad tullman som tjänstgör som chef för tullbrottsbekämpningen eller tullövervakningen. I brådskande fall förhindras att en person avlägsnar sig och genomförs omhändertagandet av den polisman, gränsbevakningsman eller tullman som utför screeninguppgiften och denne ska utan dröjsmål föra ärendet till ovan nämnda tjänsteman för avgörande.

16 c §

Rådgivning vid screeningförfarande

Screeningmyndigheten ska i början av screeningen informera den som genomgår screening om screeningförfarandet samt om hans eller hennes rättigheter och skyldigheter i förfarandet. Informationen ges på ett språk som det finns grundad anledning att anta att personen förstår. Den som genomgår screening ska genom sin underskrift bekräfta att han eller hon har fått informationen.

16 d §

Närvaro på screeningplatsen och screeninginkvarteringsstället i fråga om den som genomgår screening

Bestämmelser om screeningförfarandets längd finns i artikel 8.3 och 8.4 i screeningförordningen.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Under den tid screeningförfarandet pågår är den som genomgår screening skyldig att vistas på den screeningplats och det screeninginkvarteringsställe som screeningmyndigheten anvisat honom eller henne. Det kan säkerställas med hinder att den som genomgår screening inte avlägsnar sig från dessa platser. Den som genomgår screening ska tydligt informeras om gränserna för screeningplatsens och screeninginkvarteringsställets område.

Screeningmyndigheten kan övervaka screeninginkvarteringsställets område med hjälp av teknisk övervakning. Teknisk övervakning får inte utföras i inkvarterings-, sanitets- eller omklädningslokaler. Teknisk övervakning används för att säkerställa ordningen och begränsningen av rörelsefriheten på screeninginkvarteringsstället. Den som övervakas ska med lämplig skyltning underrättas om den tekniska övervakningen.

På behandlingen av upptagningar från teknisk övervakning tillämpas vad som särskilt föreskrivs om behandlingen av personuppgifter hos respektive screeningmyndighet som utför teknisk övervakning.

Den som genomgår screening har inte rätt att avlägsna sig från den screeningplats och det screeninginkvarteringsställe som anvisats honom eller henne, utom för att få brådskande hälso- och sjukvård.

16 e §

Tillfällig företrädare för minderåriga

Bestämmelser om att förordna en tillfällig företrädare för en minderårig som genomgår screening utan vårdnadshavare finns i 5 kap. i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel. Om en minderårig som genomgår screening utan vårdnadshavare inte har ansökt om internationellt skydd tillämpas barnskyddslagen (417/2007) på honom eller henne.

16 f §

Uppehälle för den som genomgår screening

Screeningmyndigheten svarar för uppehållet för personer som genomgår screening och som vistas på en screeningplats och på ett av screeningmyndigheten inrättat screeninginkvarteringsställe. Migrationsverket svarar för ordnandet av inkvartering och måltider för personer som genomgår screening om en förläggning har anvisats som screeninginkvarteringsställe för den som genomgår screening. Screeningmyndigheten ansvarar för transporten av personer som genomgår screening till screeninginkvarteringsstället.

Avvikelse från ansvaren enligt 1 mom. kan göras vid centraliserad screening eller i övrigt tillfälligt genom överenskommelse mellan screeningmyndigheten och Migrationsverket.

16 g §

Preliminär hälsokontroll av den som genomgår screening

Migrationsverket ordnar preliminära hälsokontroller enligt artikel 12.1 i screeningförordningen. Den preliminära hälsokontrollen av den som söker internationellt skydd

Betänkande FvUB 8/2026 rd

genomförs som en del av mottagningstjänsterna enligt lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel.

Med avvikelse från vad som i 1 mom. föreskrivs om organiseringsansvaret bestäms ersättningen för preliminära hälsokontroller som Migrationsverket ordnar för andra än personer som söker internationellt skydd utifrån ett avtal mellan screeningmyndigheten och Migrationsverket.

Avvikelse från ovan föreskrivna ansvar kan göras vid centraliserad screening eller i övrigt tillfälligt genom överenskommelse mellan screeningmyndigheten och Migrationsverket.

16 h §

Anmälan om felaktiga uppgifter på screeningblanketten

Om den som genomgår screening gör en i artikel 17.3 i screeningförordningen avsedd anmälan till förläggningen ska anmälan förmedlas till screeningmyndigheten.

16 i §

Närvaro av organisationer och personer som tillhandahåller rådgivning

Chefen för gränsövergångsstället eller en gränsbevakningsman med minst löjtnants grad, en polisman som hör till befälet eller en tullman som tjänstgör som chef för tullkontoret kan på begäran tillåta att organisationer och personer som tillhandahåller rådgivning närvarar vid screeningen på screeningplatsen, om närvaron inte äventyrar säkerheten, den allmänna ordningen eller förvaltningen vid gränsövergångsstället, polisens verksamhetsställe, tullkontoret eller någon annan screeningplats.

Chefen för gränsövergångsstället eller en gränsbevakningsman med minst löjtnants grad, en polisman som hör till befälet eller en tullman som tjänstgör som chef för tullkontoret kan förbjuda organisationer och personer som tillhandahåller rådgivning att närvara på screeninginkvarteringsstället, om närvaron kan äventyra säkerheten, den allmänna ordningen eller förvaltningen på screeninginkvarteringsstället.

16 j §

Oberoende övervakningsmekanism för de grundläggande rättigheterna

Diskrimineringsombudsmannen ansvarar för övervakningsuppgifterna enligt den oberoende övervakningsmekanism som avses i artikel 10.2 a i screeningförordningen och artikel 43.4 i förordningen om asylförfaranden.

Den myndighet som ansvarar för screeningförfarandet eller gränsförfarandet svarar för hantering och utredning av sådana motiverade anklagelser som avses i artikel 10.2 b i screeningförordningen. På hantering och utredning av motiverade anklagelser tillämpas 8 a kap. i förvaltningslagen.

På diskrimineringsombudsmannens rätt att få uppgifter och utredningar för skötseln av uppgiften enligt 1 mom. tillämpas 4 § 1 mom. samt 5 och 11 § i lagen om diskrimineringsombudsmannen (1326/2014).

Betänkande FvUB 8/2026 rd

På diskrimineringsombudsmannens rätt att utföra inspektioner för skötseln av uppgiften enligt 1 mom. tillämpas 6 § 1 mom. i lagen om diskrimineringsombudsmannen. Inspektionen kan också vara oanmäld på förhand.

Diskrimineringsombudsmannen kan årligen ge statsrådet rekommendationer utifrån sina observationer i övervakningsuppdraget. Diskrimineringsombudsmannen kan ge myndigheter utlåtanden och rekommendationer i sina uppgifter enligt 1 mom.

På det lämpliga säkerhetsgodkännande som avses i artikel 10.2 sjätte stycket i screeningförordningen tillämpas säkerhetsutredningslagen (726/2014).

35 §

Identifiering som villkor för beviljande av uppehållstillstånd

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får dock beviljas trots att ett giltigt resedokument saknas, om uppehållstillståndet beviljas med stöd av 51, 52, 52 a, 52 d, 52 e, 110, 113 a § eller på grund av internationellt skydd. Trots att resedokument saknas kan det första tidsbegränsade uppehållstillståndet beviljas för ett i Finland fött barn som beviljas uppehållstillstånd på grund av familjeband.

Om sökanden har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av internationellt skydd, kan ett permanent uppehållstillstånd beviljas på dessa villkor trots att ett giltigt resedokument saknas.

39 §

Försörjningsförutsättning vid beviljande av uppehållstillstånd

För att uppehållstillstånd ska kunna beviljas förutsätts det att utlänningens försörjning är tryggad, om inte något annat föreskrivs i denna lag. I ett enskilt fall kan avvikelser göras från försörjningsförutsättningen, om det finns exceptionellt vägande skäl eller om ett barns bästa kräver det. Försörjningsförutsättningen tillämpas inte när uppehållstillstånd beviljas på grund av internationellt skydd eller med stöd av 6 kap., om inte något annat följer av 114 § 3 mom., 114 a § 4 mom. eller 115 § 2 mom.

I 1 mom. avsedda undantag som grundar sig på barnets bästa och exceptionellt vägande skäl tillämpas inte, om det är fråga om en tredjelandsmedborgares ansökan om EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta enligt 56 d §. Dessutom ska försörjningen i ett sådant fall vara tryggad oberoende av på vilka grunder sökanden vistas eller tidigare har vistats i Finland.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

40 §

Uppehållsrätt

Bestämmelser om rätten för personer som söker internationellt skydd att stanna kvar i landet tills beslut har fattats om ansökan finns i artikel 10 i förordningen om asylförfaranden och i 102 § i denna lag.

Bestämmelser om rätten för personer som söker internationellt skydd att vistas på finskt territorium under gränsförfarandet finns i artikel 43.2 i förordningen om asylförfaranden.

52 c §

Beslut om betänketid

Förläggningen i Joutseno som svarar för det hjälpsystem som avses i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel kan besluta huruvida betänketid ska ges och om den ska förlängas eller avbrytas, om ett offer för människohandel upptas i hjälpsystemet innan polisen eller gränskontrollmyndigheten har fattat beslut i frågan. Förläggningen ska utan dröjsmål underrätta polisen om sina beslut om betänketid.

53 §

Det första tidsbegränsade uppehållstillståndets längd

Ett tillfälligt uppehållstillstånd som har beviljats med stöd av 113 a § beviljas för högst ett år.

54 §

Beviljande av fortsatt tillstånd

Om en utlänning har fått uppehållstillstånd på grund av internationellt skydd, beviljas ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd, om inte det i ärendet framkommer i artikel 14 eller 19 i skyddsgrundsförordningen eller i artikel 66.6 i förordningen om asylförfaranden avsedda grunder för återkallande av flyktingstatus eller status som alternativt skyddsbehövande.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

55 §

Det fortsatta tillståndets längd

Ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas för högst fyra år. Ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av flyktingskap beviljas för tre år. Ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av alternativt skydd beviljas för två år. Ett nytt tillfälligt uppehållstillstånd beviljas för högst ett år, om det beviljas med stöd av 113 a §.

56 d §

Beviljande av EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

Den oavbrutna vistelsen i Finland avbryts inte av en oavbruten vistelse utanför Finland som är kortare än sex månader, om frånvaroperioderna inte överstiger tio månader totalt. Vistelsen i Finland kan av särskilda skäl anses vara oavbruten även om frånvaroperioderna varit längre än de ovannämnda tidsperioderna. Då beaktas emellertid inte frånvaroperioderna när vistelsetiden beräknas. Om den som ansöker om EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta är innehavare av ett EU-blåkort, avbryts inte den oavbrutna vistelsen av en oavbruten vistelse utanför Europeiska unionen som är kortare än tolv månader, om frånvaroperioderna inte överstiger arton månader totalt. Om den som beviljats internationellt skydd påträffas i en annan medlemsstat i Europeiska unionen så att han eller hon inte har uppehållsrätt där avbryts den oavbrutna vistelsen oberoende av hur länge eller av vilken orsak han eller hon har vistats utanför Finland.

Tidsfristen på fem år beräknas från den första dagen för det första tidsbegränsade uppehållstillstånd som beviljats för kontinuerlig vistelse i landet eller från inresedagen, om tredjelandsmedborgaren vid inresan haft kontinuerligt uppehållstillstånd. I fråga om flyktingar och alternativt skyddsbehövande beräknas tidsfristen från den dag då ansökan om internationellt skydd lämnades in, om flyktingstatus eller status som alternativt skyddsbehövande har beviljats på basis av ansökan i fråga. I fråga om sådana innehavare av EU-blåkort som har utnyttjat sådan rörlighet för längre vistelse som avses i artikel 21 i blåkortsdirektivet beaktas vid beräkningen av en oavbruten vistelse på fem år också laglig vistelse i någon av Europeiska unionens medlemsstater som innehavare av EU-blåkort och dessutom som innehavare av nationellt uppehållstillstånd för högkvalificerad anställning eller tillstånd för forskare samt som person som beviljats internationellt skydd. Av laglig vistelse som innehavare av tillstånd för studerande beaktas hälften. Dessutom förutsätts av innehavare av EU-blåkort att de omedelbart innan ansökan om uppehållstillstånd lämnades in har vistats lagligen i landet oavbrutet i två år.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

57 §

Hinder för beviljande av permanent uppehållstillstånd och EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta beviljas inte med stöd av vistelse på basis av flyktingstatus eller status som alternativt skyddsbehövande om denna status har återkallats med stöd av artikel 14.1 b, 14.1 c, 19.1 b eller 19.1 c i skyddsgrundsförordningen.

58 §

Återkallande av uppehållstillstånd

Ett tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd eller ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta kan återkallas, om vid ansökan om uppehållstillstånd medvetet har lämnats oriktiga upplysningar om sökandens identitet eller andra oriktiga upplysningar som har påverkat beslutet, eller om något som hade kunnat hindra beviljandet av uppehållstillstånd har hemlighållits. Ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta får återkallas också, om tillståndet grundar sig på vistelse på basis av flyktingstatus eller status som alternativt skyddsbehövande och denna status har återkallats med stöd av artikel 14.1 b, 14.1 c, 19.1 b eller 19.1 c i skyddsgrundsförordningen.

Ett tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd återkallas, om personens flyktingstatus har återkallats med stöd av artikel 14.1 b i skyddsgrundsförordningen, eftersom han eller hon inte längre beviljas flyktingstatus med stöd av artikel 12.2 a eller c eller artikel 12.3 eller om flyktingstatus har återkallats med stöd av artikel 14.1 d eller e eller om personens status som alternativt skyddsbehövande har återkallats med stöd av artikel 19.1 b, eftersom han eller hon inte längre beviljas status som alternativt skyddsbehövande med stöd av artikel 17.1 eller 17.2. Ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta återkallas om personens flyktingstatus har återkallats med stöd av artikel 14.1 b i skyddsgrundsförordningen, eftersom han eller hon inte längre beviljas flyktingstatus med stöd av artikel 12.2 eller 12.3 eller om personens status som alternativt skyddsbehövande har återkallats med stöd av artikel 19.1 b, eftersom han eller hon inte längre beviljas status som alternativt skyddsbehövande med stöd av artikel 17.1 eller 17.2.

60 d §

Biometriska kännetecken för uppehållstillståndskort

Migrationsverket eller en finsk beskickning ska vid registrering av ansökan om uppehållstillstånd och polisen eller gränsbevakningsväsendet vid registrering av ansökan om internationellt skydd, för uppehållstillståndskortet ta fingeravtryck av sökandens samtliga fingrar. I samband med ansökan om fortsatt tillstånd tas fingeravtryck dock endast om det finns särskilda skäl till det eller om det har gått fem år sedan det föregående uppehållstillståndskortet

Betänkande FvUB 8/2026 rd

för vilket fingeravtryck lämnades blev beviljat. Fingeravtryck tas också vid ansökan om permanent uppehållstillstånd och om EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

81 b §

Rätt att arbeta och rätt att utöva näring utan uppehållstillstånd

En utlänning som har gjort en ansökan om internationellt skydd eller en i artikel 55 i förordningen om asylförfaranden avsedd efterföljande ansökan har rätt att förvärvsarbeta utan uppehållstillstånd, om utlänningen har

1) visat upp ett sådant dokument som avses i 11 § 1 mom. 1 punkten i denna lag och vistats i landet i tre månader efter att ha registrerat ansökan, eller

2) vistats i landet i sex månader efter att ha registrerat ansökan.

Med avvikelse från 2 mom. har en utlänning vars ansökan om internationellt skydd prövas i ett påskyndat förfarande i enlighet med artikel 42.1 a—42.1 f i förordningen om asylförfaranden inte rätt att förvärvsarbeta.

81 c §

Rätt att inleda arbete samt rättens varaktighet

Om rätten att arbeta grundar sig på en ansökan om internationellt skydd, upphör rätten att arbeta när sökanden har fått del av Migrationsverkets beslut om avslag på ansökan om internationellt skydd eller när prövningen av ansökan om internationellt skydd har påskyndats i enlighet med artikel 42.1 a—42.1 f i förordningen om asylförfaranden. Om sökanden har rätt att stanna i Finland under den tid ändringssökandet pågår i enlighet med artikel 68 i förordningen om asylförfaranden eller artikel 43.3 i förordningen om asyl- och migrationshantering, fortsätter rätten att arbeta tills rätten att stanna i Finland upphör och beslutet gällande ändringssökandet har delgetts. Om sökanden har rätt att stanna i Finland under den tid ändringssökandet pågår i enlighet med artikel 68 i förordningen om asylförfaranden eller artikel 43.3 i förordningen om asyl- och migrationshantering och högsta förvaltningsdomstolen återförvisar ett ärende som gäller internationellt skydd till Migrationsverket eller förvaltningsdomstolen, fortsätter rätten att arbeta att gälla och upphör i enlighet med vad som föreskrivs i detta moment.

Bestämmelser om upphörande av rätten att arbeta i en situation där mottagningstjänsterna för den som fått ett beslut om överföring har återkallats finns i 48 § i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Förutsättningar för beviljande och återkallande av internationellt skydd

87 §

Beviljande och återkallande av internationellt skydd

Bestämmelser om förutsättningarna för beviljande och återkallande av internationellt skydd finns i skyddsgrundsförordningen.

Flyktkvot och annan humanitär invandring

90 §

Förfarande för internationellt skydd

94 §

Förfarande för beviljande av internationellt skydd

Bestämmelser om förfarandet för beviljande av internationellt skydd finns i förordningen om asylförfaranden.

Vid förfarandet för internationellt skydd behandlas en ansökan som företetts för en myndighet vid finska gränsen eller på finskt territorium och som grundar sig på ett behov av internationellt skydd.

I samband med förfarandet för beviljande av internationellt skydd prövas och avgörs beviljande av uppehållsrätt även på andra grunder som framkommer.

95 §

Utarbetande, registrering och inlämnande av ansökan om internationellt skydd

Ansökan om internationellt skydd görs hos polisen, gränskontrollmyndigheten, Migrationsverket eller personalen vid en förläggning.

Polisen eller gränskontrollmyndigheten registrerar ansökan.

Ansökan lämnas in till Migrationsverket, som informerar sökanden om tidpunkten och sättet för inlämnandet. Om Migrationsverket anser det vara ändamålsenligt och säkerställer att sökanden är i Finland, kan ansökan lämnas in med hjälp av videokonferens eller någon annan lämplig teknisk dataöverföring där Migrationsverket och sökanden har sådan kontakt att de kan tala med och se varandra. Migrationsverket ska när det överväger på vilket sätt inlämnandet görs beakta om sökanden befinner sig i en utsatt ställning som beror på sökandens ålder eller fysiska eller psykiska tillstånd eller om det finns andra personliga orsaker som kan inverka på situationen samt beakta de förutsättningar som anges i 6 §. Migrationsverket ska säkerställa att inlämnandet kan göras på ett informationssäkert sätt. Ansökan kan också lämnas in på en blankett om sökanden inte kan lämna in ansökan på något annat sätt på grund fängenskap eller långvarig sjukhusvård eller någon annan orsak som inte beror på sökanden.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Med avvikelse från 3 mom. lämnas ansökan in till den myndighet som registrerar ansökan i samband med registreringen, om den registrerande myndigheten anser det klart att det är fråga om

- 1) en första efterföljande ansökan, som har gjorts endast för att förhindra eller fördröja omedelbar verkställighet av ett lagakraftvunnet beslut om avlägsnande ur landet, eller
- 2) en andra eller ytterligare efterföljande ansökan.

När ansökan har registrerats kan polisen, gränskontrollmyndigheten eller Migrationsverket omhänderta sökandens resedokument och behålla det tills sökanden beviljas uppehållstillstånd eller lämnar landet. Ett omhändertaget resedokument kan överlämnas till en annan behörig myndighet, som därefter ansvarar för att förvara det. Polisen, gränskontrollmyndigheten eller Migrationsverket utfärdar ett intyg över att resedokumentet omhändertagits.

En behörig tjänsteman från en främmande stat som ingår i en enhet i Finland som i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624, nedan *gräns- och kustbevakningsförordningen*, utplaceras från den stående styrkan vid europeiska gräns- och kustbevakningen och en i Finland utplacerad medlem i en asylstödgrupp som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2303 om Europeiska unionens asylbyrå och om upphävande av förordning (EU) nr 439/2010, nedan *förordningen om asylbyrån*, får bistå polisen och gränskontrollmyndigheten i uppgifter som gäller registrering av utlänningar som ansöker om uppehållstillstånd på grund av internationellt skydd under ledning av en polisman eller en tjänsteman vid gränskontrollmyndigheten.

Migrationsverket kan i samband med centraliserad screening bistå polisen och gränskontrollmyndigheten i uppgifter som gäller registrering av utlänningar som ansöker om uppehållstillstånd på grund av internationellt skydd.

95 a §

Kostnadsfri rättslig rådgivning

Migrationsverket ger sådan kostnadsfri rättslig rådgivning till personer som ansöker om internationellt skydd som avses i artikel 16 i förordningen om asylförfaranden och artikel 21 i förordningen om asyl- och migrationshantering. Den tjänsteman vid Migrationsverket som ger rättslig rådgivning ska ha en oberoende och självständig roll i förhållande till beslutsfattandet samt tillräcklig förtrogenhet med förfarandet för beviljande av internationellt skydd och förfarandet för att fastställa den ansvariga medlemsstaten.

Sökanden kan i alla skeden av förfarandet begära kostnadsfri rättslig rådgivning av den behöriga myndigheten, som förmedlar begäran till Migrationsverket. Den rättsliga rådgivningen ska ordnas efter behov, vid rätt tidpunkt och på tillbörligt sätt med beaktande av sökandens individuella situation samt så att rådgivningens faktiska tillgänglighet och informationssäkerhet säkerställs. När rådgivningen ordnas och sättet att ordna den övervägs ska särskild uppmärksamhet fästas förutom vid verksamhetens effektivitet också vid särskilda behov som beror på sökandens sårbara ställning eller andra personliga skäl.

Kostnadsfri rättslig rådgivning ges inte, om

1) ansökan är en första efterföljande ansökan vars syfte endast är att direkt förhindra eller fördröja verkställigheten av ett lagakraftvunnet beslut om avlägsnande ur landet som fattats med stöd av en tidigare ansökan,

2) ansökan är en andra eller ytterligare efterföljande ansökan, eller

Betänkande FvUB 8/2026 rd

3) sökanden redan har ett ombud.

95 b §

Återkallande av ansökan om internationellt skydd

Bestämmelser om uttryckligt återkallande av en ansökan om internationellt skydd finns i artikel 40 i förordningen om asylförfaranden.

En sökande kan återkalla sin ansökan om internationellt skydd genom att personligen göra en skriftlig anmälan om det till Migrationsverket, polisen, gränskontrollmyndigheten eller vid en förläggning till föreståndaren eller biträdande föreståndaren. Av anmälan ska entydigt framgå att sökandens avsikt är att återkalla sin ansökan. Sökanden ska datera och underteckna anmälan.

Den som tar emot en anmälan om återkallande ska be sökanden uppge hur han eller hon förhåller sig till att eventuellt avlägsnas ur landet och meddelas inreseförbud. Den som tar emot anmälan ska ha två ojäviga vittnen till återkallandet. Vittnena kan vara tjänstemän eller arbetstagare vid Migrationsverket eller vid förläggningen eller polis- eller gränskontrollmyndigheter.

95 c §

Förfallande av ansökan om internationellt skydd

Migrationsverket fattar beslut om att en ansökan om internationellt skydd förfaller, om sökanden har avlidit.

97 a §

Granskning av intervjuprotokollet

Bestämmelser om personliga intervjuer i fråga om internationellt skydd finns i artiklarna 11–14 i förordningen om asylförfaranden.

Efter intervjun ska sökanden få en kopia av protokollet genast eller så snart som möjligt efter intervjun, och sökanden ska ges en tidsfrist på två veckor inom vilken sökanden kan ge in korrigeringar och tillägg till protokollet. Sökanden kan ges en längre tidsfrist, om ärendets natur kräver det. Protokollet kan tolkas för sökanden efter samtalet, om Migrationsverket anser det vara ändamålsenligt.

98 §

Undersökningsförfarandets längd när en domstol upphäver ett beslut om internationellt skydd och återsänder det till Migrationsverket för ny behandling

När en domstol upphäver ett beslut om internationellt skydd och återsänder det till Migrationsverket för ny behandling ska undersökningsförfarandet slutföras senast

Betänkande FvUB 8/2026 rd

1) inom en månad från det att domstolens beslut vunnit laga kraft, om prövning av ansökan har nekats på en grund som avses i artikel 38.1 a—d i förordningen om asylförfaranden eller med stöd av en grund som avses i artikel 38.2 i den förordningen,

2) inom åtta dagar från det att domstolens beslut vunnit laga kraft, om prövning av ansökan har nekats på en grund som avses i artikel 38.1 e i förordningen om asylförfaranden,

3) inom två månader från det att domstolens beslut vunnit laga kraft, om ansökan har prövats i ett påskyndat prövningsförfarande enligt artikel 42 i förordningen om asylförfaranden,

4) inom tre månader från det att domstolens beslut vunnit laga kraft, om ansökan har prövats i ett normalt förfarande enligt artikel 39.3 i förordningen om asylförfaranden. Tidsfristen kan undantagsvis förlängas till fem månader, om det av orsaker som inte beror på Migrationsverket inte är möjligt att avsluta undersökningsförfarandet inom en kortare tid.

100 §

Fastställande av säkra länder på nationell nivå

I artikel 64 i förordningen om asylförfaranden finns bestämmelser om fastställande på nationell nivå av tredjeländer som säkra tredjeländer enligt artikel 59 i den förordningen och som säkra ursprungsländer enligt artikel 61 i den förordningen.

I 1 mom. avsedda säkra tredjeländer och säkra ursprungsländer får utses genom förordning av statsrådet. Fastställandet av länder grundar sig på landinformation som Migrationsverket bedömer.

Migrationsverket lämnar de uppgifter om säkra tredjeländer och säkra ursprungsländer på nationell nivå som avses i artikel 64.4 i förordningen om asylförfaranden till Europeiska kommissionen och Europeiska unionens asylbyrå.

101 §

Uppenbart ogrundad ansökan

En ansökan om internationellt skydd kan betraktas som uppenbart ogrundad om den har avslagits vid ett påskyndat förfarande enligt artikel 42 i förordningen om asylförfaranden.

102 §

Rätt att stanna kvar på finskt territorium i samband med ansökningar om internationellt skydd

Med avvikelse från artikel 10.1 i förordningen om asylförfaranden och utan att det begränsar tillämpningen av principen om förbud mot tillbakasändning har sökanden inte rätt att stanna kvar på finskt territorium under den tid som ansökan om internationellt skydd prövas och sökanden kan avlägsnas ur landet, om

1) det genom ett lagakraftvunnet beslut har beslutats att sökanden på grund av brott ska utlämnas till en annan medlemsstat i Europeiska unionen, till ett tredjeland, till internationella brottmålsdomstolen eller till någon annan internationell domstol i vilken Finland är part,

2) det genom ett lagakraftvunnet beslut har beslutats att sökanden för verkställighet av ett frihetsstraff ska förflyttas till en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller till ett tredjeland,

Betänkande FvUB 8/2026 rd

3) sökanden utgör en fara för den allmänna ordningen eller den nationella säkerheten; detta får dock inte påverka tillämpningen av artiklarna 12 och 17 i skyddsgrundsförordningen,

4) en första efterföljande ansökan har lämnats in endast för att fördröja eller förhindra verkställigheten av ett sådant beslut som skulle leda till att sökanden omedelbart avlägsnas ur landet och prövningen av ansökan i fråga inte fortsätter i enlighet med artikel 55.7 i förordningen om asylförfaranden, eller

5) ansökan är en andra eller ytterligare efterföljande ansökan efter ett lagakraftvunnet beslut om att prövning av en tidigare efterföljande ansökan nekas eller att den avslås som ogrundad eller uppenbart ogrundad.

Migrationsverket ger på begäran av en behörig myndighet eller en domstol ett utlåtande i ett ärende som gäller utlämning eller överföring av en sökande som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten. I utlåtandet ska det anges om utlämningen eller överföringen till en annan medlemsstat i Europeiska unionen, ett tredjeland eller en internationell domstol som avses i 1 punkten i det momentet är möjlig på ett sådant sätt att beslutet om utlämning eller överföring inte leder till direkt eller indirekt återsändande som strider mot Finlands förpliktelser enligt internationell rätt och unionsrätten.

Bestämmelser om utlämning för brott mellan Finland och andra medlemsstater i Europeiska unionen finns i artikel 10.3 i förordningen om asylförfaranden. Vad som i 2 mom. föreskrivs om begäran om utlåtande tillämpas också på sådana situationer som avses i detta moment.

103 §

Avvisande av ansökan utan prövning

Utöver vad som föreskrivs i förordningen om asylförfaranden nekas prövning av en ansökan om internationellt skydd om någon av grunderna enligt artikel 38.1 i förordningen är tillämplig.

104 a §

Gränsförfarande

Bestämmelser om gränsförfarande finns i artiklarna 43—54 i förordningen om asylförfaranden.

Utöver vad som föreskrivs i artiklarna 45.1 och 53.1 i förordningen om asylförfaranden tillämpas gränsförfarande också när villkoren i artikel 43.1 i den förordningen uppfylls, om

1) prövning av ansökan kan nekas i enlighet med 103 § i denna lag eller artikel 38.2 i förordningen om asylförfaranden, eller

2) ansökan prövas enligt ett påskyndat förfarande enligt artikel 42.1 a, 42.1 b, 42.1 d, 42.1 e eller 42.1 g.

Om villkoren uppfylls tillämpas gränsförfarande på en sökande som överförs till Finland genom omfördelning i enlighet med artikel 67.11 i förordningen om asyl- och migrationshantering.

Diskrimineringsombudsmannen övervakar tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna i gränsförfarandet i enlighet med 16 j § och artikel 10.2 första stycket led a i screeningförordningen.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Vid tillämpning av gränsförfarande ska ansökan avgöras och beslutet delges inom fem veckor från registreringen av ansökan. Om gränsförfarande tillämpas på en sökande som överförs till Finland genom omfördelning i enlighet med artikel 67.11 i förordningen om asyl- och migrationshantering kan Migrationsverket förlänga prövningen av ansökan med fyra veckor. Om Finland genom ett sådant genomförandebeslut av rådet som avses i artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1359 om hantering av kris- och force majeure-situationer på migrations- och asylområdet och om ändring av förordning (EU) 2021/1147, nedan *krisförordningen*, har fått tillstånd att använda ett i artikel 11.1 i den förordningen avsett undantag från prövningstiden vid gränsförfarandet kan Migrationsverket förlänga prövningen av ansökan med tre veckor.

Inrikesministeriet ska till Europeiska kommissionen lämna en i artikel 49 i förordningen om asylförfaranden avsedd underrättelse om att tillräcklig kapacitet har uppnåtts och en i artikel 50 avsedd underrättelse om att det årliga högsta antalet ansökningar har uppnåtts.

104 b §

Begränsning av rörelsefriheten vid gränsförfarande

I artikel 43.2 i förordningen om asylförfaranden föreskrivs det att sökande under gränsförfarandet inte har rätt att resa in på medlemsstatens territorium och i artikel 54.1 att sökandes rörelsefrihet ska begränsas under gränsförfarandet.

Sökanden är under gränsförfarandet skyldig att vistas på området för den förläggning som anvisats honom eller henne, och det säkerställs med hjälp av hinder att sökanden stannar inom området i fråga. Med området för en förläggning avses förläggnings tomten samt ett område på tomten som är tydligt avskilt. Tomten eller det avskilda området ska vara tillräckligt stort, så att sökandens privatliv kan tryggas och sökanden kan få tillgång till mottagningstjänster. Sökanden ska ges tydlig information om gränserna för området.

Migrationsverket kan bevilja sökanden tillstånd att tillfälligt avlägsna sig från förläggningsområdet på grund av en nära anhörigs allvarliga sjukdom eller begravning, eller av något annat vägande personligt skäl.

Sökanden har också rätt att avlägsna sig från förläggningsområdet, om det är nödvändigt för att få tillgång till mottagningstjänster eller för att ordna skolgång för minderåriga.

Om begränsningsåtgärderna fattas ett beslut enligt 50 § i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel.

104 c §

Återvändandeförfarande vid tillämpning av gränsförfarande

Bestämmelser om återvändandeförfarandet efter gränsförfarandet finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1349 om inrättande av ett gränsförfarande för återvändande och om ändring av förordning (EU) 2021/1148, nedan *förordningen om ett gränsförfarande för återvändande*.

Begränsningen av rörelsefriheten fortsätter i återvändandeförfarandet efter gränsförfarandet i enlighet med 104 b §.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

105 §

Ansökan om internationellt skydd av medborgare i Europeiska unionen

En ansökan om internationellt skydd som en medborgare i Europeiska unionen har gjort lämnas obeaktad, om inte något annat följer av protokoll nr 24 till Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Migrationsverket ska utan dröjsmål underrätta inrikesministeriet när en unionsmedborgare har gjort en ansökan som gäller internationellt skydd om Migrationsverket tar upp ansökan till prövning. Inrikesministeriet underrättar rådet om saken.

På handläggningen av ansökan tillämpas förordningen om asylförfaranden, med undantag för artikel 11 som gäller intervju för att avgöra om ansökan tas upp till prövning.

Flyktingstatus och status som alternativt skyddsbehövande

106 §

Flyktingstatus och status som alternativt skyddsbehövande

Flyktingstatus ska beviljas

1) en utlänning som tagits till Finland inom flyktingkvoten och som beviljats uppehållstillstånd på grund av flyktingskap, och

2) en sådan familjemedlem till en utlänning som fått uppehållstillstånd i Finland på grund av familjeband och som ska betraktas som flykting.

Status som alternativt skyddsbehövande ska beviljas

1) en utlänning som tagits till Finland inom flyktingkvoten och som beviljats uppehållstillstånd på grund av alternativt skydd,

2) en sådan familjemedlem till en person som beviljats alternativt skydd som fått uppehållstillstånd i Finland på grund av familjeband och som behöver alternativt skydd.

Bestämmelser om beviljande av flyktingstatus och status som alternativt skyddsbehövande vid förfarandet för beviljande av internationellt skydd finns i artiklarna 13 och 18 i skyddsgrundsförordningen.

110 §

Beviljande av uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd

Upphållstillstånd på grund av tillfälligt skydd beviljas inte, om utlänningen anses äventyra allmän ordning eller säkerhet eller om det finns grundad anledning att misstänka att han eller hon har gjort sig skyldig till

1) ett brott mot freden, en krigsförbrytelse eller ett brott mot mänskligheten enligt definitionerna i internationella fördrag om sådana brott,

2) ett annat grovt brott utanför Finland än ett politiskt brott innan han eller hon beviljades tillfälligt skydd i Finland, eller

3) en gärning som strider mot Förenta nationernas syften och principer.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

112 §

Beviljande av tillfälligt uppehållstillstånd

Tillfälligt uppehållstillstånd beviljas en utlänning som

3) beviljas uppehållstillstånd med stöd av 113 a §.

113 §

Beviljande av kontinuerligt uppehållstillstånd

Kontinuerligt uppehållstillstånd beviljas en utlänning som med stöd av artikel 24 i skyddsgrundsförordningen får uppehållstillstånd på grund av internationellt skydd eller uppehållstillstånd som kvotflykting. Kontinuerligt uppehållstillstånd kan beviljas en utlänning som tas till Finland i enlighet med ett beslut som statsrådet fattat med stöd av 93 § i denna lag.

113 a §

Beviljande av uppehållstillstånd vid tillämpning av förbudet mot tillbakasändning

Uppehållstillstånd beviljas en utlänning som befinner sig i Finland och som inte beviljas internationellt skydd med stöd av artikel 5.2, 12.2 eller 12.3, 14.2 eller 17.1–17.3 i skyddsgrundsförordningen, om han eller hon inte kan avlägsnas ur landet på grund av att denne hotas av om dödsstraff, tortyr, förföljelse eller annan behandling som kränker människovärdet.

Uppehållstillstånd beviljas en utlänning som befinner sig i Finland och vars internationella skydd har återkallats med stöd av artikel 14 eller 19 i skyddsgrundsförordningen, om han eller hon inte kan avlägsnas ur landet på grund av att denne hotas av om dödsstraff, tortyr, förföljelse eller annan behandling som kränker människovärdet.

116 §

Behörighet i anslutning till internationellt skydd

Migrationsverket

1) är en sådan beslutande myndighet som avses i artikel 3.16 i förordningen om asylförfaranden,

2) fortsätter vid behov att utreda identiteten efter att ansökan registrerats och samlar uppgifter om familjemedlemmar och andra anhöriga,

3) beviljar och återkallar uppehållstillstånd,

4) beslutar om återkallande av flyktingstatus och status som alternativt skyddsbehövande,

5) tillämpar de mekanismer för att fastställa den medlemsstat som är ansvarig för att pröva ansökan som avses i del III i förordningen om asyl- och migrationshantering och svarar för utbyte av uppgifter enligt artikel 51 i den förordningen,

Betänkande FvUB 8/2026 rd

6) svarar för de förfaranden för omfördelning som avses i del IV i förordningen om asyl- och migrationshantering samt för de förfaranden för ansvarskompensation som avses i förordningen om asyl- och migrationshantering och krisförordningen, och

7) fattar, efter att ha fått utlåtande av skyddspolisens, beslut om beviljande av uppehållstillstånd på grund av flyktingskap eller alternativt skydd när det gäller utlänningar som tas till Finland inom flyktingkvoten.

Polisen och gränskontrollmyndigheten kan bistå Migrationsverket vid utredningen av grunderna för ansökan och andra uppgifter som är viktiga med tanke på prövningen av ansökan som hör till den beslutande myndighetens uppgifter.

Polisen kan delta i personliga intervjuer som gäller internationellt skydd, om Finlands nationella säkerhet eller internationella förbindelser eller allmän ordning eller säkerhet kräver det.

Polisinrättningen ger en utlänning som återsänds till den stat som är ansvarig för prövning av ansökan en sådan laissez-passer-handling som avses i artikel 46.1 femte stycket i förordningen om asyl- och migrationshantering.

116 a §

Bistånd från Europeiska unionens asylbyrå

En medlem i en asylstödgrupp som på Finlands begäran utplaceras i Finland får under ledning och tillsyn av en tjänsteman vid Migrationsverket bistå Migrationsverket vid utredningen av grunderna för ansökan, andra uppgifter som är viktiga med tanke på prövningen av ansökan och den ansvariga medlemsstaten samt verkställa delgivning enligt 205 § 4 mom. Medlemmarna i stödgruppen ska iakttä finnsk lag när de fullgör sina uppgifter och utövar sina befogenheter i Finland.

116 b §

Kontaktpunkter

Migrationsverket är en sådan kontaktpunkt som avses i artikel 37 i skyddsgrundsförordningen och en sådan kontaktpunkt som avses i artikel 71 i förordningen om asylförfaranden.

Situationer med migrationstryck och krissituationer

116 c §

Beslut om åtaganden som gäller solidaritetsbidrag

Statsrådet beslutar vid sitt allmänna sammanträde om Finlands åtaganden gällande solidaritetsbidrag enligt förordningen om asyl- och migrationshantering och krisförordningen.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

117 §

Beslut om utnyttjande av solidaritet och av möjligheter till undantag

Statsrådet beslutar vid sitt allmänna sammanträde om underrättelser och begäranden till Europeiska kommissionen och Europeiska unionens råd gällande utnyttjande av solidaritet enligt förordningen om asyl- och migrationshantering och krisförordningen och utnyttjande av möjligheter till undantag enligt krisförordningen.

131 §

Upptagande av signalement

En behörig tjänsteman från en främmande stat som ingår i en enhet i Finland som i enlighet med gräns- och kustbevakningsförordningen utplacerats från den stående styrkan vid europeiska gräns- och kustbevakningen och en i Finland utplacerad medlem i en i förordningen om asylbyråns avsedd asylstödgrupp får bistå polisen och gränskontrollmyndigheten med upptagande av signalement enligt 1 mom. under ledning av en polisman eller en tjänsteman vid gränskontrollmyndigheten.

133 a §

Tillämpning av passlagen

Passlagens (671/2006) bestämmelser om passets säkerhetsdetaljer, tagande av fingeravtryck, passets tekniska del, kontroll av uppgifter i den tekniska delen, skydd av uppgifter i den tekniska delen, avläsning av fingeravtryck i den tekniska delen och om beslut tillämpas också på resedokument som avses i detta kapitel. Fingeravtryck som lagrats i den tekniska delen i ett främlingspass eller ett resedokument för flykting får, utöver vad som föreskrivs i den nämnda lagen, avläsas även av Migrationsverket för konstaterande av ett dokumentets äkthet och verifiering av identitet, om utförandet av de uppgifter som föreskrivits för verket förutsätter det.

135 §

Beviljande av resedokument för flykting

Resedokument för flykting beviljas utlänningar som beviljats flyktingstatus och vars flyktingstatus inte har återkallats.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

136 a §

Giltighetsområdet för främlingspass och för resedokument för flykting

Resedokument för flykting och sådana främlingspass som har beviljats med stöd av 134 § 2 mom. eller som har beviljats en person som fått uppehållstillstånd med stöd av 113 a § ger inte en utlänning rätt att resa till den stat där han eller hon är medborgare eller till sitt tidigare permanenta bosättningsland.

147 a §

Frivillig återresa

Ingen tidsfrist för frivillig återresa fastställs heller om det finns risk för avvikande, om personen anses äventyra allmän ordning eller säkerhet eller nationell säkerhet, om ansökan om uppehållstillstånd avslagits såsom uppenbart ogrundad eller bedräglig, eller om prövning av en ansökan om internationellt skydd nekats i enlighet med 103 § eller artikel 38.2 i förordningen om asylförfaranden eller om det är fråga om en uppenbart ogrundad ansökan enligt 101 §. Risken för avvikande ska bedömas i enlighet med 121 a §.

En tidsfrist för frivillig avresa enligt artikel 4.5 i förordningen om ett gränsförfarande för återvändande begärs hos gränskontrollmyndigheten, som fattar ett beslut i ärendet.

190 c §

Besvärstid i vissa ärenden som gäller internationellt skydd

Besvär över Migrationsverkets beslut i ett ärende som gäller internationellt skydd ska anföras inom tio dagar från delfäendet av beslutet, om

- 1) ansökan har avslagits på grund av att prövning av ansökan har nekats i enlighet med artikel 38.2 i förordningen om asylförfaranden eller i enlighet med 103 § i denna lag,
- 2) ansökan har avslagits genom att den implicit återkallats i enlighet med artikel 41 i förordningen om asylförfaranden, eller
- 3) ansökan har prövats i ett påskyndat prövningsförfarande enligt artikel 42 i förordningen om asylförfaranden och avslagits som ogrundad i enlighet med artikel 39.3 i den förordningen eller som uppenbart ogrundad i enlighet med 101 § i denna lag.

Besvär ska anföras inom den tidsfrist som föreskrivs i 1 mom. också när det genom det överklagade beslutet samtidigt har avgjorts ett uppehållstillstånd på någon annan grund och beslutats om inreseförbud. Bestämmelser om anförande av besvär över ett ärende som gäller avlägsnande ur landet och som hänför sig till det överklagade beslutet finns i artikel 67.1 i förordningen om asylförfaranden.

Bestämmelser om beräkandet av besvärstiderna finns i artikel 67.8 i förordningen om asylförfaranden.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

190 d §

Besvärstid vid beslut om överföring

Besvär över ett i artikel 42.1 och artikel 67.10 i förordningen om asyl- och migrationshantering avsett beslut om överföring ska anföras inom två veckor från delfäendet av beslutet.

Besvär ska anföras inom den tid som föreskrivs i 1 mom. också om det genom det överklagade beslutet samtidigt har fattats beslut om inreseförbud och återkallande av ett resedokument som utfärdats i Finland.

191 §

Besvärsförbud

I följande beslut som fattats med stöd av denna lag får ändring inte sökas genom besvär:

9) beslut om avslag på en i 16 i § 1 mom. avsedd begäran om att närvara på screeningplatsen,

Ett beslut genom vilket internationellt skydd återkallas med stöd av artikel 66.6 i förordningen om asylförfaranden får inte överklagas genom besvär.

193 §

Behörig förvaltningsdomstol i ärenden som gäller internationellt skydd

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 192 § bestäms den behöriga förvaltningsdomstolen i enlighet med 2 mom. i denna paragraf, om Migrationsverkets beslut gäller

- 1) ansökan om uppehållstillstånd på grund av internationellt skydd,
- 2) avslag på ansökan om erhållande av tillfälligt skydd,
- 3) beslut om överföring som avses i artikel 42.1 eller artikel 67.10 i förordningen om asyl- och migrationshantering,
- 4) avlägsnande ur landet, meddelande av inreseförbud eller återkallande av ett resedokument som utfärdats i Finland och beslutet hänför sig till ett beslut om avslag som fattats i ett förfarande för beviljande av internationellt skydd eller tillfälligt skydd eller till en överföring som avses i artikel 42.1 eller artikel 67.10 i förordningen om asyl- och migrationshantering,
- 5) återkallande av internationellt skydd och därtill anknytande återkallande av resedokument för flyktning eller främlingspass, avlägsnande ur landet eller meddelande av inreseförbud,
- 6) uppehållstillstånd som sökts på någon annan grund och som har avgjorts i samband med ett ärende som gäller beviljande eller återkallande av internationellt skydd.

Om beslutet har fattats vid Migrationsverkets

- 1) södra verksamhetsområde, är Helsingfors förvaltningsdomstol den behöriga förvaltningsdomstolen,
- 2) östra verksamhetsområde, är Östra Finlands förvaltningsdomstol den behöriga förvaltningsdomstolen,
- 3) norra verksamhetsområde, är Norra Finlands förvaltningsdomstol den behöriga förvaltningsdomstolen,

Betänkande FvUB 8/2026 rd

4) västra verksamhetsområde, är Åbo förvaltningsdomstol den behöriga förvaltningsdomstolen.

Närmare bestämmelser om Migrationsverkets verksamhetsområden utfärdas i Migrationsverkets arbetsordning. Migrationsverket och Domstolsverket samarbetar när Migrationsverket beslutar om verksamhetsområden och andra ärenden som påverkar ändringssökande och domstolarnas verksamhet.

193 a §

Behandling i förvaltningsdomstolen av ärenden som gäller internationellt skydd

Förvaltningsdomstolen ska sträva efter att behandla besvär i ärenden som gäller internationellt skydd

1) inom 12 veckor från registreringen av ansökan, om ansökan har prövats vid Migrationsverket i ett gränsförfarande enligt artikel 43 i förordningen om asylförfaranden,

2) inom tre månader från det att besvären anfördes, om Migrationsverkets beslut har fattats på en grund som avses i artikel 68.3 i förordningen om asylförfaranden,

3) inom sex månader från det att besvären anfördes i andra än i 1 och 2 punkten avsedda ärenden som gäller beviljande av internationellt skydd samt i andra än i 2 punkten avsedda ärenden som gäller återkallande av internationellt skydd.

I de situationer som avses i 1 mom. 2 punkten ska förvaltningsdomstolen sträva efter att behandla besvären inom sex månader från det att besvären anfördes, om förvaltningsdomstolen inte har tillåtit ändringssökanden att stanna kvar på finskt territorium i väntan på ett beslut med anledning av besvären.

Förvaltningsdomstolen ska sträva efter att behandla besvären inom de tidsfrister som föreskrivs i 1 mom. också när det genom det överklagade beslutet samtidigt har fattats beslut om uppehållstillstånd på någon annan grund, om inreseförbud och om återkallande av ett resedokument som utfärdats i Finland. Bestämmelser om behandling av besvär över ett ärende som gäller avlägsnande ur landet och som hänför sig till det överklagade beslutet finns i artikel 67.1 i förordningen om asylförfaranden.

Förvaltningsdomstolen ska behandla besvär som gäller ett ärende som avses i 193 § 1 mom. 2 punkten skyndsamt. Högsta förvaltningsdomstolen ska behandla besvär som gäller ett ärende som avses i 193 § 1 mom. 1—4 punkten skyndsamt.

Om Finland genom ett i artikel 4 i krisförordningen avsett genomförandebeslut av rådet har fått tillstånd att använda ett undantag från behandlingstiden vid ett gränsförfarande enligt artikel 11.1 i den förordningen, ska förvaltningsdomstolen sträva efter att behandla besvären inom 18 veckor från registreringen av ansökan.

193 b §

Behandling i förvaltningsdomstolen av ärenden som gäller beslut om överföring

Bestämmelser om tidsfristen för behandling av besvär över beslut om överföring enligt artikel 42.1 och artikel 67.10 i förordningen om asyl- och migrationshantering finns i artikel 43.3 i den förordningen.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Förvaltningsdomstolen ska sträva efter att behandla besvären inom den tidsfrist som föreskrivs i artikel 43.3 i förordningen om asyl- och migrationshantering också om det genom det överklagade beslutet samtidigt har fattats beslut om inreseförbud och återkallande av ett resedokument som utfärdats i Finland.

198 a §

Förfallande i förvaltningsdomstolen av ett ärende som gäller internationellt skydd

Förvaltningsdomstolen kan fatta beslut om att ett ärende som gäller ändringssökande avseende internationellt skydd förfaller, om den som söker ändring självmant, utan myndighetsinsatser, har lämnat Finland eller anses sannolikt ha lämnat Finland på det sätt som avses i artikel 41.1 e i förordningen om asylförfaranden.

198 b §

Ansökan som avser verkställighet

En ansökan om uppskov med verkställigheten av ett beslut om överföring enligt artikel 42.1 och artikel 67.10 i förordningen om asyl- och migrationshantering ska göras inom sju dagar från det att beslutet har delgivits den person som beslutet om överföring gäller. Tidsfristen ska omfatta minst fem vardagar.

198 c §

Ansökan om att stanna kvar på finskt territorium

Bestämmelser om rätten att stanna kvar i landet under den tid ändringssökandet pågår finns i artikel 68 i förordningen om asylförfaranden.

Om ett beslut om beviljande eller återkallande av internationellt skydd har fattats på en grund som avses i artikel 68.3 i förordningen om asylförfaranden, ska ansökan om att stanna kvar på finskt territorium under den tid ändringssökandet pågår göras till förvaltningsdomstolen inom sju dagar från det att beslutet delgavs sökanden eller den person vars internationella skydd har återkallats. Tidsfristen ska omfatta minst fem vardagar.

199 §

Avgörande av ansökan som avser verkställighet och ansökan om att stanna kvar på finskt territorium

Förvaltningsdomstolen kan avgöra en ansökan som avser verkställighet och en ansökan om att stanna kvar på finskt territorium utan handlingar som inkommit i ärendet, om de omständigheter som behövs för att ärendet ska kunna avgöras framgår av besvärsskriften eller på något annat sätt.

I förvaltningsdomstolens beslut om verkställighet eller om att stanna kvar på finskt territorium får ändring inte sökas särskilt genom besvär.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Bestämmelser om tidsfristen för avgörande av beslut som gäller en ansökan som avses i 198 b § 1 mom. finns i artikel 43.3 i förordningen om asyl- och migrationshantering. Förvaltningsdomstolen ska fatta beslut om en i 198 c § 2 mom. avsedd ansökan inom sju dagar. Tidsfristen ska omfatta minst fem vardagar.

200 a §

Verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning i ärenden som gäller internationellt skydd

Om ett beslut om avvisning eller utvisning hänför sig till ett beslut om beviljande eller återkallande av internationellt skydd, kan beslutet verkställas efter det att sökanden eller den person vars internationella skydd har återkallats inte enligt artikel 68 i förordningen om asylförfaranden har rätt att stanna kvar på finskt territorium eller har vägrats rätten att stanna kvar på finskt territorium genom ett beslut av förvaltningsdomstolen enligt 199 §. Om det behövs besvärstillstånd av högsta förvaltningsdomstolen i ärendet hindrar besvären inte verkställigheten av beslutet, om inte högsta förvaltningsdomstolen bestämmer något annat.

Om ett undantag enligt 102 § tillämpas kan ett tidigare beslut om avvisning eller utvisning verkställas under den tid som ansökan prövas.

200 b §

Verkställighet av beslut om överföring

Bestämmelser om verkställighet av ett beslut om överföring enligt artikel 42.1 och artikel 67.10 i förordningen om asyl- och migrationshantering finns i artikel 43.3 i den förordningen.

202 §

Särskilda verkställighetsbestämmelser

Ett i 16 i § 2 mom. avsett beslut om att förbjuda närvaron av sådana organisationer och personer som tillhandahåller rådgivning kan verkställas trots ändringssökande, om inte förvaltningsdomstolen bestämmer något annat.

208 §

Information till diskrimineringsombudsmannen

Diskrimineringsombudsmannen ska informeras om de beslut enligt skyddsgrundsförordningen och denna lag som gäller beviljande av uppehållstillstånd på grund av internationellt skydd eller tillfälligt skydd, avvisning eller utvisning av en utlänning eller nekad inresa samt om beslut om överföring. Diskrimineringsombudsmannen ska också utan dröjsmål informeras om beslut om tagande i förvar av en utlänning, om boendeskyldighet för barn samt om beslut vid ett gränsförfarande om begränsning av rörelsefriheten enligt 50 § i lagen om mottagande av personer som ansöker om internationellt skydd och om identifiering av och hjälp

Betänkande FvUB 8/2026 rd

till offer för människohandel samt om den screeningblankett som avses i artikel 17.3 tredje stycket i screeningförordningen. På ombudsmannens begäran ska denne också informeras om andra beslut enligt denna lag, ges de uppgifter som behövs för att övervaka verkställigheten av avlägsnanden ur landet enligt 152 b § samt ges de uppgifter som behövs för den övervakningsuppgift som avses i 16 j § 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På prövning av sådana ansökningar om internationellt skydd som lämnats in före ikraftträdandet av denna lag samt på sådana undersökningar som gäller återkallande av flyktingstatus och status som alternativt skyddsbehövande som inletts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser om förfarandet och om ändringssökande som gällde vid ikraftträdandet. Bestämmelser om tillämpningen av förordningen om asylförfaranden finns i artikel 79.3 i den förordningen.

Om en ansökan om internationellt skydd har lämnats in före ikraftträdandet av denna lag och prövas i ett påskyndat förfarande, tillämpas 81 b § om rätt att arbeta och rätt att utöva näring utan uppehållstillstånd i dess lydelse vid ikraftträdandet. Om Migrationsverket har fattat beslut om en ansökan om internationellt skydd före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas på varaktigheten av rätten att arbeta för den som söker internationellt skydd 81 c § 7 mom. i dess lydelse vid ikraftträdandet. Bestämmelser om tillämpningen av förordningen om asyl- och migrationshantering finns i artikel 85.2 i den förordningen.

Om en vistelse utanför Finland har ägt rum före ikraftträdandet av denna lag tillämpas på vistelsen 56 d § 2 mom. i dess lydelse vid ikraftträdandet.

2.

Lag

om ändring av lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011) 3 § 1 mom. 6 punkten, 22 § 2 mom., 30 § och 55 § 2 mom., av dem 30 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 473/2015,

ändras 3 § 1, 3 och 9 punkten, 6, 7, 9—14, 14 a, 15, 16 och 18 §, 19 § 3 mom., 20 § 2 mom., 21 § 2 mom., 23 § 3 mom., 29 och 31 §, rubriken för 32 §, 32 § 3 mom., 39—41 §, 42 § 1 och 2 mom., 43, 44, 56, 58 och 60 §, 61 § 1 mom. och 63 § 1 mom.,

Betänkande FvUB 8/2026 rd

av dem 3 § 9 punkten sådan den lyder i lag 388/2015, 6, 16 och 40 § sådana de lyder i lag 87/2015, 7 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1253/2011 och 1294/2022, 9 och 10 § sådana de lyder i lag 1161/2016, 12 § sådan den lyder i lag 1165/2021, 13 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 427/2024, 14 § sådan den lyder i lagarna 673/2015 och 1084/2022, 14 a och 31 § sådana de lyder i lag 673/2015, 18 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1294/2022, 39 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 616/2020, 41 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 851/2019, 56 § sådan den lyder i lag 851/2019 och 58 § sådan den lyder i lagarna 616/2020 och 1294/2022, och

fogas till 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 388/2015, en ny 10 punkt, till lagen nya 11 a, 13 a, 15 a och 16 a §, till 17 § ett nytt 5 mom., till 19 § ett nytt 4 mom., till lagen en ny 23 a §, till 32 § nya 4–6 mom., till lagen en ny 39 a §, ett nytt 6 kap., i stället för det 6 kap. som upphävts genom lag 616/2020, samt nya 56 a och 63 a § som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *person som söker internationellt skydd* en tredjelandsmedborgare eller en statslös person som avses i artikel 3.13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348 om upprättande av ett gemensamt förfarande för internationellt skydd i unionen och om upphävande av direktiv 2013/32/EU, nedan *förordningen om asylförfaranden*, och som har gjort en ansökan om internationellt skydd för vilken det ännu inte har fattats ett lagakraftvunnet beslut,

3) *mottagande* en helhet som utgörs av förläggningar och deras mottagningstjänster och vars syfte är att trygga försörjningen för och omsorgen om personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd,

9) *hjälpinsatser* tjänster och stödåtgärder för offer för människohandel,

10) *gränskontrollmyndighet* Gränsbevakningsväsendet och andra myndigheter som har rätt att genomföra in- och utresekontroller enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna).

6 §

Tillämpning av lagen på personer med särskilda mottagandebehov

Vid tillämpningen av denna lag ska hänsyn tas till särskilda mottagandebehov hos personer som söker internationellt skydd och personer som får tillfälligt skydd.

Särskilda mottagandebehov ska bedömas individuellt. Bedömningen ska göras så snart som möjligt, dock senast inom 30 dagar från det att ett ärende som gäller internationellt skydd eller tillfälligt skydd har blivit anhängigt. Om särskilda mottagandebehov framkommer i ett senare skede, ska förläggningen bedöma dessa behov och svara på dem.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

7 §

Ersättning för kostnader

Staten ersätter kostnader som orsakas av åtgärder som avses i denna lag inom ramen för statsbudgeten.

Migrationsverket betalar kostnaderna för inrättande och upprätthållande av förläggningar samt ersättning för produktionen av mottagningstjänster. Kostnaderna ersätts för den tid under vilken utlänningslagen har rätt att få mottagningstjänster med stöd av 14 och 14 a § eller under vilken förläggningen är ett sådant screeninginkvarteringsställe som avses i 3 § 1 mom. 31 punkten i utlänningslagen. Migrationsverket betalar ersättning till serviceproducenten för hjälp till sådana offer för människohandel som inte har en i lagen om hemkommun avsedd hemkommun i Finland.

Migrationsverket betalar på ansökan arvodet till en företrädare för ett barn som saknar vårdnadshavare på basis av den tid som företrädaren har använt för uppgifterna och ersättning för de kostnader som orsakats av företräddandet, om företrädaren har förordnats med stöd av denna lag och barnet inte har beviljats uppehållstillstånd eller en i lagen om hemkommun avsedd hemkommun i Finland på grund av tillfälligt skydd. Närmare bestämmelser om grunderna för utbetalning av arvode, arvodets storlek och kostnader som ska ersättas samt om förfarandet vid utbetalning av arvode och ersättning för kostnader får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Ersättningen för de social- och hälsovårdstjänster enligt 25 och 26 § som välfärdsområdet producerar bestäms utifrån ett avtal mellan välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen och Migrationsverket. Om det inte har avtalats om ersättning ska Migrationsverket betala en ersättning som motsvarar kostnaderna för att producera tjänsten. Ersättning för annan service som produceras av en offentlig eller privat serviceproducent bestäms enligt vad som särskilt har avtalats.

9 §

Statliga förläggningar

Migrationsverket svarar för driften av statliga förläggningar samt beslutar om inrättande och nedläggning av dem och om deras verksamhetsställen.

Föreståndaren för en statlig förläggning förutsätts ha en för uppgiften lämplig examen, god förtrogenhet med de uppgifter som hör till tjänsten, i praktiken visad ledarförmåga och sådana kunskaper i främmande språk som skötseln av uppgiften kräver.

En föreståndare som sköter uppgifter som avses i 2 mom. svarar inom ramen för sin behörighet för att den förläggning som han eller hon leder har tillräcklig personal för verksamheten och att de krav som ställs på förläggningens verksamhet i denna lag och i den övriga lagstiftningen iakttas.

10 §

Avtal om produktion av mottagningstjänster

Migrationsverket kan ingå avtal om produktion av mottagningstjänster med serviceproducenter inom den privata, offentliga eller tredje sektorn. Migrationsverket behåller

Betänkande FvUB 8/2026 rd

ansvaret för den styrning, planering och övervakning som föreskrivs i 8 § också när mottagningstjänsterna produceras av en icke-statlig förläggning.

I avtalet mellan Migrationsverket och serviceproducenten ska det åtminstone avtalas om

- 1) tjänstens innehåll, omfattning och kvalitet,
- 2) produktionen av mottagningstjänster med iakttagande av denna lag och allmänna förvaltningslagar,
- 3) arrangemangen för Migrationsverkets styrning och övervakning,
- 4) grunderna för hur kostnaderna bestäms och ersätts, samt
- 5) påföljder vid avtalsbrott och villkoren för hävning av avtalet.

Om det är fråga om ett avtal om inrättande och upprätthållande av en förläggning, ska det utöver de villkor som anges i 2 mom. åtminstone avtalas om

- 1) kraven på förläggnings lokaler och personal, och
- 2) utvidgning, inskränkning och nedläggning av förläggningar samt beredskap för omfattande invandring och andra störningssituationer i anslutning till invandring.

Migrationsverket har rätt att av serviceproducenten avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter och utredningar som är nödvändiga för övervakningen samt rätt att inspektera de lokaler som förläggnings förfogar över. Inspektionsrätten gäller dock inte lokaler som mottagaren av mottagningstjänster använder för boende, om det inte är nödvändigt att inspektera lokalerna för att trygga klientens ställning och rättigheter eller ändamålsenliga tjänster. I fråga om inspektionen tillämpas i övrigt bestämmelserna i 39 § i förvaltningslagen.

Serviceproducenten svarar för att de mottagningstjänster som serviceproducenten producerar är lagenliga och avtalsenliga. Om en serviceproducent bryter mot lag eller avtal, kan Migrationsverket ge en anmärkning eller ett föreläggande om rättelse, förelägga avtalsvite, begränsa verksamhetens omfattning eller avbryta verksamheten till den del det är nödvändigt eller häva avtalet i fråga om en väsentlig överträdelse. Migrationsverket ska se till att servicen fortsätter när avtalet upphör.

11 §

Krav som gäller produktion av mottagningstjänster

Migrationsverket ska säkerställa att icke-statliga förläggningar har tillräckliga professionella, verksamhetsmässiga och ekonomiska förutsättningar att ordna mottagningstjänster.

I fråga om behörighetsvillkoren för föreståndare för icke-statliga förläggningar tillämpas 9 § 2 mom.

11 a §

Straffrättsligt tjänsteansvar och skadeståndsansvar

På personer som är anställda hos icke-statliga förläggningar tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de sköter i denna lag avsedda uppgifter i anslutning till mottagningstjänster. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

Betänkande FvUB 8/2026 rd

12 §

Beredskap för omfattande invandring och andra störningssituationer i anslutning till invandring

Migrationsverket svarar för beredskapen att ordna mottagandet av personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd vid omfattande invandring och andra störningssituationer i anslutning till invandring. Migrationsverket ska utarbeta en nationell beredskapsplan för omfattande invandring och andra störningssituationer i anslutning till invandring och styra andra myndigheters och aktörers beredskap för att ordna mottagandet.

Migrationsverket utför sina beredskapsuppgifter i samarbete med andra myndigheter och aktörer.

Inrikesministeriet svarar för utarbetandet av en beredskapsplan enligt EU:s migrations- och asylpakt, ibruktagandet av planen och underrättelsen om ibruktagandet till Europeiska unionens asylbyrå och Europeiska kommissionen.

13 §

Mottagningstjänster

Migrationsverket ordnar mottagningstjänster. Personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd får mottagningstjänster via den förläggning där de registreras som klienter.

Till mottagningstjänsterna hör inkvartering, mottagnings- och brukspenning, socialservice, hälso- och sjukvårdstjänster, tolk- och översättartjänster samt handledning och rådgivning enligt det som föreskrivs i detta kapitel. Inom ramen för mottagningstjänsterna kan också måltider ordnas.

I grupphem och enheter för stödboende avsedda för barn som saknar vårdnadshavare ordnas daglig omvårdnad, omsorg och fostran av barn. Fullt uppehälle kan ordnas i grupphem och enheter för stödboende.

13 a §

Identifiering och uppdatering av kontaktuppgifter

En förutsättning för att få mottagningstjänster är att personen regelbundet identifierar sig vid förläggningen. Personer som söker internationellt skydd ska identifiera sig 2–4 gånger i månaden och personer som får tillfälligt skydd en gång i månaden. Identifieringsskyldigheten gäller inte personer under 18 år eller förvärvsarbetande. Personen ska dessutom meddela förläggningen sina kontaktuppgifter och uppdatera dem.

Identifieringen kan göras personligen vid förläggningen eller på något annat tillförlitligt sätt som Migrationsverket bestämmer.

Om en person som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd utan grundad anledning försummar att identifiera sig vid förläggningen, kan personens klientrelation vid förläggningen avslutas fem vardagar efter det att identifieringen försumrades.

Genom Migrationsverkets beslut kan avvikelser göras från skyldigheten att identifiera sig vid omfattande invandring eller andra störningssituationer i anslutning till invandring. Beslutet gäller alla mottagare av mottagningstjänster och är i kraft temporärt.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

14 §

Mottagare av mottagningstjänster

Mottagningstjänster tillhandahålls tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd.

Den som gjort en efterföljande ansökan om internationellt skydd tillhandahålls dock inte mottagningstjänster, om avvikelse görs från sökandens rätt att stanna kvar på finskt territorium med stöd av 102 § i utlänningslagen.

14 a §

Hur länge mottagningstjänster tillhandahålls

Personer som sökt internationellt skydd och som har fått uppehållstillstånd och som uppfyller villkoren för att få en i lagen om hemkommun avsedd hemkommun eller personer som får tillfälligt skydd och som uppfyller villkoren för att få en i lagen om hemkommun avsedd hemkommun tillhandahålls mottagningstjänster under den tid då övergången till kommunen ordnas, dock högst 3 månader från det att villkoren för att få en i lagen om hemkommun avsedd hemkommun uppfylls. Mottagningstjänster för minderåriga som saknar vårdnadshavare tillhandahålls dock under den tid då övergången till kommunen ordnas.

Mottagningstjänster tillhandahålls i högst 60 dagar efter det att en tredjelandsmedborgare inte längre har rätt att stanna kvar på finskt territorium.

Med avvikelse från vad som i 2 mom. föreskrivs om hur länge mottagningstjänster tillhandahålls ska mottagningstjänster tillhandahållas den som gjort en efterföljande ansökan om internationellt skydd i högst 14 dagar efter det att han eller hon inte längre har rätt att stanna kvar på finskt territorium.

Med avvikelse från vad som i 2 och 3 mom. föreskrivs om hur länge mottagningstjänster tillhandahålls ska mottagningstjänster för barn som saknar vårdnadshavare tillhandahållas tills barnet lämnar landet.

Trots de tidsgränser som föreskrivs ovan kan förläggningens föreståndare besluta att fortsätta tillhandahållandet av mottagningstjänster under en skälig tid av exceptionellt vägande skäl.

15 §

Information

Personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd ska informeras om mottagningstjänsterna, rättigheter och skyldigheter i samband med mottagandet, påföljder vid försummelse av skyldigheter, rättshjälp samt organisationer som bistår i frågor som hänför sig till mottagandet.

Polisen, gränskontrollmyndigheten eller Migrationsverket ska ge sådana uppgifter som avses i 1 mom. till personer som söker internationellt skydd så snart som möjligt och senast inom tre dagar från det att ansökan gjordes eller när ansökan registreras. Personer som söker tillfälligt skydd ska ges uppgifterna när ansökan registreras.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd ska få uppgifterna skriftligen i begriplig och tydlig form på sitt modersmål eller på ett språk som personen rimligen kan förväntas förstå. Vid behov kan uppgifterna även ges muntligen. Personen ska genom sin underskrift bekräfta att han eller hon har fått uppgifterna.

Polisen, gränskontrollmyndigheten eller Migrationsverket ska ge ett barn som saknar vårdnadshavare uppgifterna på ett sätt som är lämpligt med beaktande av barnets ålder och utvecklingsnivå. Uppgifterna ska ges i närvaro av en företrädare eller en tillfällig företrädare som förordnats för barnet.

15 a §

Handledning och rådgivning

Förläggningen ska ordna handledning och rådgivning för personer som söker internationellt skydd och personer som får tillfälligt skydd.

16 §

Inkvartering på en förläggning

Personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd inkvarteras på en förläggning. Vid inkvarteringen beaktas de inkvarterades ålder, kön och särskilda mottagandebehov. Inkvarteringen ordnas så att familjemedlemmar kan bo tillsammans om de så vill. När inkvartering ordnas vidtas lämpliga åtgärder för att säkerställa att inkvarteringen genomförs tryggt.

Personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd kan flyttas till en annan förläggning, om det är nödvändigt för personens egen skull, förläggningens verksamhet eller administrationen av asyl- eller mottagningssystemet.

Migrationsverket beslutar om inkvartering och förflyttning som hänför sig till administrationen av asyl- och mottagningssystemet. Förläggningen beslutar om inkvartering och förflyttning, om de hänför sig till förläggningens verksamhet eller mottagaren av mottagningstjänster själv. Migrationsverket kan förbehålla sig rätten att besluta om förflyttning, om man i ett ärende som gäller förflyttning inte kan uppnå enighet om vilken förläggning personen ska flyttas till.

16 a §

Allmän ordning och säkerhet vid förläggningen

Klienten får inte störa den allmänna ordningen vid förläggningen eller i dess omedelbara närhet eller utgöra en fara för andras säkerhet.

Till förläggningen får inte medföras eller på förläggningen innehas sådana föremål eller ämnen som enligt någon annan lag inte får innehas eller som kan orsaka fara för den boendes eller en annan persons liv, hälsa eller säkerhet eller skada egendom, om det är sannolikt att ämnet eller föremålet kommer att användas på ett sådant sätt.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Migrationsverket fastställer en ordningsstadga för förläggningen som innehåller närmare bestämmelser än denna lag om allmän ordning och säkerhet vid förläggningen, brandsäkerhet, innehav av farliga ämnen och föremål och förläggningens och klienternas egendom samt andra motsvarande enskilda omständigheter i anslutning till upprätthållandet av ordningen vid förläggningen och ordnandet av verksamheten.

Förläggningen ska delge i enlighet med 15 § 3 och 4 mom. den som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd ordningsstadgan när han eller hon registrerar sig som klient vid förläggningen.

17 §

Inkvartering av barn utan vårdnadshavare

Barn utan vårdnadshavare kan inkvarteras på en förläggning för vuxna eller familjer tillsammans med en närstående vuxen som ansvarar för omsorgen om barnet, om det är förenligt med barnets bästa.

18 §

Enskild inkvartering

Personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd kan själva ordna sin inkvartering.

Föreståndaren för en förläggning beslutar på förslag av en socialarbetare om förflyttning av ett barn utan vårdnadshavare till enskild inkvartering. Socialarbetaren ska höra barnet och barnets företrädare innan förslaget görs. Förläggningen meddelar adressen för ett barn utan vårdnadshavare som bor i enskild inkvartering och uppgifter om de personer hos vilka barnet bor till välfärdsområdet på bostadsorten eller till Helsingfors stad. Meddelandet ska åtföljas av beslutet om enskild inkvartering av barnet.

19 §

Mottagningspenning

Kompletterande mottagningspenning kan beviljas för utgifter som på grund av personens eller dennes familjs särskilda behov eller förhållanden anses behövliga för att trygga den oundgängliga försörjning som behövs för ett människovärdigt liv samt för att främja möjligheterna att klara sig självständigt.

Om inrikesministeriet har beslutat att en beredskapsplan enligt 12 § 3 mom. ska tas i bruk, kan den oundgängliga försörjningen för personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd tryggas kortvarigt med nyttigheter efter ankomsten till landet.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

20 §

Mottagningspenningens belopp

-
- Mottagningspenningens grunddel per månad är
- 1) för ensamstående 300 euro och i förläggningar med måltidsservice 88 euro,
 - 2) för andra personer över 18 år än de som avses i 1 punkten 254 euro och i förläggningar med måltidsservice 72 euro,
 - 3) för barn i åldern 10—17 år som bor tillsammans med sin familj 210 euro och i förläggningar med måltidsservice 60 euro,
 - 4) för barn under 10 år som bor tillsammans med sin familj 191 euro och i förläggningar med måltidsservice 57 euro,
 - 5) för ensamförsörjare 336 euro och i förläggningar med måltidsservice 97 euro.
-

21 §

Brukspenning

Brukspenningen för barn utan vårdnadshavare är 26 euro per månad för barn under 16 år och 47 euro per månad för barn som fyllt 16 år. Brukspenningen kan också vara mindre än så, om det är motiverat med tanke på barnets ålder och utvecklingsnivå.

23 §

Beviljande och återkrav av mottagnings- och brukspenning

Vid beviljandet av mottagnings- och brukspenning iakttas bestämmelserna om fastställande av utkomststöd och förfarandet i 2 och 3 kap. i lagen om utkomststöd. Vid återkrav av mottagnings- och brukspenning tillämpas bestämmelserna om återkrav i 4 kap. i den lagen.

23 a §

Anmälan av inkomster och tillgångar

Personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd och deras familjemedlemmar ska till den förläggning där de är registrerade som klienter lämna alla sådana **nödvändiga** uppgifter om sina inkomster och tillgångar som de känner till och som påverkar beviljandet av mottagningspenning och brukspenning samt tillhandahållandet av andra mottagningsstjänster. De ska omedelbart anmäla förändringar i uppgifterna till förläggningen.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

29 §

Tillhandahållande av basinformation om det finländska samhället

Förläggningen ska för personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd ordna en kurs som ger basinformation om det finländska samhället. Kursen är obligatorisk för mottagare av mottagningstjänster som fyllt 18 år.

Genom Migrationsverkets beslut kan undantag göras från skyldigheten att ordna kurser vid omfattande invandring eller andra störningssituationer i anslutning till invandring.

31 §

Assisterad frivillig återresa

Till tredjelandsmedborgare som sökt internationellt skydd, personer som får tillfälligt skydd och offer för människohandel samt personer som beviljats uppehållstillstånd med stöd av 51 § i utlänningslagen kan som stöd för frivillig återresa betalas bidrag och ersättning för skäligena resekostnader för återresan till hemlandet eller till något annat land där hans eller hennes inresa är garanterad. En förutsättning för stöd för återresan är att den återvändande personen inte har en i lagen om hemkommun avsedd hemkommun i Finland. En förutsättning för att bidrag och ersättning ska betalas till den som sökt internationellt skydd är dessutom att han eller hon frivilligt och i permanent syfte avlägsnar sig ur landet efter att ha återkallat sin ansökan om skydd eller efter att ha fått sin ansökan om uppehållstillstånd avslagen.

Bidrag och ersättning beviljas, om återvändaren är i behov av stöd och inte kan börja återintegrera sig eller täcka sina resekostnader genom förvärsarbete, andra inkomster eller tillgångar eller på något annat sätt. När bidragsbeloppet bestäms ska återvändarens personliga omständigheter och förhållandena i återvändandelandet beaktas. För att bidrag ska beviljas förutsätts det att sökanden har en plan för hur bidraget kommer att användas. Bidragets belopp kan vara större än vanligt, om Migrationsverket efter att ha hört inrikesministeriet undantagsvis beslutar att stödja en begränsad grups återresa under en viss tid. Närmare bestämmelser om bidraget och dess belopp, om målgruppen för bidraget samt om förfarandena vid beviljande av bidrag utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

Bidrag och ersättning beviljas på återvändarens ansökan av den förläggning där han eller hon är registrerad som klient, eller av Migrationsverket. Den beviljande förläggningen eller Migrationsverket kan återkräva ett bidrag eller en ersättning som visar sig ha betalats ut på felaktiga grunder eller utan grund. Ansökan om återkrav ska lämnas till den förvaltningsdomstol inom vars domkrets förläggningen är belägen.

32 §

Avgifter för mottagningstjänster och retroaktivt uttag av avgifter

Avgiften påförs av förläggningens föreståndare.

Avgiften tas ut till fullt belopp, om mottagaren av mottagningstjänster inte anmäler sina inkomster och tillgångar i enlighet med 23 a §.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Avgiften kan tas ut retroaktivt för högst tre månader, om det i efterhand framgår att mottagaren av mottagningstjänster skulle ha haft tillräckliga inkomster eller tillgångar för att betala avgiften.

Migrationsverket beslutar om retroaktivt uttag av avgifter. Förlägningens föreståndare ska lämna in en ansökan om retroaktivt uttag av avgiften till Migrationsverket inom sex månader från det uppgift fåtts om att mottagningstjänster tillhandahållits avgiftsfritt utan grund. Till ansökan ska fogas en tillräcklig utredning om de mottagningstjänster som personen har tillhandahållits, om den betalningsskyldige och om dennes förutsättningar att betala avgiften.

39 §

Förordnande av företrädare

För barn som söker internationellt skydd, barn som får tillfälligt skydd eller sådana barn som är offer för människohandel och inte har uppehållstillstånd ska det utses en företrädare, om barnet befinner sig i Finland utan vårdnadshavare. Företrädaren ska utses så snart som möjligt, dock senast 15 vardagar efter det att ansökan har gjorts eller barnet har upptagits i hjälpsystemet. Om inrikesministeriet har fattat beslut om ibruktagande av en beredskapsplan enligt 12 § 3 mom., kan Migrationsverket förlänga tidsfristen för förordnande av en företrädare till 25 vardagar.

Den förläggning där barnet är registrerat som klient ska utan dröjsmål göra en ansökan om förordnande av en företrädare efter att ha hört barnet i enlighet med 5 § 2 mom.

Företrädaren förordnas av den tingsrätt inom vars domkrets den förläggning där barnet har registrerats som klient är belägen. Ändring i tingsrättens beslut får sökas genom besvär hos hovrätten i enlighet med rättegångsbalken. Ett beslut om förordnande av företrädare ska iakttas, även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

Innan en företrädare förordnas ska förlägningens föreståndare utan dröjsmål förordna en arbetstagare som hör till förlägningens personal till en sådan tillfällig företrädare som avses i artikel 23.2 första stycket led a i förordningen om asylförfaranden. Med en arbetstagare som hör till förlägningens personal avses en socialarbetare eller en arbetstagare som ansvarar för barnets vård- och fostringsuppgifter.

39 a §

Administration av företrädarverksamheten

Migrationsverket svarar för styrningen av, planeringen av och tillsynen över företrädarverksamheten samt för utbildningen av företrädarna.

Företrädaren ska på begäran för Migrationsverket visa upp ett straffregisterutdrag enligt 6 § 2 mom. i straffregisterlagen (770/1993).

Den förläggning där ett barn har registrerats som klient svarar för den praktiska administrationen av företrädarverksamheten.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

40 §

Företrädarens behörighet

Till företrädare förordnas en för uppdraget lämplig myndig person som ger sitt samtycke och som har förmåga att sköta sitt uppdrag på ett oklanderligt sätt. Vid bedömningen av lämpligheten ska hänsyn tas till den föreslagna företrädarens kompetens och sakkunskap, uppdragets art och omfattning samt övriga omständigheter som inverkar på saken. En person vars intressen står eller skulle kunna stå i strid med barnets intressen får inte förordnas till företrädare.

En förutsättning för att en person ska kunna förordnas till företrädare är att personen för tingsrätten har uppvisat ett sådant straffregisterutdrag som avses i 6 § 2 mom. i straffregisterlagen.

En enskild företrädare kan samtidigt företräda högst 30 barn. Om inrikesministeriet har fattat beslut om ibruktagande av en beredskapsplan enligt 12 § 3 mom., kan Migrationsverket höja det maximala antalet barn som samtidigt kan företrädas av en enskild företrädare till 50.

41 §

Företrädarens uppgifter

Företrädaren ska

1) föra vårdnadshavarens talan i angelägenheter som gäller barnets person i enlighet med 12 kap. 1 och 2 § i rättegångsbalken, 14 § i förvaltningslagen och 25 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden,

2) föra vårdnadshavarens talan i angelägenheter som gäller barnets förmögenhet och ekonomi i enlighet med lagen om förmyndarverksamhet (442/1999),

3) i sitt uppdrag se till att barnets bästa tryggas,

4) bistå barnet vid kontakten med barnets familjemedlemmar och andra anhöriga, och

5) bistå barnet vid förfaranden som gäller barn enligt utlänningslagen.

Innan ett i 1 mom. avsett beslut som gäller barnets person eller förmögenhet fattas ska barnet höras på det sätt som föreskrivs i 5 § 2 mom.

I företrädarens uppgifter ingår inte barnets dagliga vård, fostran eller övriga omvårdnad.

42 §

Befriande av en företrädare från sitt uppdrag

Om det efter att en företrädare har förordnats framkommer att barnet har en vårdnadshavare i Finland eller om en vårdnadshavare förordnas för barnet, ska företrädaren befrias från sitt uppdrag, om inte befriandet strider mot barnets bästa. Företrädaren kan befrias från sitt uppdrag om denne begär det eller på grund av sjukdom eller av någon annan orsak är förhindrad att sköta sitt uppdrag, om denne inte sköter sina uppgifter på behörigt sätt eller om det finns någon annan särskild orsak till detta.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Ansökan om befrielse från uppdraget som företrädare kan göras av företrädaren, av barnet självt om barnet har fyllt 15 år, av den förläggning där barnet har registrerats som klient eller av barnets vårdnadshavare.

43 §

Upphörande av företrädaruppdraget

Företrädarens uppdrag upphör när

- 1) den som företräds fyller 18 år eller konstateras ha uppnått myndighetsåldern, eller
- 2) den som företräds varaktigt flyttar från Finland.

44 §

Anmälningsskyldighet

Tingsrätten ska underrätta förläggningen, Migrationsverket och befolkningsdatasystemet om beslut som gäller förordnande till företrädare för barn som söker internationellt skydd, får tillfälligt skydd eller är offer för människohandel eller om beslut som gäller befriande av företrädare från uppdraget.

Om barnet har i 66 § i lagen om förmyndarverksamhet avsedd egendom som förvaltas av företrädaren ska tingsrätten underrätta förmyndarmyndigheten om förordnandet av företrädare för anteckning om företrädarens uppdrag i registret över förmynderskapsärenden.

Migrationsverket, polisen, gränskontrollmyndigheten och förläggningen ska utan dröjsmål underrätta en i 39 § avsedd företrädare eller tillfällig företrädare om sådana omständigheter som gäller det barn som företräds och som bedöms vara av betydelse vid skötseln av företrädarens uppgifter enligt 41 §.

Den förläggning där barnet är registrerat som klient ska underrätta en minderårig utan vårdnadshavare om att en i 39 § avsedd företrädare eller en tillfällig företrädare har förordnats för honom eller henne.

6 kap.

Begränsningar som gäller mottagningstjänster

45 §

Sänkning av mottagningspenningen

Migrationsverket beslutar om en sänkning med 20 procent av mottagningspenningens grunddel för personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd, om personen utan grundad anledning

- 1) upprepade gånger underlåter att iaktta skyldigheten enligt 13 a § att identifiera sig vid förläggningen,

Betänkande FvUB 8/2026 rd

- 2) inte uppdaterar sina kontaktuppgifter i enlighet med 13 a §,
- 3) upprepade gånger eller allvarligt bryter mot 16 a § 1 eller 2 mom., eller
- 4) upprepade gånger vägrar att genomgå den kurs som avses i 29 § och som anvisats honom eller henne.

Migrationsverket beslutar om en sänkning med 20 procent av mottagningspenningens grunddel för personer som söker internationellt skydd, om personen utan grundad anledning avlägsnar sig från ett visst geografiskt område som avses i 49 § eller inte iakttar kravet enligt 50 § på att bo på en bestämd förläggning.

Beslut om sänkning av mottagningspenningen kan fattas för högst två månader åt gången.

En sänkning av mottagningspenningen får inte äventyra den oundgängliga försörjning som behövs för tryggande av ett människovärdigt liv och inte heller i övrigt vara oskälig.

46 §

Sänkning av mottagningspenningen för personer som ska avlägsnas ur landet och för personer som gjort en efterföljande ansökan

Migrationsverket beslutar om en sänkning med 20 procent av mottagningspenningens grunddel för personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd, om de får mottagningstjänster efter det att de inte längre har rätt att stanna kvar på finskt territorium eller om den som söker internationellt skydd har gjort en efterföljande ansökan.

Beslutet om sänkning av mottagningspenningen gäller tills utlänningsen har avlägsnat sig ur landet.

En sänkning av mottagningspenningen får inte äventyra den oundgängliga försörjning som behövs för tryggande av ett människovärdigt liv och inte heller i övrigt vara oskälig.

47 §

Indragning av mottagningstjänster

Migrationsverket beslutar om indragning av mottagningstjänster för sådana personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd

- 1) som inte har rätt att stanna kvar på finskt territorium och som har försummat sin skyldighet enligt 145 a § i utlänningslagen att samarbeta under förfarandet för avlägsnande ur landet, eller
- 2) för vilka mottagningspenningens grunddel har sänkts med stöd av 45 § 1 mom. 3 punkten och personen fortsätter att bryta mot 16 a § 1 eller 2 mom.

När mottagningstjänsterna dras in beviljas personen inte mottagningspenningens grunddel enligt 19 § eller brukspenning enligt 21 §. Personen kan beviljas kompletterande mottagningspenning enligt 19 § endast om det är nödvändigt i en exceptionell situation. Den förläggning där personen registreras som klient ska trygga personens försörjning och omsorg genom att ordna inkvartering och måltider samt genom att bevilja nyttigheter. Nyttigheterna beviljas på ansökan av en i 25 § avsedd yrkesutbildad person inom socialvården.

Beslut om indragning av mottagningstjänster fattas i de situationer som avses i 1 mom. 2 punkten för högst två månader åt gången.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Indragningen av mottagningstjänsterna upphör om grunderna enligt 1 mom. 1 punkten anses ha upphört eller om en domstol förbjuder eller avbryter verkställigheten av avlägsnandet av en utlännning ur landet.

En indragning av mottagningstjänsterna får inte äventyra den oundgängliga försörjning som behövs för tryggnad av ett människovärdigt liv och inte heller i övrigt vara oskälig.

48 §

Indragning av mottagningstjänster för personer som fått beslut om överföring

Migrationsverket beslutar om indragning av mottagningstjänster och om upphörande av rätten att arbeta för personer som söker internationellt skydd och som fått ett beslut om överföring enligt artikel 42 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1351 om asyl- och migrationshantering, om ändring av förordningarna (EU) 2021/1147 och (EU) 2021/1060 och om upphävande av förordning (EU) nr 604/2013, nedan *förordningen om asyl- och migrationshantering*, om Finland inte är den stat som personen ska vara skyldig att befinna sig i med stöd av artikel 17 i den förordningen. Mottagningstjänsterna dras in och rätten att arbeta upphör från den tidpunkt då sökanden har fått del av beslutet att överföra honom eller henne till den ansvariga medlemsstaten. Närmare bestämmelser om förutsättningarna för indragning av mottagningstjänster finns i artikel 18 i förordningen om asyl- och migrationshantering.

När mottagningstjänsterna dras in beviljas personen inte mottagningspenningens grunddel enligt 19 § eller brukspenning enligt 21 §. Personen kan beviljas kompletterande mottagningspenning enligt 19 § endast om det är nödvändigt i en exceptionell situation. Den förläggning där personen registreras som klient ska trygga personens försörjning och omsorg genom att ordna inkvartering och måltider samt genom att bevilja nyttigheter. Nyttigheterna beviljas på ansökan av en i 25 § avsedd yrkesutbildad person inom socialvården.

49 §

Anvisande av personer som söker internationellt skydd till ett visst geografiskt område

Migrationsverket kan besluta om anvisande av personer som söker internationellt skydd till ett visst klart avgränsat geografiskt område, om det behövs för att administrera förfarandet för internationellt skydd eller mottagningssystemet.

Bestämmelser om skyldigheten för den som söker internationellt skydd att stanna kvar på ett anvisat geografiskt område finns i artikel 9.4 i förordningen om asylförfaranden.

Det geografiska området ska vara ett landskap, en kommun eller ett välfärdsområde eller något annat motsvarande område som är tillräckligt omfattande med tanke på tryggnaden av sökandens privatliv, tillgången till mottagningstjänster och de särskilda förfarandegarantier som avses i artikel 21 i förordningen om asylförfaranden. Förläggningen ska ge sökanden tydlig information om gränserna för det geografiska området och om följderna av att sökanden olovligt avlägsnar sig från området.

Migrationsverket kan bevilja sökanden tillstånd att tillfälligt avlägsna sig från det geografiska området på grund av en nära anhörigs allvarliga sjukdom eller begravning, eller av något annat vägande personligt skäl. Sökanden har också rätt att avlägsna sig från det geografiska området, om det är nödvändigt för att få mottagningstjänster eller för ett möte med en myndighet eller

Betänkande FvUB 8/2026 rd

någon annan aktör som är nödvändig för behandlingen av ett ärende som gäller internationellt skydd eller för att delta i en domstolsbehandling. Sökanden ska på förhand underrätta förläggningen om sådana avlägsnanden.

Anvisandet till det geografiska området gäller tills det inte längre anses vara nödvändigt för att administrera förfarandet för internationellt skydd eller mottagningssystemet, dock högst 12 månader från det att det inleddes.

50 §

Krav på att bo på en bestämd förläggning av skäl som hänför sig till allmän ordning eller förfarandemässiga omständigheter

Personer som söker internationellt skydd kan genom beslut av Migrationsverket, polisen eller gränskontrollmyndigheten förordnas att bo på en bestämd förläggning samt att anmäla sig där en till fyra gånger per dygn eller att vara närvarande vid vissa tidpunkter, om det behövs av skäl som hänför sig till allmän ordning eller förfarandemässiga omständigheter i fråga om ansökan. De åtgärder som vidtas på grund av förfarandemässiga omständigheter förutsätter att det föreligger en sådan risk för avvikande som avses i 121 a § i utlänningslagen.

Begränsningarna ska vara proportionella med beaktande av sökandens personliga situation. Sökanden har trots begränsningarna rätt att få mottagningstjänster, nödvändiga social- och hälsovårdstjänster och att delta i nödvändiga möten med myndigheter och domstolar. Sökanden ska underrätta förläggningen om sådana möten.

En begränsning är i kraft högst 12 månader från det att åtgärden inleddes. Om begränsningen inte längre behövs av skäl som hänför sig till allmän ordning eller förfarandemässiga omständigheter i fråga om ansökan, ska det dock omedelbart bestämmas att den ska upphöra. Migrationsverket, polisen eller gränskontrollmyndigheten bestämmer att begränsningen upphör.

56 §

Sökande av ändring i fråga om avgift för mottagningstjänster och retroaktivt uttag av avgifter

En betalningsskyldig som anser att det har skett ett fel i samband med påförandet av en avgift får begära omprövning hos den föreståndare för en förläggning som har påfört avgiften inom sex månader från påförandet. Omprövning av retroaktivt uttag av avgifter får begäras hos Migrationsverket. Begäran om omprövning ska göras inom sex månader från det att avgiften påfördes. Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. I förvaltningsdomstolens beslut får dock ändring inte sökas genom besvär.

56 a §

Sökande av ändring i fråga om tillstånd att avlägsna sig från ett visst geografiskt område

Omprövning av ett beslut där tillstånd enligt 49 § 4 mom. nekats får begäras hos Migrationsverket. Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. I förvaltningsdomstolens beslut får dock ändring inte sökas genom besvär.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

8 kap.

Särskilda bestämmelser

58 §

Rätt att få uppgifter

Inrikesministeriet, förundersökningsmyndigheter, välfärdsområden, Helsingfors stad, HUS-sammanslutningen och kommunala myndigheter har rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt få de upplysningar som är nödvändiga för att utföra uppgifterna enligt 3 och 4 kap. av varandra, av Migrationsverket, av förläggningar, av offentliga eller privata serviceproducenter som producerar i 3 och 4 kap. avsedda tjänster och av företrädare för barn utan vårdnadshavare.

En offentlig eller privat serviceproducent som producerar i 3 och 4 kap. avsedda tjänster och vars klient är en person som söker internationellt skydd, får tillfälligt skydd eller är offer för människohandel har rätt att trots sekretessbestämmelserna av Migrationsverket och förläggningar avgiftsfritt få de upplysningar som är nödvändiga för att producera tjänsterna.

Företrädare för barn utan vårdnadshavare har rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt få de upplysningar som är nödvändiga för att utföra uppgifterna enligt 41 § av Migrationsverket, förläggningar, välfärdsområden, Helsingfors stad, HUS-sammanslutningen, kommunala myndigheter, Folkpensionsanstalten och sådana offentliga eller privata serviceproducenter som producerar i 3 och 4 kap avsedda tjänster.

60 §

Omhändertagande av ämnen och föremål

En förläggning ska omhänderta sådana ämnen och föremål som påträffas hos en boende och

1) som kan orsaka fara för den boendes eller en annan persons liv, hälsa eller säkerhet eller skada egendom, om det är sannolikt att ämnet eller föremålet kommer att användas på ett sådant sätt, eller

2) vars innehav är förbjudet med stöd av någon annan lag.

Egendomen ska när inkvarteringen upphör återlämnas till den person av vilken den omhändertogs, om inte något annat föreskrivs om återlämnande, överlåtelse eller förstöring av sådan egendom någon annanstans i lag.

Beslut om omhändertagande fattas och omhändertagandet utförs av förläggningsföreståndare eller av en av denne förordnad person som utför socialvårdsarbete. I brådskande fall kan även någon annan person som utför socialvårdsarbete vid förläggningsföreståndarens omhändertagandet. Föreståndaren eller den av föreståndaren förordnade person som utför socialvårdsarbete ska då omedelbart underrättas om saken, och personen ska besluta om omhändertagande, om inte egendomen återlämnas.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

61 §

Inspektion av rum som en boende förfogar över

De rum som en boende vid en förläggning förfogar över kan inspekteras, om det finns grundad anledning att misstänka att den boende där förvarar sådana ämnen eller föremål som avses i 60 §.

63 §

Antecknande av åtgärder om omhändertagande av ämnen och föremål och inspektion av rum som en boende förfogar över

Förläggningen ska upprätta protokoll över omhändertagande av ämnen och föremål och över inspektion av rum som en boende förfogar över. Protokollet ska undertecknas av den som utfört åtgärden, av en annan anställd som varit närvarande vid utförandet och av den hos vilken den omhändertagna egendomen påträffades eller som förfogade över de rum som inspekterades.

63 a §

Delgivning

Förläggningen ska delge personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd Migrationsverkets beslut **om retroaktivt uttag av avgifter för mottagningstjänster enligt 32 §**, om sänkning av mottagningspenningen enligt 45 §, om sänkning av mottagningspenningen för personer som ska avlägsnas ur landet och för personer som gjort en efterföljande ansökan enligt 46 §, om indragning av mottagningstjänster enligt 47 §, ~~om indragning av mottagningstjänster för personer som fått beslut om överföring enligt 48 §~~ och om kravet på att bo på en bestämd förläggning enligt 50 §. **Besluten kan delges av Migrationsverket, om det är ändamålsenligt.**

Ett beslut om indragning av mottagningstjänster för personer som fått beslut om överföring enligt 48 § delges i samband med beslutet om överföring på det sätt som anges i 205 § 4 mom. i utlänningslagen. (Nytt 2 mom.)

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 14 och 14 a § tillämpas dock först från och med den 1 september 2026.

3.

Lag

om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i migrationsförvaltningen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om behandling av personuppgifter i migrationsförvaltningen (615/2020) 4 § 1 mom. 5 punkten,
ändras 1 § 1 mom. 3 punkten, 3 § 2 mom. 6 och 11 punkten, 7 § 1 mom., 11 § 1 och 3 mom. och 13 §, av dem 1 § 1 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 683/2023, 3 § 2 mom. 6 och 11 punkten sådan den lyder i lag 228/2024, 11 § 1 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lag 574/2025 och 13 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1295/2022 och 574/2025, samt
fogas till lagen en ny 14 c § som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde och ändamålet med behandlingen av personuppgifter

Denna lag tillämpas, om inte annat föreskrivs någon annanstans i lag, på helt eller delvis automatiserad behandling av personuppgifter och på annan behandling av personuppgifter, om personuppgifterna utgör eller är avsedda att utgöra ett personregister eller en del av ett sådant, och personuppgifterna behandlas för följande ändamål:

3) mottagande av personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd, hjälp till offer för människohandel, ordnande av inkvartering för och preliminär hälsokontroll av personer som genomgår screening, verksamhet i anslutning till företräddande av barn utan vårdnadshavare inom mottagningsverksamheten samt styrning, planering och övervakning av dessa verksamheter,

3 §

Personuppgiftsansvariga och ansvarsfördelningen i fråga om ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden

För att utföra sina lagstadgade uppgifter får varje myndighet behandla de uppgifter den registrerat på följande sätt:

6) Tullen för behandlingsändamål som anges i 1 § 1 mom. 1 punkten,

Betänkande FvUB 8/2026 rd

11) välfärdsområdenas myndigheter, Helsingfors stad och myndigheter i kommuner som hör till landskapet Åland för behandlingsändamål som anges i 1 § 1 mom. 5 punkten.

7 §

Personuppgifter som får behandlas

Den personuppgiftsansvarige får för de ändamål som anges i 1 § behandla personers identifieringsuppgifter, uppgifter om familjeförhållandena, uppgifter om företrädande, uppgifter som beskriver kunnande, kontaktuppgifter samt uppgifter om resedokument och det kort över ett anhängigt ansökningsärende som gäller en person som söker internationellt skydd.

11 §

Rätt att få uppgifter mellan de personuppgiftsansvariga för ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden

Vid behandlingen av uppgifter i ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden har

1) Migrationsverket rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. av polisen, skyddspolisen, Gränsbevakningsväsendet, Tullen, förläggningar, förvarsheter, utrikesministeriet, beskickningar, livskraftscentraler samt välfärdsområdenas myndigheter, Helsingfors stad och myndigheter i kommuner som hör till landskapet Åland få uppgifter som är nödvändiga för att Migrationsverket ska kunna sköta sina uppgifter enligt utlänningslagen, medborgarskapslagen (359/2003), lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsonganställning (907/2017), nedan *säsongarbetslagen*, lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017), nedan *ICT-lagen*, lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (719/2018), nedan *forskar- och studerandelagen*, lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning (224/2024), nedan *lagen om högkvalificerad anställning*, lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011), nedan *mottagningslagen*, lagen om bemötande av utlänningar som tagits i förvar och om förvarsheter (116/2002), nedan *förvarslagen* och lagen om främjande av integration (681/2023), nedan *integrationslagen*,

2) en förläggning rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 3 punkten av Migrationsverket, polisen, Gränsbevakningsväsendet, Tullen, andra förläggningar, förvarsheter och livskraftscentraler få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av förläggningens uppgifter enligt mottagningslagen och för förläggningens uppgifter i anslutning till screening enligt utlänningslagen,

3) en förvarsheter rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 4 punkten av Migrationsverket, polisen, Gränsbevakningsväsendet, förläggningar och andra förvarsheter få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av förvarshetens uppgifter enligt förvarslagen,

Betänkande FvUB 8/2026 rd

4) utrikesministeriet rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 1 punkten av Migrationsverket, polisen, Gränsbevakningsväsendet och beskickningar få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av utrikesministeriets uppgifter enligt utlänningslagen,

5) en beskickning rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 1 och 2 punkten av Migrationsverket, polisen, Gränsbevakningsväsendet och utrikesministeriet få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av beskickningens uppgifter enligt utlänningslagen och medborgarskapslagen,

6) en livskraftscentral rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 1 och 5 punkten av Migrationsverket, polisen, Gränsbevakningsväsendet, förläggningar, beskickningar samt välfärdsområdenas myndigheter, Helsingfors stad och myndigheter i kommuner som hör till landskapet Åland få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av centralens uppgifter enligt utlänningslagen och integrationslagen,

7) en myndighet i ett välfärdsområde, Helsingfors stad och myndigheter i kommuner som hör till landskapet Åland rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 5 punkten av Migrationsverket, förläggningar och livskraftscentraler få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av myndighetens uppgifter enligt integrationslagen.

Bestämmelser om Gränsbevakningsväsendets rätt att få uppgifter finns i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet. Bestämmelser om Tullens rätt att få uppgifter finns i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen.

13 §

Annan rätt att få uppgifter

Migrationsverket har för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom., förläggningar för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 3 punkten, förvarsenheter för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 4 punkten, livskraftscentralerna, utrikesministeriet och beskickningar för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 1 punkten samt välfärdsområdenas myndigheter, Helsingfors stad och myndigheter i kommuner som hör till landskapet Åland för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 5 punkten rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt för skötseln av uppgifter enligt utlänningslagen, medborgarskapslagen, säsongarbetslagen, ICT-lagen, forskar- och studerandelagen, lagen om högkvalificerad anställning, mottagningslagen, förvarslagen och integrationslagen få nödvändiga uppgifter om fysiska och juridiska personer av de aktörer som anges i 4 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) samt av privata tjänsteproducenter och av företrädare som förordnats för barn utan vårdnadshavare.

Bestämmelser om polisens rätt att få uppgifter finns i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.

Bestämmelser om Gränsbevakningsväsendets rätt att få uppgifter finns i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet. Bestämmelser om Tullens rätt att få uppgifter finns i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Migrationsverket, förläggningar och förvarsenheter har dessutom rätt att trots sekretessbestämmelserna och avgiftsfritt få behövliga uppgifter för skötseln av sina uppgifter enligt följande:

1) för prövning enligt artiklarna 25 och 34 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1351 om asyl- och migrationshantering, om ändring av förordningarna (EU) 2021/1147 och (EU) 2021/1060 och om upphävande av förordning (EU) nr 604/2013 av en persons förmåga att ta hand om ett barn eller en person i beroendeställning

a) av Rättsregistercentralen ur bötesregistret vederbörandes personuppgifter, uppgifter om avgöranden, verkställighetsärenden, förvandlingsstraff och händelser,

b) av Rättsregistercentralen ur justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem och dess delsystem uppgifter om brott som vederbörande misstänks ha begått och som är eller har varit anhängiga vid åklagarmyndigheter eller domstolar,

c) av Rättsregistercentralen ur straffregistret vederbörandes straffregisterutdrag,

d) av förundersökningsmyndigheterna uppgifter om brott som vederbörande misstänks ha begått samt om brottsanmälan och förundersökning som gäller denne,

e) av välfärdsområdets, Helsingfors stads och kommunens myndigheter samt av hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland och HUS-sammanslutningen uppgifter om de social- och hälsovårdstjänster samt sociala förmåner som vederbörande har fått,

f) av Skatteförvaltningen uppgifter om vederbörandes förmögenhet och inkomster,

g) av Brottspåföljdsmyndigheten vederbörandes kontaktuppgifter samt uppgifter om vistelseort och frigivningsdag,

2) av Rättsregistercentralen ur justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem och dess delsystem samt ur straffregistret uppgifter om

a) brott som en anknytningsperson misstänks ha begått och som är eller har varit anhängiga vid åklagarmyndigheter eller domstolar, för bedömning av ett barns bästa, möjligheterna till ett gemensamt liv eller försörjningsförutsättningen vid en helhetsbedömning av förutsättningarna för uppehållstillstånd och uppehållsrätt,

b) försörjningsplikt för utredning av om förutsättningarna för uppehållstillstånd på grund av familjeband, för uppehållskort eller för registrering av uppehållsrätt uppfylls,

c) försörjningsplikt för utredning av försörjningsförutsättningen,

d) anhängiga domstolsärenden och avgöranden som gäller Migrationsverkets beslut eller behörighet eller som är av betydelse med tanke på behandlingen av ett ärende som är anhängigt vid Migrationsverket,

e) handlingar som gäller inledande av, handlingar som ligger till grund för ett avgörande av och handlingar som gäller behandlingen av ett ärende för bedömning av ett barns bästa och de allmänna förutsättningarna för beviljande av uppehållstillstånd,

f) straffregisterutdrag för anknytningspersonen för bedömning av ett barns bästa, möjligheterna till ett gemensamt liv eller försörjningsförutsättningen när det görs en sammantagen bedömning för att utreda förutsättningarna för uppehållstillstånd och uppehållsrätt,

3) av förundersökningsmyndigheterna uppgifter om brott som en anknytningsperson misstänks ha begått, brottsanmälan och förundersökning som gäller denne för bedömning av ett barns bästa, möjligheterna till ett gemensamt liv eller försörjningsförutsättningen vid en helhetsbedömning av förutsättningarna för uppehållstillstånd och uppehållsrätt, samt vid beslutsprövning av huruvida en person ska tas med i hjälpsystemet för offer för människohandel, uppgifter om förundersökning av brott och polisanmälningar som är eller har varit anhängiga,

Betänkande FvUB 8/2026 rd

4) av Folkpensionsanstalten uppgifter om inkomster, förmåner och familjeband för utredning av misstänkt motstridiga uppgifter eller äktheten i fråga om anställningsförhållanden och familjeband,

5) av Skatteförvaltningen uppgifter om förmögenhet och inkomster för utredning av misstänkt motstridiga uppgifter eller äktheten i fråga om anställningsförhållanden och familjeband,

6) av Utbildningsstyrelsen eller av utbildningsanordnaren, vid en helhetsbedömning av förutsättningarna för uppehållstillstånd, uppehållsrätt eller medborgarskap, i fråga om utlänningar uppgifter om inledande av studierätten, tillfälligt avbrytande av studierätten, annat tillfälligt avbrott i studier, studierättens och studiernas upphörande samt terminsavgiftens storlek och betalning av den, om sådana stipendier, bostadsförmåner och måltidsförmåner som beviljas av utbildningsanordnaren samt om studieprestationer, vitsord och examina,

7) av utrikesministeriet eller en beskickning uppgifter om avslagsbeslut som gäller legalisering av en handling för bedömning av utländska handlingars tillförlitlighet,

8) av Transport- och kommunikationsverket och av Tillstånds- och tillsynsverket uppgifter om rätt att utöva ett visst yrke när det gäller en utlänning och dennes familjemedlemmar, för utredning av försörjningsförutsättningen eller förutsättningarna för beviljande av uppehållstillstånd, uppehållstillstånd för säsongarbete eller uppehållskort eller registrering av uppehållsrätt.

14 c §

Personuppgiftsansvarig och nationell åtkomstpunkt för Eurodac

Migrationsverket är personuppgiftsansvarigt för det Eurodacsystem som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1358 om inrättande av Eurodac för jämförelse av biometriska uppgifter för att effektivt tillämpa Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2024/1351 och (EU) 2024/1350 och rådets direktiv 2001/55/EG, och identifiera tredjelandsmedborgare och statslösa personer som vistas olagligt och om framställningar från medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och Europol om jämförelse med Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/818 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013.

Den nationella åtkomstpunkt som avses i den i 1 mom. avsedda förordningen administreras av Migrationsverket.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (616/2019) 18 § 3 mom., sådant det lyder i lag 818/2022,
ändras 3 § 5 punkten, 16 § 1 mom. 4 punkten, det inledande stycket i 18 § 2 mom. och 31 § 2 mom. 3 punkten, sådana de lyder, 3 § 5 punkten ~~och det inledande stycket i 18 § 2 mom.~~ i lag 818/2022, 16 § 1 mom. 4 punkten i lag 493/2025, **det inledande stycket i 18 § 2 mom. i lag /** och 31 § 2 mom. 3 punkten i lag 1250/2020, samt
fogas till 13 § ett nytt 5 mom. och till 31 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1250/2020, en ny 4 punkt som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

5) *Eurodacförordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1358 om inrättande av Eurodac för jämförelse av biometriska uppgifter för att effektivt tillämpa Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2024/1351 och (EU) 2024/1350 och rådets direktiv 2001/55/EG, och identifiera tredjelandsmedborgare och statslösa personer som vistas olagligt och om framställningar från medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och Europol om jämförelse med Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/818 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013,

13 §

Behandling av personuppgifter för andra ändamål än det ursprungliga

Polisen får behandla personuppgifter som avses i 5—8 § för andra ändamål med behandlingen än det ursprungliga för utförande av den säkerhetskontroll vid screening som avses i artikel 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1356 om införande av screening av tredjelandsmedborgare vid de yttre gränserna och om ändring av förordningarna (EG) nr 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/817, nedan *screeningförordningen*, om

Betänkande FvUB 8/2026 rd

behandlingen av uppgifterna är nödvändig för att bedöma om den person som säkerhetskontrollen gäller utgör ett hot mot den inre säkerheten.

16 §

Polisens rätt att få uppgifter ur vissa register och informationssystem

Utöver vad som föreskrivs annanstans i lag har polisen trots sekretessbestämmelserna rätt att ur vissa register genom en teknisk anslutning eller som en datamängd få information för att utföra sina uppgifter och föra sina personregister, på det sätt det avtalas om tillvägagångssättet med den personuppgiftsansvarige, enligt följande:

4) ur det bötesregister som avses i lagen om verkställighet av böter (672/2002), för ändamål enligt 49 § i den lagen, uppgifter om brott och straffrättsliga påföljder, uppgifter för behandling av tillståndsärenden och sådana uppgifter om en sådan person som avses i 47 § 1 och 2 punkten i lagen om verkställighet av böter som finns i avgöranden som gäller brott som avses i artikel 15.4 i screeningförordningen och som behövs för utförande av den säkerhetskontroll som avses i den artikeln eller för utarbetande av ett yttrande enligt artikel 7c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/816 om inrättande av ett centraliserat system för identifiering av medlemsstater som innehar uppgifter om fällande domar mot tredjelandsmedborgare och statslösa personer (Ecris-TCN) för att komplettera det europeiska informationssystemet för utbyte av uppgifter ur kriminalregister och om ändring av förordning (EU) 2018/1726, ur det straffregister som avses i straffregisterlagen (770/1993), för ändamål enligt 4 och 4 a § i den lagen, uppgifter om personer, av justitieförvaltningsmyndigheterna uppgifter om personer som är efterlysta av dem, ur det register över avgöranden och meddelanden om avgöranden som avses i lagen om justitieförvaltningens nationella informationsresurs (955/2020) uppgifter om avgöranden i brottmål och om avgörandenas laga kraft samt ur det rikssystem för behandling av diarie- och ärendehanteringssuppgifter som avses i den lagen uppgifter om brottmål som är eller har varit anhängiga vid åklagarmyndigheter och domstolar,

18 §

Åtkomst till uppgifter i vissa europeiska informationssystem för förebyggande, avslöjande och utredning av terroristiska brott och allvarliga brott

Centralkriminalpolisen är den kontrollmyndighet som avses i artikel 6.1 i Eurodacförordningen för framställningar om jämförelser med Eurodacuppgifter för förebyggande, avslöjande och utredning av följande brott:

Betänkande FvUB 8/2026 rd

31 §

Övrigt utlämnande av personuppgifter till utlandet

Polisen får trots sekretessbestämmelserna

3) till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån lämna ut personuppgifter som ska behandlas vid utförande av uppgifter enligt 131 § i utlänningslagen med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624,

4) till de nationella screeningmyndigheter som avses i artikel 2.10 i screeningförordningen i en annan medlemsstat i Europeiska unionen lämna ut personuppgifter om det yttrande som avses i 16 a § 3 mom. i utlänningslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet (639/2019) 5 § 6 punkten, 15 a § och 22 § 4 punkten, av dem 5 § 6 punkten sådan den lyder i lag 819/2022 och 15 a § sådan den lyder i lag 430/2024, samt
fogas till 16 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 430/2024, ett nytt 3 mom. som följer:

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

6) *Eurodacförordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1358 om inrättande av Eurodac för jämförelse av biometriska uppgifter för att effektivt tillämpa

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2024/1351 och (EU) 2024/1350 och rådets direktiv 2001/55/EG, och identifiera tredjelandsmedborgare och statslösa personer som vistas olagligt och om framställningar från medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och Europol om jämförelse med Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/818 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013,

15 a §

Behandling av personuppgifter för utförande av teknisk övervakning

Gränsbevakningsväsendet får behandla personuppgifter för utförande av sådan teknisk övervakning som avses i 29 § i gränsbevakningslagen och i 16 d § 2 mom. i utlänningslagen (301/2024).

16 §

Behandling av personuppgifter för andra ändamål än det ursprungliga

Gränsbevakningsväsendet får behandla personuppgifter som avses i 7–11 § för andra ändamål än det ursprungliga för utförande av den säkerhetskontroll vid screening som avses i artikel 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1356 om införande av screening av tredjelandsmedborgare vid de yttre gränserna och om ändring av förordningarna (EG) nr 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/817, nedan *screeningförordningen*, om behandlingen av uppgifterna är nödvändig för att bedöma om den person som säkerhetskontrollen gäller utgör ett hot mot den inre säkerheten.

22 §

Rätt att få uppgifter ur vissa register och informationssystem

Utöver vad som föreskrivs annanstans i lag har Gränsbevakningsväsendet trots sekretessbestämmelserna för utförandet av sina uppgifter rätt få uppgifter enligt följande:

4) uppgifter om brott och straffrättsliga påföljder ur det bötesregister som avses i lagen om verkställighet av böter (672/2002) för upprätthållande av gränssäkerheten, förundersökning, annan undersökning, räddningsuppdrag, uppdrag som avses i lagen om sjöfartskydd på vissa fartyg och i hamnar som betjänar dem och om tillsyn över skyddet (485/2004), påförande av påföljdsavgift för transportörer och påförande av oljeutsläppsavgift och sådana uppgifter om en sådan person som avses i 47 § 1 och 2 punkten i lagen om verkställighet av böter som finns i avgöranden som gäller brott som avses i artikel 15.4 i screeningförordningen och som behövs för utförande av den säkerhetskontroll som avses i den artikeln.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av lagen om främjande av integration

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om främjande av integration (681/2023) 2 § 3 mom. 1 och 2 punkten, 35—38 §, 41 § 2 mom., 43 § 1 mom. 2 punkten, 58 §, 83 § 2 och 3 mom., 86 § 1 och 2 mom., 91 § 1 mom., 93 § och 95 § 1 och 2 mom.,

av dem 2 § 3 mom. 1 och 2 punkten, 35 §, 37 § och 38 § 2–5 mom. sådana de lyder i sin svenska språkdräkt i lag 1100/2024, 95 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 1100/2024, 36 §, 41 § 2 mom., 43 § 1 mom. 2 punkten, 58 § och 91 § 1 mom. sådana de lyder i lag 721/2025, 83 § 2 och 3 mom. samt 86 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 1376/2025 och 93 § sådan den lyder i sin svenska språkdräkt i lag 322/2024, samt

fogas till lagen en ny 96 a § som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Bestämmelserna i 4 kap. om anvisande till kommunplats och i 61—66 § om ersättning för kostnader till kommuner eller välfärdsområden tillämpas på den som

1) får internationellt skydd enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU,

2) efter att ha ansökt om internationellt skydd har beviljats uppehållstillstånd enligt 51, 52 eller 113 a § i utlänningslagen,

Betänkande FvUB 8/2026 rd

35 §

Förordnande av företrädare

För ett barn som avses i 2 § 6 mom. och som befinner sig i Finland utan vårdnadshavare eller utan i 39 § i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel avsedd företrädare ska det utan dröjsmål utses en företrädare.

Välfärdsområdet eller den kommun som hör till landskapet Åland ska ansöka om förordnande av företrädare efter att ha hört barnet och beaktat barnets bästa på det sätt som föreskrivs i 4 §.

Företrädaren förordnas av den tingsrätt inom vars domkrets barnets hemkommun finns. Ändring i tingsrättens beslut får sökas genom besvär hos hovrätten. Ett beslut om förordnande av en företrädare ska iakttas, även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

Tingsrätten ska meddela välfärdsområdet, kommunen, Migrationsverket och befolkningsdatasystemet om beslut som gäller förordnande av företrädare för barn eller befriande från sådana uppdrag.

Om barnet har i 66 § i lagen om förmyndarverksamhet (442/1999) avsedd egendom som förvaltas av företrädaren ska tingsrätten meddela förmyndarmyndigheten om förordnandet av företrädare för anteckning om företrädarens uppdrag i registret över förmynderskapsärenden.

Välfärdsområdet eller den kommun som hör till landskapet Åland ska underrätta ett barn utan vårdnadshavare om att en företrädare har utsetts för barnet och om hur det är möjligt att anföra ett klagomål över företrädarens agerande.

36 §

Administration av företrädarverksamheten

Livskraftscentralen svarar för styrningen av, planeringen av och tillsynen över företrädarverksamheten.

Företrädaren ska på begäran för livskraftscentralen visa upp ett straffregisterutdrag enligt 6 § 2 mom. i straffregisterlagen (770/1993).

37 §

Företrädarens behörighet och uppgifter

På behörigheten för en företrädare som förordnas med stöd av denna lag tillämpas 40 § i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel.

Företrädaren ska

1) föra vårdnadshavarens talan i angelägenheter som gäller barnets person med iakttagande av vad som föreskrivs i 12 kap. 1 och 2 § i rättegångsbalken, 14 § i förvaltningslagen och 25 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019),

2) föra vårdnadshavarens talan i angelägenheter som gäller barnets förmögenhet och ekonomi med iakttagande av vad som föreskrivs i lagen om förmyndarverksamhet,

3) i sitt uppdrag säkerställa att barnets bästa tryggas,

Betänkande FvUB 8/2026 rd

- 4) bistå barnet vid kontakten med barnets familjemedlemmar och andra anhöriga, och
- 5) bistå barnet vid förfaranden enligt utlänningslagen.

Innan ett beslut som gäller barnets person eller förmögenhet fattas ska barnet höras på det sätt som föreskrivs i 4 § 2 mom.

I företrädarens uppgifter ingår inte barnets dagliga vård, fostran eller övriga omvårdnad.

38 §

Befriande av en företrädare från sitt uppdrag och upphörande av företrädaruppdraget

Om det efter att en företrädare har förordnats framkommer att barnet har en vårdnadshavare i Finland eller om en vårdnadshavare förordnas för barnet, ska företrädaren befrias från sitt uppdrag, om inte befriandet strider mot barnets bästa. Företrädaren kan befrias från sitt uppdrag om denne begär det eller på grund av sjukdom eller av någon annan orsak är förhindrad att sköta sitt uppdrag, om denne inte sköter sina uppgifter på behörigt sätt, eller om det finns någon annan särskild orsak till detta.

Ansökan till tingsrätten om befrielse från uppdraget som företrädare kan göras av företrädaren, av barnet självt om barnet har fyllt 15 år, av välfärdsområdet, av den kommun som hör till landskapet Åland eller av barnets vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare för barnet.

Företrädaren befrias från sitt uppdrag av den tingsrätt inom vars domkrets barnets hemkommun finns. Ändring i tingsrättens beslut får sökas genom besvär hos hovrätten. Ett beslut om befriande av en företrädare från dennes uppdrag ska iakttas, även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

På tingsrättens anmälningsplikt tillämpas 35 § 4 och 5 mom.

På upphörande av företrädaruppdrag tillämpas 43 § i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel.

41 §

Regional planering och utveckling och regionalt genomförande av anvisande till kommun

Livskraftscentralen ska genomföra den regionala planeringen i samarbete med kommunerna, välfärdsområdena, Migrationsverket, förläggningarna och familjegrupphemmen i området samt med andra myndigheter som är viktiga med avseende på anvisande till kommun och med aktörer inom tredje sektorn.

43 §

Anvisande till kommun

Livskraftscentralen ska till en kommunplats som överenskommits genom ett i 42 § avsett avtal

Betänkande FvUB 8/2026 rd

2) på framställning av en förläggning anvisa en person som avses i 2 § 3 mom. och som har sådana särskilda mottagandebehov som avses i 6 § i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel.

58 §

Regional samarbetsgrupp för invandring och integrationsfrämjande

Livskraftscentralen kan tillsätta en regional samarbetsgrupp för invandring och integrationsfrämjande. Samarbetsgruppen har till uppgift att stödja livskraftscentralen i utförandet av de uppgifter som avses i 55 §. Samarbetsgruppen kan även ha andra uppgifter i anknytning till invandring och integrationsfrämjande. I samarbetsgruppen kan ingå regionens kommuner, välfärdsområden, polisen, förläggningar, andra myndigheter, företrädare för näringslivet samt organisationer, föreningar, sammanslutningar och serviceproducenter av integrationsfrämjande åtgärder och tjänster.

83 §

Rätt att regionalt få uppgifter för anvisande till kommun

En kommun som inte hör till landskapet Åland, ett välfärdsområde och en livskraftscentral har rätt att av varandra, Migrationsverket och förläggningen avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som avses i 42—44 § i fråga om i 2 § 3 och 4 mom. avsedda personer.

En kommun som hör till landskapet Åland och hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland har rätt att av Migrationsverket, förläggningen och livskraftscentralen avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som avses i 42 och 43 § i fråga om i 2 § 3 och 4 mom. avsedda personer.

86 §

Rätt att få information för tillhandahållande av integrationsfrämjande tjänster

Kommunen och arbetskraftsmyndigheten har rätt att av varandra, Migrationsverket, förläggningen och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för utarbetandet av en bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster enligt 14 § och en integrationsplan enligt 16 § i fråga om invandrare för vilka en sådan bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster som avses i 14 § ska utarbetas.

Kommunen, välfärdsområdet och arbetskraftsmyndigheten har rätt att av varandra, Folkpensionsanstalten, Migrationsverket, förläggningen och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för utarbetandet av en bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster enligt 14 §

Betänkande FvUB 8/2026 rd

och en integrationsplan enligt 16 § i fråga om invandrare, om välfärdsområdet deltar i bedömningen av kompetens och behovet av integrationstjänster enligt 14 §.

91 §

Rätt att få information för styrnings- och tillsynsuppgifter

Livskraftscentralen har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av en kommun, ett välfärdsområde, Tillstånds- och tillsynsverket, en företrädare som avses i 35 § och en serviceproducent som avses i denna lag få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som avses i 55 § 1 mom. 1, 5 och 6 punkten samt av Migrationsverket och förläggningen de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som avses i 55 § 1 mom. 6 punkten.

93 §

Rätt till information för en företrädare för en minderårig

En företrädare som avses i 35 § har rätt att av Migrationsverket, välfärdsområdet, förläggningen, kommunen, Folkpensionsanstalten, familjegrupphemmet och en serviceproducent som avses i denna lag avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som avses i 37 §.

Migrationsverket ska utan dröjsmål underrätta en företrädare som avses i 35 § om sådana omständigheter som gäller det barn som företräds och som bedöms vara av betydelse vid skötseln av företrädarens i 37 § avsedda uppgifter.

95 §

Sökande av ändring

I andra beslut som avses i denna lag än tingsrättens beslut får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Vid sökande av ändring i förvaltningsdomstol tillämpas lagen om rättegång i förvaltningsärenden, om inte annat föreskrivs någon annanstans i lag. Bestämmelser om sökande av ändring i kommunens beslut enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice finns i 17 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

96 a §

Sekretess

Uppgifter och handlingar som har erhållits för utförande av uppgifter som avses i denna lag är sekretessbelagda.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av hälso- och sjukvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) en ny 72 a § som följer:

72 a §

Vissa hälso- och sjukvårdstjänster inom migrationssystemet

Välfärdsområdena och HUS-sammanslutningen ska med Migrationsverket avtala om produktion av sådana hälso- och sjukvårdstjänster som avses i 26 § i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011) och 13 § i lagen om bemötande av utlänningar som tagits i förvar och om förvarsenheter (116/2002) för personer som med stöd av de lagarna har rätt till hälso- och sjukvårdstjänster.

Bestämmelser om ersättning för sådana hälso- och sjukvårdstjänster som avses i 1 mom. finns i 7 § i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning (224/2024) 4 § 10 punkten som följer:

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

10) *internationellt skydd* sådant internationellt skydd som avses i artikel 3.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU.

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (719/2018) 2 § 2 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 473/2024, som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas inte på tredjelandsmedborgare
1) som söker internationellt skydd eller som åtnjuter internationellt skydd enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU,

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av 4 a § i straffregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i straffregisterlagen (770/1993) 4 a § 1 mom. 8 punkten, sådan den lyder i lag 23/2022,
samt
fogas till 4 a § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 1093/1999, 733/2014, 1114/2018, 75/2021,
23/2022 och 424/2023, en ny 9 punkt och till 4 a §, sådan den lyder i lagarna 1093/1999, 215/
2012, 733/2014, 1114/2018, 75/2021, 23/2022, 333/2022, 424/2023 och 313/2025, ett nytt
7 mom. som följer:

4 a §

Utöver vad som bestäms i 4 §, lämnas ur straffregistret uppgifter om personer ut till finska myndigheter i ärenden som gäller

8) beviljande eller återkrav av rekryteringsstöd som avses i lagen om ett försök med rekryteringsstöd (20/2022),

9) den säkerhetskontroll som avses i artikel 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1356 om införande av screening av tredjelandsmedborgare vid de yttre gränserna och om ändring av förordningarna (EG) nr 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/817 samt lämnande av det yttrande som avses i artikel 7c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/816 om inrättande av ett centraliserat system för identifiering av medlemsstater som innehar uppgifter om fällande domar mot tredjelandsmedborgare och statslösa personer (Ecris-TCN) för att komplettera det europeiska informationssystemet för utbyte av uppgifter ur kriminalregister och om ändring av förordning (EU) 2018/1726.

För utförande av den säkerhetskontroll och lämnande av det yttrande som avses i 1 mom. 9 punkten lämnas uppgifter ut om avgöranden som gäller sådana brott som avses i artikel 15.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1356 om införande av screening av tredjelandsmedborgare vid de yttre gränserna och om ändring av förordningarna (EG) nr 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/817.

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om Migrationsverket

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Migrationsverket (156/1995) 2 § 2 mom. 3 punkten, sådan den lyder i lag
621/2020, som följer:

2 §

Uppgifter

Migrationsverket svarar för

3) driften av de statliga förläggningarna och statens förvarsheter,

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om säkerhetsskydd i Migrationsverket

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om säkerhetsskydd i Migrationsverket (717/2018) 1 § 2 mom. som följer:

Betänkande FvUB 8/2026 rd

1 §

Lagens tillämpningsområde

Lagen tillämpas på personer som kommer till eller uppehåller sig i Migrationsverkets lokaler. Lagen tillämpas inte på personer som kommer till eller uppehåller sig i inkvarteringsrum i sådana statliga förläggningar som drivs av Migrationsverket.

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag

om ändring av 28 § i lagen om privata säkerhetstjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om privata säkerhetstjänster (1085/2015) 28 § 1 mom. 9 punkten, sådan den lyder i lag 1316/2016, som följer:

28 §

Rätt att utse ordningsvakter som ska bistå polisen eller gränsbevakningsväsendet

Om det inte är ändamålsenligt att upprätthålla ordning och säkerhet på något annat sätt och upprätthållandet av ordning och säkerhet kräver det av grundad anledning, kan polisinrättningen på den ort där ett område eller en plats finns eller från vilken ett trafikmedel avgår bevilja tillstånd att utse ordningsvakter som ska bistå polisen eller gränsbevakningsväsendet

9) i förläggningar som avses i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011) på ansökan av förläggningsens innehavare eller Migrationsverket.

Denna lag träder i kraft den 20 .

14.

Lag

om ändring av 25 § i barnskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i barnskyddslagen (417/2007) 25 § 1 mom. 10 punkten, sådan den lyder i lag 1111/
2016, som följer:

25 §

Anmälningsskyldighet

De som är anställda eller innehar ett förtroendeuppdrag hos någon av följande aktörer, eller som utför motsvarande uppgifter i ett uppdragsförhållande eller som självständig yrkesutövare, samt alla yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården är skyldiga att utan dröjsmål och trots sekretessbestämmelserna göra en anmälan till välfärdsområdet, om de i sin uppgift fått kännedom om ett barn för vars del behovet av vård och omsorg, omständigheter som äventyrar barnets utveckling eller barnets eget beteende kräver att behovet av barnskydd utreds:

10) en förläggning som avses i 3 § i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011),

Denna lag träder i kraft den 20 .

15.

Lag

om ändring av lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002) 2 § 2 mom. 5 och 6 punkten, sådana de lyder, 2 § 2 mom. 5 punkten i lag 723/2025 och 6 punkten i lag 926/2012, och
fogas till 2 § 2 mom., sådant det lyder i lagarna 926/2012, 547/2021, 422/2023 och 723/2025, en ny 7 punkt och till lagen en ny 5 c § som följer:

2 §

Tillämpningsområde

På de villkor som anges i 1 mom. tillämpas lagen även på

- 5) sådana serviceproducenter inom privat småbarnspedagogik som avses i 43 § i lagen om småbarnspedagogik (540/2018),
 - 6) skaffande av tjänster för morgon- och eftermiddagsverksamhet enligt lagen om grundläggande utbildning (628/1998), och
 - 7) sådana företrädare för barn utan vårdnadshavare som avses i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011) och lagen om främjande av integration (681/2023).
-

5 c §

Straffregisterutdrag beträffande företrädare för barn utan vårdnadshavare

Om det är fråga om en sådan företrädare för ett barn utan vårdnadshavare som avses i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel eller i lagen om främjande av integration, ska företrädaren för tingsrätten visa upp ett i 6 § 2 mom. i straffregisterlagen avsett straffregisterutdrag enligt vad som föreskrivs i 40 § 2 mom. lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel.

Migrationsverket har på basis av sin tillsynsuppgift enligt 39 a § i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel, och livskraftscentralen på basis av sin tillsynsuppgift enligt 36 § i lagen om

Betänkande FvUB 8/2026 rd

främjande av integration, rätt att begära att företrädaren visar upp ett i 6 § 2 mom. i straffregisterlagen avsett straffregisterutdrag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

16.

Lag

om ändring av 12 a och 12 b § i lagen om förvaltningsdomstolarna

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förvaltningsdomstolarna (430/1999) 12 a § 1 mom. 8 punkten och 12 b § 1 mom. 5 punkten, sådana de lyder i lag 648/2016, som följer:

12 a §

Sammansättning i vissa ärenden

Förvaltningsdomstolen är domför också i en sammansättning med två ledamöter, om inte en fråga som skall avgöras i ärendet på grund av sin natur kräver en sammansättning med tre ledamöter och domstolen skall avgöra ett fullföljdsärende som gäller

8) internationellt skydd eller tillämpningen av utlänningslagen (301/2004),

12 b §

Domförhet med en ledamot

Förvaltningsdomstolen är domför även med en ledamot när den avgör fullföljdsärenden som gäller

5) ansökningar om internationellt skydd vars grunder inte har undersökts eller som har behandlats vid påskyndat förfarande eller beslut om överföring som hänför sig till internationellt skydd.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

17.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om högsta förvaltningsdomstolen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om högsta förvaltningsdomstolen (1265/2006) 6 § 4 mom., sådant det lyder i lag 649/2016, som följer:

6 §

Högsta förvaltningsdomstolen är domför också i en sammansättning med två ledamöter när den avgör ärenden som gäller ansökan om besvärstillstånd och yrkanden som har samband med dem i ärenden som gäller internationellt skydd eller ärenden som gäller beslut om överföring i sammanhanget internationellt skydd, om inte en fråga som ska avgöras i ärendet på grund av sin natur kräver en sammansättning med tre ledamöter. Ärendet får behandlas och avgöras i en sammansättning med två ledamöter även när det genom det överklagade beslutet samtidigt har avgjorts en ansökan om uppehållstillstånd enligt andra kriterier och fattats beslut om avlägsnande ur landet och om inreseförbud. Ett ärende som har behandlats i en sammansättning med två ledamöter ska överföras till en utökad sammansättning för avgörande, om ledamöterna inte är eniga om avgörandet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

18.

Lag

om ändring av lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen (650/2019) 14 § 1 mom. och 16 § 1 mom. 10 punkten samt
fogas till 15 § ett nytt 4 mom. som följer:

14 §

Behandling av personuppgifter som erhållits genom teknisk övervakning

Tullen har rätt att behandla i 6 § avsedda personuppgifter som har erhållits genom teknisk övervakning, inklusive biometriska uppgifter, för att övervaka efterlevnaden av tullagstiftningen och annan lagstiftning som omfattas av Tullens tillsynsbehörighet, för identifiering av personer i enlighet med 28 § i tullagen samt för utförande av i 16 d § i utlänningslagen (301/2004) avsedd teknisk övervakning.

15 §

Behandling av personuppgifter för andra ändamål än det ursprungliga

Dessutom får Tullen behandla personuppgifter som avses i 7—10 § för andra ändamål än det ursprungliga för utförande av sådana säkerhetskontroller vid screening som avses i artikel 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1356 om införande av screening av tredjelandsmedborgare vid de yttre gränserna och om ändring av förordningarna (EG) nr 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/817, nedan *screeningförordningen*, om behandlingen är nödvändig för att bedöma huruvida den person som genomgår säkerhetskontroll utgör ett hot mot den inre säkerheten.

16 §

Tullens rätt att få uppgifter ur vissa register och informationssystem

Utöver vad som föreskrivs annanstans i lag har Tullen trots sekretessbestämmelserna rätt att ur vissa register genom en teknisk anslutning eller som en datamängd få information för att utföra

Betänkande FvUB 8/2026 rd

sina uppgifter och föra sina personregister, på det sätt som avtalas om tillvägagångssättet med den personuppgiftsansvarige, enligt följande:

10) ur det bötesregister som avses i lagen om verkställighet av böter (672/2002) uppgifter om bötesstraff och verkställigheten av dem samt sådana uppgifter om en person enligt 47 § 1 och 2 punkten i den lagen som finns i avgöranden som gäller brott enligt artikel 15.4 i screeningförordningen och som behövs för utförande av i den artikeln avsedda säkerhetskontroller, ur det straffregister som avses i straffregisterlagen (770/1993) uppgifter om personer och juridiska personer för de ändamål som föreskrivs i 4 och 4 a § i den lagen, ur det register över avgöranden och meddelanden om avgöranden som avses i lagen om justitieförvaltningens nationella informationsresurs (955/2020) uppgifter om avgöranden i brottmål och om avgörandenas laga kraft samt ur det rikssystem för behandling av diarie- och ärendehanteringsuppgifter som avses i den lagen uppgifter om brottmål som är eller har varit anhängiga vid åklagarmyndigheter och domstolar,

Denna lag träder i kraft den 20 .

19.

Lag

om ändring av 27 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023) 27 § 3 mom. som följer:

27 §

Inledande av jobbsökning

Om inte något annat följer av internationella avtal som är förpliktande för Finland, förutsätter registreringen av en utländsk medborgare eller statslös person som arbetssökande dessutom att denna

1) på basis av internationella avtal om arbetskraftens fria rörlighet som är förpliktande för Finland har rätt att komma till Finland för att söka arbete och förvärvsarbeta utan den prövning av tillgången på arbetskraft som avses i utlänningslagen (301/2004),

Betänkande FvUB 8/2026 rd

2) har rätt att förvärvsarbета med stöd av ett uppehållstillstånd och tillståndet inte är förenat med några begränsningar som gäller arbetsgivaren, eller

3) har rätt att arbeta på basis av en ansökan om internationellt skydd och är medlem i en arbetslöshetskassa som avses i 1 § i lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) och har under den tid som medlemskapet i kassan varat arbetat minst 12 månader.

Denna lag träder i kraft den 20 .

20.

Lag

om ändring av 6 och 8 § i lagen om allmänt stöd

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om allmänt stöd (48/2026) 6 § 2 mom. och 8 § som följer:

6 §

Rätt till allmänt stöd på basis av boende eller Europeiska unionens lagstiftning

Trots vad som föreskrivs i 8 § 1 punkten ska allmänt stöd betalas med iakttagande av vad som i 1 kap. 8 a § 2 och 3 mom. och 8 b § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs om rätten till inkomstrelaterad dagpenning, om det allmänna stödet för en person vars arbetsvillkor har uppfyllts finansieras på det sätt som avses i 50 § 2 mom. i denna lag.

8 §

Begränsningar som gäller utlänningar

En person som inte är finsk medborgare har inte rätt till allmänt stöd, om personen har rätt att förvärvsarbета

1) på basis av ett tillfälligt uppehållstillstånd, eller

2) på basis av en ansökan om internationellt skydd som inte har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors 26.5.2026

I den avgörande behandlingen deltog

vice ordförande Pihla Keto-Huovinen saml
medlem Alviina Alametsä gröna
medlem Eveliina Heinäluoma sd
medlem Petri Honkonen cent
medlem Juha Hänninen saml
medlem Christoffer Ingo sv
medlem Anna Kontula vänst
medlem Rami Lehtinen saf
medlem Mira Nieminen saf
medlem Hanna Räsänen cent
medlem Joakim Vigelius saf
medlem Paula Werning sd
medlem Juha Viitala sd
medlem Ben Zyskowicz saml
ersättare Maaret Castrén saml.

Sekreterare var

utskottsråd Henri Helo.

Betänkande FvUB 8/2026 rd Reservation 1

Reservation 1

Motivering

Reformen av EU:s migrations- och asylpolitik, som består av sammanlagt tio rättsakter, godkändes 2024. Vi anser att reformen är viktig. Migrations- och asylopakten förser EU med en rättslig ram och rättsliga verktyg för att ytterligare förbättra den effektiva hanteringen av unionens yttre gränser, för att inrätta effektiva och rättvisa förfaranden för asyl och återvändande som förhindrar missbruk samt för att grunda ett system för solidaritet för att gemensamt hantera migration, där ingen medlemsstat lämnas ensam under migrationstryck.

Regeringen föreslår att de ändringar som rättsakterna i EU:s nya migrations- och asylopakt förutsätter förs in i den nationella lagstiftningen. Eftersom en stor del av rättsakterna är direkt tillämpliga förordningar, föreslås det att den överlappande nationella lagstiftningen upphävs. I fråga om bestämmelser som innehåller nationellt handlingsutrymme föreslås både ny nationell lagstiftning och ändring av den gällande lagstiftningen. Handlingsutrymme ingår i synnerhet i fråga om behöriga myndigheter, prövning av ansökningar om internationellt skydd, rättshjälp, sökande av ändring och mottagningstjänster. Även om vi i huvudsak ställer oss bakom helheten, är de föreslagna begränsningarna i rättshjälpen förenade med problem som vi inte kan acceptera.

Rättshjälpen för asylsökande begränsades 2016 genom en lagändring enligt vilken rättshjälpen vid behandlingen av ett ärende som gäller internationellt skydd inte längre omfattade ett biträdes närvaro vid asylsamtal, om det inte var nödvändigt av särskilt vägande skäl. Begränsningen konstaterades i efterhand vara problematisk, eftersom antalet fall som förvaltningsdomstolarna återsände till Migrationsverket ökade betydligt. Således ökade också domstolarnas och Migrationsverkets arbetsbörda och resursbehov. Samtidigt förlängdes handläggningstiderna. Det handlar dessutom alltid om att tillgodose rättsskyddet för personer i utsatt ställning.

Av de orsaker som anges ovan korrigerades detta under Marins regering så att rätten till rättshjälp för dem som sökt internationellt skydd åter motsvarar de allmänna villkoren i rättshjälplagen.

Med stöd av det som sägs ovan anser vi att tillhandahållandet av rättshjälp inte bör begränsas. Tillgången till ett rättsligt biträde spelar en central roll vid utredningen av en ansökan om internationellt skydd. Det ligger i såväl individens som i samhällets intresse att grunderna för asyl kan utredas på behörigt sätt och i tillräcklig utsträckning redan i förvaltningsförfarandet.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslagen enligt betänkandet, men stryker 9 § 2 mom. i lagförslag 1 (*Reservationens ändringsförslag*).

Betänkande FvUB 8/2026 rd
Reservation 1

Reservationens ändringsförslag

9 §

Rättshjälp

~~Med avvikelse från vad som föreskrivs i rättshjälpslagen omfattar rättshjälp i ett sådant förvaltningsförfarande för beviljande av internationellt skydd som avses i förordningen om asylförfaranden och i ett sådant förvaltningsförfarande för fastställande av ansvar som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1351 om asyl och migrationshantering, om ändring av förordningarna (EU) 2021/1147 och (EU) 2021/1060 och om upphävande av förordning (EU) N:o 604/2013, nedan förordningen om asyl och migrationshantering, sådana åtgärder av ett rättsbiträde som är nödvändiga i ärendet med beaktande av ärendets natur och betydelse samt av omständigheterna som helhet.~~

Helsingfors 26.5.2026

Eveliina Heinäluoma sd
Paula Werning sd
Juha Viitala sd

Betänkande FvUB 8/2026 rd Reservation 2

Reservation 2

Motivering

Genom propositionen genomförs EU:s migrations- och asylpakt nationellt på ett sätt som betonar snabbare förfaranden och begränsning av tjänster, rättigheter och friheter på bekostnad av de asylsökandes rättsskydd, barnets bästa, skyddet av personer i utsatt ställning och ett fullständighet tillgodoseende av de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna.

EU:s migrations- och asylpakt ger till vissa delar medlemsstaterna betydande nationellt handlingsutrymme. Handlingsutrymmet bör inte användas för att försvaga rättigheterna, utan för att stärka rättsskyddet, människovärdiga mottagningsvillkor och tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna och tillsynen över dem. I propositionen utnyttjas det nationella handlingsutrymmet i många avseenden i motsatt riktning.

De centrala problemen i propositionen hänför sig särskilt till begränsningarna i rättshjälpen och rörelsefriheten, försämringen av mottagningstjänsterna och mottagningspenningen, ställningen för barn och utsatta personer samt myndigheternas och domstolarnas otillräckliga resurser. Det nationella genomförandet av pakten leder till flera ändringar som begränsar rättigheterna. Bland annat slopas tillgången till rättshjälp i den inledande fasen, antalet påskyndade förfaranden ökas, mottagningstjänsterna begränsas och gränsförandet utvidgas.

Genom verkställandet av lagförslagen upprepar man de fel som begicks efter 2015, när kvaliteten på asylförfarandet försämrades genom effektiviseringsåtgärder som betonade snabbare förfaranden och innebar inskränkningar i rättsskyddet. Som Flyktingrådgivningen konstaterar i sitt yttrande misslyckades man i fråga om tusentals sökande med att identifiera deras utsatta ställning och grunderna för asyl:

I flera utredningar och undersökningar har det konstaterats att brådskan i det inledande skedet och försämringen av rättssäkerheten ledde till att asylförfarandets kvalitet försämrades och att förfarandet förlängdes. Inskränkningarna i rättsskyddet och fokus på snabba förfaranden i stället för på kvalitet ledde inte till ett effektivt och hållbart system utan till fördröjda och felaktiga beslut. Följden blev också att allt fler sökande har blivit papperslösa utan att deras grunder utretts på tillbörligt sätt. Sökande har hamnat i återkommande ansöknings- och besvärprocesser eller i värsta fall återsänts i strid med förbudet mot tillbakasändning. Den här typen av handlingar ökar också de totala kostnaderna, inklusive kostnaderna för besvärsskedet och tagandet i förvar. De som drabbas värst är sökande i utsatt ställning och de som behöver särskilt stöd.

Det är ohållbart att regeringen har beslutat upprepa dessa fel, vilket sannolikt kommer att synas som en belastning också för förvaltningsdomstolarna.

Vänsterförbundet och De gröna påpekar dessutom att regeringen Orpo redan har gjort flera migrationspolitiska försämringar och skärpt utlänningslagen genom ett flertal separata lagförslag. Flera på varandra följande propositioner har innehållit ett stort antal separata åtstramningar som

Betänkande FvUB 8/2026 rd Reservation 2

har försvårat ställningen framför allt för dem som söker och får internationellt skydd, men som också på andra sätt har gjort det svårare för dem som vill flytta eller har flyttat till Finland att leva och slå sig ner här.

De samlade konsekvenserna av de ändringar som gjorts under regeringsperioden har inte bedömts, och redan i nuläget är det svårt att tillämpa exempelvis utlänningslagen. Mot denna bakgrund har det nationella genomförandet av EU:s migrations- och asylpakt, liksom beredningen och utskottsbehandlingen av lagändringar som påverkar de grundläggande fri- och rättigheterna, varit förhastade. Redan i utkastskedet var remisstiden oskäligt kort i förhållande till de föreslagna ändringarna och propositionens omfattning. Också tidtabellen för utskottsbehandlingen har varit oskälig och remissinstanserna och utskottsmedlemmarna har inte haft en genuin möjlighet att sätta sig in i ändringsförslagen med den noggrannhet som ärendet kräver. Att inrikesministeriet i sitt svar till utskottet och utskottet i sitt betänkande bristfälligt har beaktat remissinstansernas anmärkningar på paragrafnivå tyder på att tillämpningen av lagstiftningen kommer att vara förenad med flera oklarheter och problem.

Rättshjälp och kostnadsfri rättslig rådgivning

Den kostnadsfria rättsliga rådgivning som EU-regleringen garanterar används inte i lagförslaget för att stärka rättssäkerheten, utan den tolkas som en miniminivå som utnyttjas för att begränsa rättshjälpen på ett oskäligt sätt. Begränsningen av den kostnadsfria rättshjälpen i förvaltningsförfarandet äventyrar rättsskyddet för dem som söker internationellt skydd i en komplicerad ansökningsprocess och ökar belastningen på myndighets- och rättsinstanserna och riskerna för fel i alla skeden av processen.

I Vänsterförbundets och De grönas avvikande mening till lagutskottets utlåtande (LaUU 4/2026 rd) specificeras de faktiska konsekvenserna av begränsningarna i rättshjälpen, vilka redan tidigare har konstaterats medföra en oskälig arbetsbörda och ökade kostnader särskilt för förvaltningsdomstolarna.

Tillgången till ett rättsligt biträde är av central betydelse vid utredningen av en ansökan om internationellt skydd. Betydelsen har ytterligare accentuerats på grund av åtskilliga åtstramningar av asyllagstiftningen, bland annat i och med att Migrationsverket genom en lagändring som trädde i kraft i juni 2025 har avstått från att granska intervjuprotokollen (RP 10/2025 rd).

Den kostnadsfria rättsliga rådgivning som förutsätts i förordningen om asylförfaranden och förordningen om asyl- och migrationshantering ges i fortsättningen av en anställd vid Migrationsverket, huvudsakligen samtidigt för flera sökande. I propositionen används den kostnadsfria rättsliga rådgivningen som en grund för att begränsa tillgången till kostnadsfri rättshjälp i den inledande fasen, vilket strider mot migrations- och asylpaktens mål. Kostnadsfri rättslig rådgivning är avsedd som en ny rättighet som kompletterar rättshjälpen.

Vi anser att den kostnadsfria rättshjälpen inte bör begränsas. Det ligger inte bara i individens utan också i samhällets intresse att asylgrunderna kan utredas på behörigt sätt redan i förvaltningsförfarandet.

Betänkande FvUB 8/2026 rd

Reservation 2

När det gäller sättet att tillhandahålla kostnadsfri rättslig rådgivning och kvaliteten på rådgivningen verkar propositionen inte motsvara syftet med EU-förordningarna eller till exempel anvisningarna från EU:s asylbyrå, som betonar bland annat behovet av individuell rådgivning, konfidentialiteten samt att den aktör som erbjuder rådgivning ska vara oberoende och självständighet i förhållande till beslutsfattandet.

Förhindrande av att organisationer som tillhandahåller rådgivning närvarar vid screening och besvärshänsyn i anslutning till detta

Enligt screeningförordningen är huvudregeln att organisationer och personer som tillhandahåller rådgivning har rätt att besöka de asylsökande. Denna rätt kan begränsas endast av tvingande skäl som hänför sig till säkerheten, den allmänna ordningen eller förvaltningen på screeningplatsen, och tillträdet inte i praktiken omöjliggörs.

I propositionen har denna utgångspunkt problematiskt nog omvandlats till ett tillståndsförfarande där aktörerna separat ska begära tillstånd att närvara vid screeningen eller på screeningplatsen. Dessutom kan ett avslag på ansökan om tillstånd inte överklagas. Regleringen är alltför vag och kan leda till tolkningspraxis som strider mot screeningförordningen. Tillträdet för aktörer som tillhandahåller asylsökande rådgivning och stöd ska tryggas som huvudregel i lagen, och eventuella begränsningar ska vara förenade med rättsmedel. Tillträde bör inte heller enbart ges för rådgivning, utan det bör också finnas möjlighet till andra former av humanitärt stöd, såsom återställande av familjekontakter.

Gränsförfarandets tillämpningsområde

Flera remissinstanser har konstaterat att gränsförfarandet inte bör tillämpas i större utsträckning än vad EU-regleringen nödvändigtvis förutsätter. I propositionen utvidgas dock tillämpningsområdet för gränsförfarandet så att man utnyttjar nästan allt nationellt handlingsutrymme på ett sätt som försvagar rättsskyddet för de sökande.

En alltför omfattande tillämpning av gränsförfarandet ökar risken för att ansökningar om internationellt skydd behandlas alltför skyndsamt och utifrån bristfälliga utredningar. När gränsförfarandet inleds kan sökanden vara trött och traumatiserad, sakna tillgång till adekvat rättsligt hjälp och ha bristande förtroende för myndigheterna. Det kan då vara svårt för sökanden att lyfta fram alla sina skyddsgrunder eller sin sårbara ställning.

Utvidgningen av gränsförfarandet är problematisk också för att den kombineras med andra skärpningar enligt propositionen: inskränkningar i rättshjälpen, korta tidsfrister, begränsningar av rörelsefriheten och försämringar i mottagningstjänsterna. De sammantagna konsekvenserna har inte bedömts på tillbörligt sätt.

Också bland annat Helsingfors förvaltningsdomstol har påpekat att de nu föreslagna nationella tidsfristerna tillsammans med ett mycket omfattande gränsförfarande och andra skärpningar i lagstiftningen inte leder till det avsedda resultatet. Att föreskriva om striktare tidsfrister än de nuvarande handläggningstiderna utan att anvisa domstolarna tillräckliga tilläggsresurser leder

Betänkande FvUB 8/2026 rd **Reservation 2**

oundvikligen till att handläggningstiderna för andra ärenden som behandlas i förvaltningsdomstolarna förlängs.

Gränsförfarandets tillämpningsområde bör avgränsas. Gränsförfarande ska inte tillämpas på personer i utsatt ställning eller barn och barnfamiljer, och inte heller i situationer där det krävs en grundligare utredning för att ansökan ska kunna utredas på behörigt sätt. Förfarandet ska inte tillämpas om utredningen av sökandens berättelse, handlingar, hälsotillstånd, ålder, traumabakgrund eller andra personliga omständigheter kräver tid, konfidentiell juridisk hjälp och en multidisciplinär bedömning.

Vänsterförbundet och De gröna anser att gränsförfarandet bör begränsas till de situationer som EU-regleringen absolut förutsätter. Det nationella handlingsutrymmet bör inte användas för att utvidga förfarandet, utan för att säkerställa rättsskyddet för de sökande och skyddet av personer i utsatt ställning.

Begränsning av rörelsefriheten vid screening

Bestämmelserna om skyldighet att hålla sig på screeningplatsen och om avlägsnande från screeningplatsen utgör ett av propositionens väsentligaste problem med avseende på de grundläggande fri- och rättigheterna. Om en person förpliktas att hålla sig på en viss plats och personen inte kan lämna den platsen, ska arrangemanget bedömas som frihetsberövande eller åtminstone som en sådan begränsning av rörelsefriheten som ligger mycket nära frihetsberövande.

I screeningförfordningen förutsätts det att personen står till myndighetens förfogande. Förfordningen förutsätter dock inte att en person vistas på ett anvisat område i flera dagar och att vistelsen säkerställs genom hinder utan att personen har tillgång till motsvarande rättsmedel som vid tagande i förvar. Den nationella regleringen ska till denna del vara exakt och tillgodose de grundläggande fri- och rättigheterna.

Den kortvariga närvaroskyldighet som screeningförfarandet förutsätter kan vara motiverad endast i begränsad omfattning, till exempel som ett kortvarigt arrangemang på ett antal timmar, jämförbart med polislagens och tvångsmedelslagens bestämmelser om gripande. Om screeningen drar ut på tiden, ska personens närvaro i första hand tryggas genom mindre begränsande säkringsåtgärder enligt utlänningslagen.

Vänsterförbundet och De gröna anser att skyldigheten att hållas på screeningplatsen måste begränsas till en kort tid. Om begränsningen de facto hindrar en person från att avlägsna sig från screeningplatsen eller screeninginkvarteringsstället, ska begränsningen omfattas av de bestämmelser om rättsskydd och villkor som gäller vid frihetsberövande.

Screeninginkvarteringsstället och personer i utsatt ställning

Förhållandena vid screeninginkvarteringsstället ska vara reglerade och lämpliga också för personer i utsatt ställning. Detta gäller särskilt barn, barnfamiljer, ensamkommande barn,

Betänkande FvUB 8/2026 rd **Reservation 2**

personer med funktionsnedsättning, gravida, äldre, traumatiserade personer, offer för tortyr och våld samt offer för människohandel.

I propositionen preciseras inte hur en persons sårbara ställning identifieras eller vem som utför identifieringen och med vilken utbildning samt vad som följer av identifieringen. Detta är en allvarlig brist. Om en persons sårbara ställning inte identifieras kan det leda till att personen utan stöd som garanterar hans eller hennes rättsskydd hänvisas till ett påskyndat förfarande eller gränsförfarande som inte alls är lämpligt för personen i fråga.

Identifieringen av sårbarheter bör vara en kontinuerlig del av processen och inte bara en formell procedur när förfarandet inleds. Alla sårbarheter upptäcks inte genast. Vissa är kopplade till sådant som sökanden varit med och upplevt och det krävs förtroende, tolkning, rättslig hjälp samt expertis inom hälso- och sjukvården eller socialvården för att sökanden ska kunna berätta om dem.

Vänsterförbundet och De gröna anser att lagen eller åtminstone motiveringen till den bör kompletteras med en tydlig beskrivning av ansvaret för att identifiera sårbarheter, personalens utbildning, förfarandena och identifieringens rättsverkningar. Personer i utsatt ställning ska med låg tröskel uteslutas från gränsförfarandet och andra påskyndade förfaranden, om behovet av motsvarande stöd inte kan säkerställas.

Barnets bästa i första hand

Företrädet för barnets bästa måste tydligare än för närvarande skrivas in i utlänningslagen och mottagningslagen. Barnets bästa är inte bara en av flera aspekter som ska beaktas utan ska utgöra den primära prövningsgrunden i alla åtgärder som rör barn.

Propositionen tryggar inte barnens ställning vid screening- och gränsförfaranden med det allvar som ärendet kräver. Gränsförfarandets maximilängd är en anmärkningsvärt lång tid för ett barn, särskilt när förfarandet är förenat med kraftiga begränsningar av rörelsefriheten. Ur barnets perspektiv kan även en till synes kort administrativ tidsfrist utgöra en betydande del av barnets vardag och påverka trygghetskänslan och utvecklingen.

Åtgärder som är av frihetsberövande karaktär bör tillämpas på barn endast i ytterst exceptionella fall, som en sista utväg och under så kort tid som möjligt. Tagande i förvar av barn på grundval av deras status som migranter är i grunden ohållbart med tanke på barnets rättigheter. De nuvarande begränsningarna som gäller tagande av förvar är inte lämpliga för barn vare sig i fråga om grunderna för tagande i förvar, varaktigheten eller förhållandena.

Vänsterförbundet och De gröna anser att alternativa, mindre ingripande åtgärder i första hand bör vidtas i fråga om barn, barnfamiljer och ensamkommande barn. Man bör i alla skeden av förfarandet trygga sådana förhållanden och tjänster samt sådant rättsligt bistånd och företräddande som tillgodoser barnets bästa.

Betänkande FvUB 8/2026 rd **Reservation 2**

Mottagningspenning och mottagningstjänster

Propositionens begränsningar som gäller mottagningspenningen bör slopas.

Begränsningen av mottagningstjänsterna ökar risken för papperslöshet, bostadslöshet, utnyttjande och människohandel. Människors nödvändiga behov försvinner inte genom att de utesluts från mottagningssystemet. Kostnaderna och ansvaret överförs då till kommunerna, välfärdsområdena, organisationerna och de informella stödnätverken.

Mottagningstjänsterna får inte begränsas på ett sätt som äventyrar den oundgängliga försörjningen, barnens rättigheter eller skyddet av personer i utsatt ställning.

Mottagningspenningen är precis som utkomststödet en förmån i sista hand som tillgodoser den trygghet som behövs för ett människovärdigt liv enligt 19 § 1 mom. i grundlagen. När mottagningslagen stiftades fastställdes det att mottagningspenningens belopp skulle uppgå till 70 procent av utkomststödet grunddel. I början av denna valperiod var beloppet redan mycket lägre än så. Under denna valperiod har indexjusteringarna av mottagningspenningen frysts. Vidare har penningen minskats genom en temporär lag, som nu föreslås bli permanent. De nu föreslagna bestämmelserna gör det dessutom möjligt att i vissa situationer sänka grunddelen av mottagningspenningen med 20 procent.

Vänsterförbundet och De gröna anser att mottagningspenningens nivå bör trygga den försörjning som förutsätts för ett människovärdigt liv. Det är varken politiskt klokt eller etiskt hållbart att sänka de förmåner som tryggar försörjningen i sista hand till en så låg nivå att de inte ens räcker till för att täcka nödvändiga levnadskostnader, såsom kostnader för tillräcklig föda. Sammantaget kommer konsekvenserna av försämringarna i mottagningssystemet att synas i form av ökat mänskligt lidande samt en ökning av de negativa företeelser som är förknippade med parallellsamhällen. Vi anser att dessa begränsningar inte bör genomföras i samband med verkställandet av pakten.

Utövning av offentlig makt vid förläggningar

Propositionen utvidgar förläggningarnas uppgifter på ett sätt som ökar deras deltagande i utövning av offentlig makt eller i uppgifter som har nära samband med utövning av offentlig makt. Sådana uppgifter är bland annat övervakning av identifieringsskyldigheten, deltagande i åldersbedömning, delgivning av beslut om begränsningar i rörelsefriheten, tillsyn och beviljande av undantag samt deltagande i sänkning av mottagningspenningen.

Även om enskilda uppgifter granskas separat, måste förläggningarnas roll bedömas som en helhet. Förläggningarnas primära uppgift är att ordna mottagandet och trygga de sökandes nödvändiga tjänster. Att de i allt högre grad blir en del av övervaknings-, begränsnings- och påföljdssystemet undergräver förtroendet för mottagningsverksamheten och gör systemet mindre överskådligt.

Betänkande FvUB 8/2026 rd **Reservation 2**

Vänsterförbundet och De gröna anser liksom det konstateras i yttrandet från Finlands Röda Kors att det bör göras en utredning om helheten av de uppgifter vid förläggningarna som anknyter till utövning av offentlig makt och om olika sätt att minska dessa uppgifter.

Resurser och myndigheternas funktionsförmåga

Genomförandet av pakten ställer nya och strängare krav på myndigheterna, förvaltningsdomstolarna, diskrimineringsombudsmannen, mottagningssystemet, välfärdsområdena och kommunerna. Propositionen tryggar dock inte de resurser som behövs för att regleringen ska kunna genomföras på behörigt sätt.

Det är särskilt problematiskt att förfarandena påskyndas och tidsfristerna skärps utan att domstolarna och andra myndigheter tilldelas tillräckliga tilläggsresurser. Det äventyrar såväl de asylsökandes rättsskydd som handläggningstiderna för andra ärendegrupper.

Den uppföljningsuppgift som föreslås för diskrimineringsombudsmannen är omfattande och gäller tillgodoseendet av många grundläggande fri- och rättigheter och mänskliga rättigheter. Uppgiften kan inte skötas på ett ändamålsenligt sätt utan tillräckliga personalresurser och verksamhetsanslag.

I screeningförfordningen förutsätts det att man vid övervakningen av de grundläggande fri- och rättigheterna också undersöker anklagelser om att de grundläggande fri- och rättigheterna inte har iakttagits i samband med förfarandet. Medlemsstaterna ska enligt förordningen säkerställa att motiverade anklagelser hanteras på ett effektivt sätt och utan onödigt dröjsmål och att man vid behov inleder utredningar om sådana anklagelser och övervakar hur utredningarna framskrider. Denna uppgift att undersöka motiverade anklagelser har inte föreslagits anvisas diskrimineringsombudsmannen, utan de behandlas enligt propositionen som förvaltningsklagan hos screeningmyndigheterna och Migrationsverket. Det är alltså endast fråga om normal laglighetskontroll inom myndigheten, där den ansvariga myndigheten själv övervakar sina egen verksamhet. Även till denna del bör det åtminstone föreskrivas att ett oberoende organ ska säkerställa att anklagelserna utreds på behörigt sätt och i rätt tid och att brott mot de grundläggande fri- och rättigheterna leder till påföljder.

Vänsterförbundet och De gröna anser att nya skyldigheter inte bör införas utan tilläggsresurser. Tillgodoseendet av rättsskyddet, tillsynen och de grundläggande fri- och rättigheterna blir därför bara ord på papper.

Överklagande och tidsfrister för domstolarna

I propositionen föreslås flera bestämmelser om tidsfristerna för ändringssökande och handläggningstiderna vid domstolarna. Sammantaget försvagar bestämmelserna rättssäkerheten. Det är särskilt problematiskt att besvärstiderna förkortas och att det fastställs strikta tidsfrister för domstolarna samtidigt som rättshjälpen i förvaltningsförfarandet inskränks, gränsförfarandet utvidgas och sökandenas rörelsefrihet begränsas.

Betänkande FvUB 8/2026 rd Reservation 2

I ärenden som gäller internationellt skydd förutsätter ett effektivt ändringssökande att sökanden har en genuin möjlighet att förstå beslutets innehåll, få rättslig hjälp, skaffa de utredningar som behövs och upprätta besväret på tillbörligt sätt. Korta tidsfrister är särskilt problematiska i situationer där sökanden är traumatiserad, i utsatt ställning, saknar språkkunskaper eller är föremål för gränsförfarande, eller där omständigheterna på annat sätt är begränsade.

Propositionen föreslår korta handläggningstider för förvaltningsdomstolarna utan att domstolarna anvisas tillräckliga tilläggsresurser. Det kan leda till att ärenden som gäller internationellt skydd behandlas alltför skyndsamt eller att handläggningstiderna för andra ärendegrupper förlängs avsevärt. Ingen av följderna är godtagbar ur rättsstatens synvinkel.

I förvaltningsdomstolarnas yttranden har det påpekats att det i praktiken är omöjligt att med nuvarande resurser klara av de tidsfrister som föreslås utan att det har konsekvenser för andra ärendegrupper. Östra Finlands förvaltningsdomstol har ansett det tvivelaktigt att domstolen kan bli tvungen att välja mellan att tillgodose sökandens rättsskydd och att iaktta tidsfristerna för rättegången. Domstolen ska inte försättas i en situation där resursbristen avhjälpas på bekostnad av sökandens rättsskydd.

Också förhållandet mellan tidsfristerna är problematiskt. Tidsfristerna för verkställighetsförbud eller ansökan om att stanna kvar i landet ska vara sådana att sökanden kan utöva sin rätt att söka ändring. På det sätt som Rättstjänstverket lyfter fram bör tidsfristerna för ansökan om verkställighetsförbud och ansökan om att stanna kvar på finskt territorium fastställas så att de motsvarar tidsfristen som gäller huvudmålet.

Vänsterförbundet och De gröna anser att bestämmelserna om ändringssökande och tidsfrister för domstolarna måste ändras så att rättsskyddet tillgodoses i praktiken och inte bara formellt. Besvärstiderna får inte förkortas i situationer där sökandens möjligheter att utöva sina rättigheter redan annars har försvagats. Tidsfrister får inte skrivas in i lag utan att domstolarna ges tillräckliga tilläggsresurser, och bestämmelserna om tidsfrister får inte leda till oskäliga förlängningar av handläggningstiderna för andra ärendegrupper. Vi anser att de målsatta handläggningstiderna i lagen måste vara realistiska.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 3—20 enligt betänkandet,

*att riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 med ändringar (**Reservationens ändringsförslag**) och*

*att riksdagen godkänner åtta uttalanden (**Reservationens förslag till uttalanden**).*

Betänkande FvUB 8/2026 rd
Reservation 2

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i utlänningslagen (301/2004) 3 § 16 punkten, 87 a, 87 b, 88, 88 b–88 e, 89, 96, 96 a, 97, 97 b, 98 a, 99, 99 a, 104, 107, 108 och 133 § och 196 § 5 mom.,

sådana de lyder, 3 § 16 punkten och 97 och 98 a § i lag 501/2016, 87 a och 88 c § i lag 323/2009, 87 b, 88 d och 88 e § i lag 422/2014, 88 och 89 § i lag 666/2024, 88 b § i lagarna 323/2009 och 247/2025, 96 § i lagarna 973/2007, 501/2016 och 472/2024, 96 a, 97 b, 99 och 99 a § i lag 194/2015, 104 § i lag 426/2024, 107 § i lagarna 666/2024 och 247/2025, 108 § i lagarna 323/2009 och 666/2024, 133 § i lagarna 749/2011 och 816/2022 och 196 § 5 mom. i lag 1022/2018,

ändras 3 § 12 a och 27 punkten, 6 a och 6 b §, 35 § 2 och 3 mom., 39 § 1 mom., 40 § 4 mom., 52 c § 2 mom., 54 § 2 mom., 55 § 1 mom., 56 d § 2 och 3 mom., 57 § 4 mom., 58 § 4 och 8 mom., 60 d § 1 mom., 81 b § 2 mom., 81 c § 7 mom., 87 § och mellanrubriken före den, 94 § och mellanrubriken före den, 95, 95 a–95 c, 97 a, 98, 100–103, 104 a–104 c, 105 och 106 § och mellanrubriken före den, 110 § 3 mom., 112 § 1 mom. 3 punkten, 113 § 1 mom., 116 §, 116 a § 4 mom., 117 och 133 a §, 135 § 1 mom., 136 a § 1 mom., 147 a § 2 mom., 193 och 198 a §, 198 b § 1 mom., 199 och 200 a § och 208 § 1 mom.,

av dem 3 § 12 a punkten och 106 § sådana de lyder i lag 323/2009, 3 § 27 punkten och 58 § 8 mom. sådana de lyder i lag 147/2025, 6 a § sådan den lyder i lag 549/2010, 6 b § sådan den lyder i lagarna 549/2010, 501/2016 och 472/2024, 35 § 2 mom., 133 a § och 147 a § 2 mom. sådana de lyder i lag 472/2024, 35 § 3 mom. sådant det lyder i lag 64/2025, 39 § 1 mom. sådant det lyder i lag 302/2025, 40 § 4 mom., 136 a § 1 mom., 198 b § 1 mom. och 200 a § sådana de lyder i lag 247/2025, 52 c § 2 mom. sådant det lyder i lag 389/2015, 54 § 2 mom., 55 § 1 mom. och 87 § sådana de lyder i lag 666/2024, 56 d § 2 och 3 mom. sådana de lyder i lag 1408/2025, 57 § 4 mom. och 58 § 4 mom. sådana de lyder i lag 668/2013, 60 d § 1 mom. sådant det lyder i lag 121/2018, 81 b § 2 mom. sådant det lyder i lag 216/2023, 81 c § 7 mom. sådant det lyder i lag 255/2025, 95 § sådan den lyder i lagarna 194/2015, 437/2019 och 816/2022, 95 a § sådan den lyder i lagarna 194/2015 och 426/2024, 95 b § sådan den lyder i lagarna 432/2009 och 501/2016, 95 c och 198 a § sådana de lyder i lag 432/2009, 97 a § sådan den lyder i lagarna 194/2015, 426/2024 och 247/2025, 98 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 432/2009, 102 § sådan den lyder i lagarna 194/2015 och 437/2019, 103 § sådan den lyder i lag 437/2019, 101, 104 a–104 c och 105 § sådana de lyder i lag 426/2024, 113 § 1 mom. sådant det lyder i lag 332/2016, 116 och 117 § sådana de lyder i lag 501/2016, 116 a § 4 mom. sådant det lyder i lag 816/2022, 193 § sådan den lyder i lag 16/2017, 199 § sådan den lyder i lag 1022/2018 och 208 § 1 mom. sådant det lyder i lag 49/2017, samt

Betänkande FvUB 8/2026 rd
Reservation 2

fogas till 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 619/2006, 358/2007, 323/2009, 631/2011, 1338/2011, 668/2013, 1218/2013, 332/2016, 501/2016, 121/2022, 216/2023, 389/2023 och 147/2025, nya 14 a, 14 b och 28–32 punkter, till 6 § ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., till lagen en ny 6 c §, ~~till 9 § ett nytt 2 mom., i stället för det 2 mom. som upphävts genom lag 737/2021,~~ till lagen en ny 16 §, i stället för den 16 § som upphävts genom lag 1214/2013, och en ny kapitelrubrik före den, till lagen nya 16 a–16 j §, till 39 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 302/2025, ett nytt 5 mom., till 40 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 449/2012, 121/2022, 487/2024, 147/2025 och 247/2025, ett nytt 5 mom., varvid det nuvarande 5 mom. blir 6 mom., till 53 §, sådan den lyder i lagarna 720/2018, 216/2023, 225/2024 och 666/2024, ett nytt 8 mom., i stället för det 8 mom. som upphävts genom lag 225/2024, till 81 b §, sådan den lyder i lagarna 216/2023 och 1410/2025, ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 och 4 mom. blir 4 och 5 mom., till 81 c §, sådan den lyder i lag 255/2025, ett nytt 8 mom., varvid det nuvarande 8 mom. blir 9 mom., en ny mellanrubrik före 90 §, till lagen nya 113 a, 116 b och 116 c § och en ny mellanrubrik före 116 c §, till 131 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 631/2011, 332/2016, 620/2020, 1251/2020 och 472/2024, ett nytt 6 mom., till 147 a §, sådan den lyder i lagarna 194/2015 och 472/2024, ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., till lagen nya 190 c och 190 d §, till 191 §, sådan den lyder i lagarna 1218/2013, 132/2016, 121/2022 och 216/2023, ~~en ny 9 punkt i stället för den 9 punkt som upphävts genom lag 216/2023 och~~ ett nytt 2 mom., till lagen nya 193 a, 193 b, 198 c och 200 b § och till 202 §, sådan den lyder i lagarna 1022/2018 och 247/2025, ett nytt 4 mom. som följer:

(Som i FvUB) 3 §

(Som i FvUB) 6 §

(Som i FvUB) 6 a—6 c §

9 §

Rättshjälp

~~Med avvikelse från vad som föreskrivs i rättshjälpslagen omfattar rättshjälp i ett sådant förvaltningsförfarande för beviljande av internationellt skydd som avses i förordningen om asylförfaranden och i ett sådant förvaltningsförfarande för fastställande av ansvar som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1351 om asyl- och migrationshantering, om ändring av förordningarna (EU) 2021/1147 och (EU) 2021/1060 och om upphävande av förordning (EU) N:o 604/2013, nedan förordningen om asyl- och migrationshantering, sådana åtgärder av ett rättsbiträde som är nödvändiga i ärendet med beaktande av ärendets natur och betydelse samt av omständigheterna som helhet.~~

Betänkande FvUB 8/2026 rd
Reservation 2

2 a kap.

Screening vid de yttre gränserna och inom Finlands territorium

16 §

(Som i FvUB)

16 a—16 h §

(Som i FvUB)

16 i §

Närvaro av organisationer och personer som tillhandahåller rådgivning

Organisationer och personer som tillhandahåller rådgivning har rätt att närvara vid screeningen på screeningplatsen och screeninginkvarteringsstället. Chefen för gränsövergångsstället eller en gränsbevakningsman med minst löjtnants grad, en polisman som hör till befälet eller en tullman som tjänstgör som chef för tullkontoret får förbjuda närvaron, om det är nödvändigt med tanke på säkerheten eller den allmänna ordningen på screeningplatsen eller screeninginkvarteringsstället. ~~Chefen för gränsövergångsstället eller en gränsbevakningsman med minst löjtnants grad, en polisman som hör till befälet eller en tullman som tjänstgör som chef för tullkontoret kan på begäran tillåta att organisationer och personer som tillhandahåller rådgivning närvarar vid screeningen på screeningplatsen, om närvaron inte äventyrar säkerheten, den allmänna ordningen eller förvaltningen vid gränsövergångsstället, polisens verksamhetsställe, tullkontoret eller någon annan screeningplats.~~

~~Chefen för gränsövergångsstället eller en gränsbevakningsman med minst löjtnants grad, en polisman som hör till befälet eller en tullman som tjänstgör som chef för tullkontoret kan förbjuda organisationer och personer som tillhandahåller rådgivning att närvara på screeninginkvarteringsstället, om närvaron kan äventyra säkerheten, den allmänna ordningen eller förvaltningen på screeninginkvarteringsstället.~~

16 j §

(Som i FvUB)

35 §

(Som i FvUB)

39 §

(Som i FvUB)

40 §

(Som i FvUB)

52 c §

(Som i FvUB)

Betänkande FvUB 8/2026 rd
Reservation 2

(Som i FvUB) 53 §

(Som i FvUB) 54 §

(Som i FvUB) 55 §

(Som i FvUB) 56 d §

57 §

Hinder för beviljande av permanent uppehållstillstånd och EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta beviljas inte med stöd av vistelse på basis av flyktingstatus eller status som alternativt skyddsbehövande om denna status har återkallats med stöd av artikel 14.1 b, 14.1 c, 19.1 b eller 19.1 c i skyddsgrundsförordningen.

58 §

Återkallande av uppehållstillstånd

Ett tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd eller ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta kan återkallas, om vid ansökan om uppehållstillstånd medvetet har lämnats oriktiga upplysningar om sökandens identitet eller andra oriktiga upplysningar som har påverkat beslutet, eller om något som hade kunnat hindra beviljandet av uppehållstillstånd har hemlighållits. Ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta får återkallas också, om tillståndet grundar sig på vistelse på basis av flyktingstatus eller status som alternativt skyddsbehövande och denna status har återkallats med stöd av artikel 14.1 b, 14.1 c, 19.1 b eller 19.1 c i skyddsgrundsförordningen.

Ett tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd återkallas, om personens flyktingstatus har återkallats med stöd av artikel 14.1 b i skyddsgrundsförordningen, eftersom han eller hon inte längre beviljas flyktingstatus med stöd av artikel 12.2 a eller c eller artikel 12.3 eller om flyktingstatus har återkallats med stöd av artikel 14.1 d eller e eller om personens status som alternativt skyddsbehövande har återkallats med stöd av artikel 19.1 b, eftersom han eller hon inte längre beviljas status som alternativt skyddsbehövande med stöd av artikel 17.1 eller 17.2. Ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta återkallas om personens flyktingstatus har återkallats med stöd av artikel 14.1 b i skyddsgrundsförordningen, eftersom han eller hon inte längre beviljas flyktingstatus med stöd av artikel 12.2 eller 12.3 eller om personens status som alternativt skyddsbehövande har återkallats med stöd av artikel 19.1 b, eftersom han eller hon inte längre beviljas status som alternativt skyddsbehövande med stöd av artikel 17.1 eller 17.2.

Betänkande FvUB 8/2026 rd
Reservation 2

(Som i FvUB) 60 d §

(Som i FvUB) 81 b §

(Som i FvUB) 81 c §

Förutsättningar för beviljande och återkallande av internationellt skydd

(Som i FvUB) 87 §

Flyktingkvot och annan humanitär invandring

90 §

Förfarande för internationellt skydd

(Som i FvUB) 94 §

(Som i FvUB) 95 §

95 a §

Kostnadsfri rättslig rådgivning

Migrationsverket ger sådan kostnadsfri rättslig rådgivning till personer som ansöker om internationellt skydd som avses i artikel 16 i förordningen om asylförfaranden och artikel 21 i förordningen om asyl- och migrationshantering. Den tjänsteman vid Migrationsverket som ger rättslig rådgivning ska ha en oberoende och självständig roll i förhållande till beslutsfattandet samt tillräcklig förtrogenhet med förfarandet för beviljande av internationellt skydd och förfarandet för att fastställa den ansvariga medlemsstaten.

Sökanden kan i alla skeden av förfarandet begära kostnadsfri rättslig rådgivning av den behöriga myndigheten, som förmedlar begäran till Migrationsverket. Den rättsliga rådgivningen ska ordnas efter behov, vid rätt tidpunkt och på tillbörligt sätt med beaktande av sökandens individuella situation samt så att rådgivningens **konfidentialitet**, faktiska tillgänglighet och informationssäkerhet säkerställs. När rådgivningen ordnas ~~och sättet att ordna den övervägs~~ ska särskild uppmärksamhet fästas ~~förutom vid verksamhetens effektivitet också~~ vid särskilda behov som beror på sökandens sårbara ställning eller andra personliga skäl.

Kostnadsfri rättslig rådgivning ges inte, om

Betänkande FvUB 8/2026 rd
Reservation 2

1) ansökan är en första efterföljande ansökan vars syfte endast är att direkt förhindra eller fördröja verkställigheten av ett lagakraftvunnet beslut om avlägsnande ur landet som fattats med stöd av en tidigare ansökan.

~~2) ansökan är en andra eller ytterligare efterföljande ansökan, eller~~

~~3) sökanden redan har ett ombud.~~

(Som i FvUB) 95 b §

(Som i FvUB) 95 c §

(Som i FvUB) 97 a §

(Som i FvUB) 98 §

(Som i FvUB) 100 §

(Som i FvUB) 101 §

(Som i FvUB) 102 §

(Som i FvUB) 103 §

(Som i FvUB) 104 a—104 c §

(Som i FvUB) 105 §

Flyktingstatus och status som alternativt skyddsbehövande

(Som i FvUB) 106 §

(Som i FvUB) 110 §

(Som i FvUB) 112 §

Betänkande FvUB 8/2026 rd
Reservation 2

(Som i FvUB) 113 §

(Som i FvUB) 113 a §

(Som i FvUB) 116 §

(Som i FvUB) 116 a §

(Som i FvUB) 116 b §

Situationer med migrationstryck och krissituationer

(Som i FvUB) 116 c §

(Som i FvUB) 117 §

(Som i FvUB) 131 §

(Som i FvUB) 133 a §

(Som i FvUB) 135 §

(Som i FvUB) 136 a §

(Som i FvUB) 147 a §

(Som i FvUB) 190 c §

Betänkande FvUB 8/2026 rd
Reservation 2

190 d §

Besvärstid vid beslut om överföring

Besvär över ett i artikel 42.1 och artikel 67.10 i förordningen om asyl- och migrationshantering avsett beslut om överföring ska anföras inom ~~två~~**tre** veckor från delfäendet av beslutet.

Besvär ska anföras inom den tid som föreskrivs i 1 mom. också om det genom det överklagade beslutet samtidigt har fattats beslut om inreseförbud och återkallande av ett resedokument som utfärdats i Finland.

191 §

Besvärsförbud

~~I följande beslut som fattats med stöd av denna lag får ändring inte sökas genom besvär:~~

~~9) beslut om avslag på en i 16 i § 1 mom. avsedd begäran om att närvara på screeningplatsen;~~

Ett beslut genom vilket internationellt skydd återkallas med stöd av artikel 66.6 i förordningen om asylförfaranden får inte överklagas genom besvär.

193 §

(Som i FvUB)

193 a §

Behandling i förvaltningsdomstolen av ärenden som gäller internationellt skydd

Förvaltningsdomstolen ska sträva efter att behandla besvär i ärenden som gäller internationellt skydd:

1) inom 12 veckor från registreringen av ansökan, om ansökan har prövats vid Migrationsverket i ett gränsförfarande enligt artikel 43 i förordningen om asylförfaranden,

2) inom ~~tre~~**sex** månader från det att besvären anfördes, om Migrationsverkets beslut har fattats på en grund som avses i artikel 68.3 i förordningen om asylförfaranden,

3) inom ~~sju~~**sex**~~tolv~~ månader från det att besvären anfördes i andra än i 1 och 2 punkten avsedda ärenden som gäller beviljande av internationellt skydd samt i andra än i 2 punkten avsedda ärenden som gäller återkallande av internationellt skydd.

I de situationer som avses i 1 mom. 2 punkten ska förvaltningsdomstolen sträva efter att behandla besvären inom sex månader från det att besvären anfördes, om förvaltningsdomstolen inte har tillåtit ändringssökanden att stanna kvar på finskt territorium i väntan på ett beslut med anledning av besvären.

Förvaltningsdomstolen ska sträva efter att behandla besvären inom de tidsfrister som föreskrivs i 1 mom. också när det genom det överklagade beslutet samtidigt har fattats beslut om uppehållstillstånd på någon annan grund, om inreseförbud och om återkallande av ett resedokument som utfärdats i Finland. Bestämmelser om behandling av besvär över ett ärende som gäller avlägsnande ur landet och som hänför sig till det överklagade beslutet finns i artikel

Betänkande FvUB 8/2026 rd
Reservation 2

67.1 i förordningen om asylförfaranden. Förvaltningsdomstolen ska behandla besvär som gäller ett ärende som avses i 193 § 1 mom. 2 punkten skyndsamt. Högsta förvaltningsdomstolen ska behandla besvär som gäller ett ärende som avses i 193 § 1 mom. 1–4 punkten skyndsamt.

Om Finland genom ett i artikel 4 i krisförordningen avsett genomförandebeslut av rådet har fått tillstånd att använda ett undantag från behandlingstiden vid ett gränsförfarande enligt artikel 11.1 i den förordningen, ska förvaltningsdomstolen sträva efter att behandla besvären inom 18 veckor från registreringen av ansökan.

(Som i FvUB) 193 b §

(Som i FvUB) 198 a—198 c §

(Som i FvUB) 199 §

(Som i FvUB) 200 a §

(Som i FvUB) 200 b §

(Som i FvUB) 202 §

(Som i FvUB) 208 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande FvUB 8/2026 rd
Reservation 2

2.

Lag

**om ändring av lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om
identifiering av och hjälp till offer för människohandel**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011) 3 § 1 mom. 6 punkten, 22 § 2 mom., 30 § och 55 § 2 mom., av dem 30 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 473/2015,

ändras 3 § 1, 3 och 9 punkten, 6, 7, 9–14, 14 a, 15, 16 och 18 §, 19 § 3 mom., 20 § 2 mom., 21 § 2 mom., 23 § 3 mom., 29 och 31 §, rubriken för 32 §, 32 § 3 mom., 39–41 §, 42 § 1 och 2 mom., 43, 44, 56, 58 och 60 §, 61 § 1 mom. och 63 § 1 mom.,

av dem 3 § 9 punkten sådan den lyder i lag 388/2015, 6, 16 och 40 § sådana de lyder i lag 87/2015, 7 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1253/2011 och 1294/2022, 9 och 10 § sådana de lyder i lag 1161/2016, 12 § sådan den lyder i lag 1165/2021, 13 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 427/2024, 14 § sådan den lyder i lagarna 673/2015 och 1084/2022, 14 a och 31 § sådana de lyder i lag 673/2015, 18 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1294/2022, 39 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 616/2020, 41 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 851/2019, 56 § sådan den lyder i lag 851/2019 och 58 § sådan den lyder i lagarna 616/2020 och 1294/2022, och

fogas till 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 388/2015, en ny 10 punkt, till lagen nya 11 a, 13 a, 15 a och 16 a §, till 17 § ett nytt 5 mom., till 19 § ett nytt 4 mom., till lagen en ny 23 a §, till 32 § nya 4 och 5 mom., till lagen en ny 39 a §, ett nytt 6 kap., i stället för det 6 kap. som upphävts genom lag 616/2020, samt nya 56 a och 63 a § som följer:

3 §

Definitioner

(Som i FvUB)

6 §

(Som i FvUB)

7 §

(Som i FvUB)

9 §

(Som i FvUB)

10 §

(Som i FvUB)

Betänkande FvUB 8/2026 rd
Reservation 2

(Som i FvUB) 11 §

(Som i FvUB) 11 a §

(Som i FvUB) 12 §

(Som i FvUB) 13 §

13 a §

Identifiering och uppdatering av kontaktuppgifter

En förutsättning för att få mottagningstjänster är att personen regelbundet identifierar sig vid förläggningen. Personer som söker internationellt skydd ska identifiera sig ~~2-4~~¹⁻² gånger i månaden och personer som får tillfälligt skydd en gång i månaden. Identifieringsskyldigheten gäller inte personer under 18 år eller förvärvsarbete. Personen ska dessutom meddela förläggningen sina kontaktuppgifter och uppdatera dem.

Identifieringen kan göras personligen vid förläggningen eller på något annat tillförlitligt sätt som Migrationsverket bestämmer.

Om en person som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd utan grundad anledning försummar att identifiera sig vid förläggningen, kan personens klientrelation vid förläggningen avslutas fem vardagar efter det att identifieringen försumrades.

Genom Migrationsverkets beslut kan avvikelser göras från skyldigheten att identifiera sig vid omfattande invandring eller andra störningssituationer i anslutning till invandring. Beslutet gäller alla mottagare av mottagningstjänster och är i kraft temporärt.

14 §

Mottagare av mottagningstjänster

Mottagningstjänster tillhandahålls tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd.

Den som gjort en efterföljande ansökan om internationellt skydd ~~tillhandahålls dock inte mottagningstjänster, om avvikelse görs från sökandens rätt att stanna kvar på finskt territorium med stöd av 102 § i utlämningslagen~~ kan tillhandahållas mottagningstjänster för en skälig tid.

14 a §

Hur länge mottagningstjänster tillhandahålls

Personer som sökt internationellt skydd och som har fått uppehållstillstånd och som uppfyller villkoren för att få en i lagen om hemkommun avsedd hemkommun eller personer som får

Betänkande FvUB 8/2026 rd
Reservation 2

tillfälligt skydd och som uppfyller villkoren för att få en i lagen om hemkommun avsedd hemkommun tillhandahålls mottagningstjänster under den tid då övergången till kommunen ordnas, dock högst 3 månader från det att villkoren för att få en i lagen om hemkommun avsedd hemkommun uppfylls. Mottagningstjänster för minderåriga som saknar vårdnadshavare tillhandahålls dock under den tid då övergången till kommunen ordnas.

Mottagningstjänster tillhandahålls i högst 60 dagar efter det att en tredjelandsmedborgare inte längre har rätt att stanna kvar på finskt territorium.

~~Med avvikelse från vad som i 2 mom. föreskrivs om hur länge mottagningstjänster tillhandahålls ska mottagningstjänster tillhandahållas den som gjort en efterföljande ansökan om internationellt skydd i högst 14 dagar efter det att han eller hon inte längre har rätt att stanna kvar på finskt territorium.~~

Med avvikelse från vad som i 2 ~~och 3~~ mom. föreskrivs om hur länge mottagningstjänster tillhandahålls ska mottagningstjänster för barn som saknar vårdnadshavare tillhandahållas tills barnet lämnar landet.

Trots de tidsgränser som föreskrivs ovan kan förläggningsens föreståndare besluta att fortsätta tillhandahållandet av mottagningstjänster under en skälig tid av exceptionellt vägande skäl.

(Som i FvUB) 15 §

(Som i FvUB) 15 a §

(Som i FvUB) 16 §

(Som i FvUB) 16 a §

(Som i FvUB) 17 §

(Som i FvUB) 18 §

(Som i FvUB) 19 §

20 §

Mottagningspenningens belopp

Mottagningspenningens grunddel per månad är

1) för ensamstående ~~300~~348 euro och i förläggningar med måltidsservice ~~88~~102 euro,

Betänkande FvUB 8/2026 rd
Reservation 2

2) för andra personer över 18 år än de som avses i 1 punkten ~~254~~294 euro och i förläggningar med måltidsservice ~~72~~84 euro,

3) för barn ~~i åldern 10-17 år~~ som bor tillsammans med sin familj ~~210~~222,32 euro och i förläggningar med måltidsservice ~~60~~66,10 euro,

~~4) för barn under 10 år som bor tillsammans med sin familj 191 euro och i förläggningar med måltidsservice 57 euro,-~~

4) för ensamförsörjare ~~336~~348 euro och i förläggningar med måltidsservice ~~97~~102 euro.

(Som i FvUB) 21 §

(Som i FvUB) 23 §

(Som i FvUB) 23 a §

(Som i FvUB) 29 §

(Som i FvUB) 31 §

(Som i FvUB) 32 §

(Som i FvUB) 39 §

(Som i FvUB) 39 a §

(Som i FvUB) 40 §

(Som i FvUB) 41 §

(Som i FvUB) 42 §

(Som i FvUB) 43 §

Betänkande FvUB 8/2026 rd
Reservation 2

44 §

(Som i FvUB)

6 kap.

Begränsningar som gäller mottagningstjänster

45 §

Sänkning av mottagningspenningen

~~Migrationsverket beslutar om en sänkning med 20 procent av mottagningspenningens grunddel för personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd, om personen utan grundad anledning~~

~~1) upprepade gånger underlåter att iaktta skyldigheten enligt 13 a § att identifiera sig vid förläggningen,~~

~~2) inte uppdaterar sina kontaktuppgifter i enlighet med 13 a §,~~

~~3) upprepade gånger eller allvarligt bryter mot 16 a § 1 eller 2 mom., eller~~

~~4) upprepade gånger vägrar att genomgå den kurs som avses i 29 § och som anvisats honom eller henne.~~

~~Migrationsverket beslutar om en sänkning med 20 procent av mottagningspenningens grunddel för personer som söker internationellt skydd, om personen utan grundad anledning avlägsnar sig från ett visst geografiskt område som avses i 49 § eller inte iakttar kravet enligt 50 § på att bo på en bestämd förläggning.~~

~~Beslut om sänkning av mottagningspenningen kan fattas för högst två månader åt gången.~~

~~En sänkning av mottagningspenningen får inte äventyra den oundgängliga försörjning som behövs för tryggande av ett människovärdigt liv och inte heller i övrigt vara oskälig.~~

45 §

(Som 46 § i FvUB)

47~~46~~ §

Indragning av mottagningstjänster

Migrationsverket beslutar om indragning av mottagningstjänster för sådana personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd och som inte har rätt att stanna kvar på finskt territorium och som har försummat sin skyldighet enligt 145 a § i utlänningslagen att samarbeta under förfarandet för avlägsnande ur landet.

~~1) som inte har rätt att stanna kvar på finskt territorium och som har försummat sin skyldighet enligt 145 a § i utlänningslagen att samarbeta under förfarandet för avlägsnande ur landet, eller~~

~~2) för vilka mottagningspenningens grunddel har sänkts med stöd av 45 § 1 mom. 3 punkten och personen fortsätter att bryta mot 16 a § 1 eller 2 mom.~~

När mottagningstjänsterna dras in beviljas personen inte mottagningspenningens grunddel enligt 19 § eller brukspenning enligt 21 §. Personen kan beviljas kompletterande

Betänkande FvUB 8/2026 rd
Reservation 2

mottagningspenning enligt 19 § endast om det är nödvändigt i en exceptionell situation. Den förläggning där personen registreras som klient ska trygga personens försörjning och omsorg genom att ordna inkvartering och måltider samt genom att bevilja nyttigheter. Nyttigheterna beviljas på ansökan av en i 25 § avsedd yrkesutbildad person inom socialvården.

~~Beslut om indragning av mottagningstjänster fattas i de situationer som avses i 1 mom. 2 punkten för högst två månader åt gången.~~

Indragningen av mottagningstjänsterna upphör om grunderna enligt 1 mom. 1 punkten anses ha upphört eller om en domstol förbjuder eller avbryter verkställigheten av avlägsnandet av en utlänning ur landet.

En indragning av mottagningstjänsterna får inte äventyra den oundgängliga försörjning som behövs för tryggnad av ett människovärdigt liv och inte heller i övrigt vara oskälig.

(Som 48 § i FvUB) 47 §

(Som 49 § i FvUB) 48 §

(Som 50 § i FvUB) 49 §

(Som i FvUB) 56 §

56 a §

Sökande av ändring i fråga om tillstånd att avlägsna sig från ett visst geografiskt område

Omprövning av ett beslut där tillstånd enligt 4948 § 4 mom. nekats får begäras hos Migrationsverket. Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. I förvaltningsdomstolens beslut får dock ändring inte sökas genom besvär.

8 kap

Särskilda bestämmelser

(Som i FvUB) 58 §

(Som i FvUB) 60 §

(Som i FvUB) 61 §

Betänkande FvUB 8/2026 rd
Reservation 2

63 §

(Som i FvUB)

63 a §

Förmedling av delgivning av beslut

Förläggningen ska delge personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd Migrationsverkets beslut ~~om sänkning av mottagningspenningen enligt 45 §~~, om sänkning av mottagningspenningen för personer som ska avlägnas ur landet och för personer som gjort en efterföljande ansökan enligt 4645 §, om indragning av mottagningstjänster enligt 4746 §, om indragning av mottagningstjänster för personer som fått beslut om överföring enligt 4847 § och om kravet på att bo på en bestämd förläggning enligt 5049 §.

Reservationens förslag till uttalanden

- 1. Riksdagen förutsätter att statsrådet säkerställer att diskrimineringsombudsmannen har tillräckliga resurser för att genomföra övervakningsmekanismen för de grundläggande rättigheterna, att de medel som uppgiften förutsätter tryggas genom permanent budgetfinansiering och att resurserna bevakas och vid behov stärks.*
- 2. Riksdagen förutsätter att regeringen följer hur de målsatta handläggningstiderna för domstolarna fungerar och vilka konsekvenser de har och vid behov vidtar korrigerande åtgärder och att de uppgifter som ändringarna medför för domstolarna och det ökade antalet ärenden beaktas i finansieringen av rättsvården.*
- 3. Riksdagen förutsätter att man vid hanteringen av instrumentaliserad migration beaktar de medel som krisförordningen och ändringen av kodexen om Schengengränserna erbjuder, att sådana begränsningar tillämpas med iakttagande av internationell rätt och förbudet mot tillbakasändning och att den nationella lagstiftning för hantering av instrumentaliserad migration som överlappar unionens lagstiftning upphävs.*
- 4. Riksdagen förutsätter att statsrådet säkerställer att barnets bästa ges företräde vid verkställigheten av lagändringarna och vidtar åtgärder för att stoppa tagandet i förvar av barn i enlighet med rekommendationerna från FN:s kommitté för barnets rättigheter.*
- 5. Riksdagen förutsätter att regeringen följer hur sökandenas sårbara ställning identifieras och beaktas till följd av ändringarna och vid behov vidtar korrigerande åtgärder.*
- 6. Riksdagen förutsätter att regeringen utreder vilka samlade konsekvenser ändringarna i mottagningstjänsterna och mottagningspenningen har för ställningen för asylsökande, personer som får tillfälligt skydd och offer för människohandel och för tillgodoseendet av*

Betänkande FvUB 8/2026 rd
Reservation 2

de grundläggande fri- och rättigheterna samt att regeringen vid behov vidtar korrigerande åtgärder.

7. Riksdagen förutsätter att statsrådet gör en utredning om förläggningarnas samlade uppgifter i anslutning till utövning av offentlig makt och om alternativa lösningar för att minska dessa uppgifter.

8. Riksdagen förutsätter att statsrådet gör en samlad bedömning av de migrations- och asylpolitiska lagändringarna och utreder ändringarnas konsekvenser för de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna samt för ställningen och integrationen för asylsökande, personer som får tillfälligt skydd, offer för människohandel och olika invandrargrupper.

Helsingfors 26.5.2026

Anna Kontula vänst
Alviina Alametsä gröna